

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.</p> <p>Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.</p>	<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.</p> <p>Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadó: felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója. Felelős szerkesztő: Buday Barna.</p>	<p>Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 8. Kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>
---	--	--

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Adókönyvek revideálásának szükségessége és adóügyi értesítés.

Az OMGE. üzemi osztályának munkakörébe a gazdaközönség köréből több ízben elhangzott kívánságra már régebbi idők óta felvett az adókönyvek felülvizsgálása is. Állandóan számos gazda fordul adóügyekben üzemi szakosztályunkhoz és bizony majdnem azt mondhatnók kivétel nélkül azt tapasztaltuk, hogy az adó-kivetésben az illetékes hatóságok felületessége miatt, amihez a gazdák az ilyen ügyekben való járatlanság társul, a gazdák legtöbbször több adót fizet, mint amennyit a törvény értelmében fizetnie kellene. Néha elég tekintélyes összegekre rug ezen felesleges kiadás, amelyet pedig a gazda igen könnyen elkerülhet azzal, hogy beküldi üzemi szakosztályunknak adókönyvét, itt csekély díj fizetése ellenében az adóügyi szakértővel felülvizsgálattuk és a gazdát nemcsak arról értesítjük, hogy több adót fizetett-e már, mint amennyit a törvény előír, vagy sem, hanem egyúttal kezére járunk abban is, hogy minő jogorvoslattal kell élnie oly czélből, hogy a három éven belüli adótulfizetések neki megterítessenek.

Tekintettel arra, hogy amint azt a beküldött és átvizsgált adókönyvekből következtethetjük, igen tekintélyes összeget képezhet az, amit a gazdák hiábavaló módon adótulfizetés gyanánt évente kiadnak, saját érdekükben kívánatos lenne, ha minél tömegesebben keresnék fel adóügyekben üzemi szakosztályunkat.

Egyébként pedig oly czélből, hogy tagjainkat adóügyekben minden esetleges tájékoztatlan-ságból származó károsodástól megvédjük, közöljük a következőket:

1. Az 1908. évi második negyedre eső állami adó és járulékaik folyó évi április hó elsején válnak esedékessé, de folyó évi május hó 15-ig kamatmentesen fizethetők. Ezen határidő letelte után 5% késedelmi kamat fizetendő.

2. Az 1908. 910. évi időszakra kivetett ház- és házosztályadó, valamint a föld- és

általános jövedelmi pótdóra vonatkozó adó-kivetések az egész országban már körülbelül befejeztettek, miért is minden föld- és házbir-tokos érdekében áll, hogy a kivetett adók helyességéről a vonatkozó adó-kivetési lajstromok közszemlére való tételekor meggyőződést szerezzen, mert az esetleges sérelmek ellen felelőbeznie csak a közszemlére való tétel utáni 15 napon belül lehet.

3. A haszonbérletet különösen érdekli, hogy az 1908/10. évekre vonatkozó III-ad osztályu kereseti adó kivetése az egész országban már megindult. Minden károsodásnak elejét vehetik, hogyha a közszemlére kiteendő adójavaslatokba betekintenek és az adó-kivető-bizottság tárgyalásain vagy személyesen jelennek meg, vagy meghatalmazottjuk által képviseltetik magukat, mert az adó-kivető-bizottság határozatának meg-fellebbezése 8, illetve 15 napi határidőhöz van kötve.

4. Ami az esetleges elemi csapásokkal járó adóelengedéseket illeti, arra vonatkozólag a következőket kell tudni. Elemi csapások:

- Jégeső, árvíz és tűz.
- Nagyobb méretű rovarkárok, melyek egész dűlőket magukban foglaló területeken pusztítanak.
- A szántóföldi terményeknek fagy vagy föld-árja által okozott nagyobb területre kiterjedő elpusztulása.
- Tartós szárazság, vagy más oly elemi csapás, amely egész határokat magukban foglaló nagyobb területeken a szántóföldi termé-nyeket oly időben és oly módon semmisíti meg, hogy az illető szántóföldek a folyó évben már újabb veteményekkel jövedelmezővé nem tétet-hetnek.
- Erdőknek tűz által történő elpusztulása.
- Szőlőknek és komlóültetvényeknek a fagy által okozott károk.

Oly földrésztetek után, melyek elemi csa-pással sújtattak, az adó egyharmad-kétharmad részben, vagy esetleg egészen is elengedtetik. Ha pedig az erdőkben tűzvész pusztított, több évre kiterjedő adóelengedésnek is van helye.

Mindenesetre az erre vonatkozó igények idejekorán bejelentendők és érvényesítendők.
Igazgató.

Tanulmányi kirándulás.

Az OMGE. műszaki bizottsága *Kuffner* Károly báró diószegi uradalmának megtekintése czél-jából folyó évi május hó 30-án (szombaton) tanulmányi kirándulást rendez, az uradalom-ban divó czukorrépa-munkálatok és állathizlalás tanulmányozása czéljából.

Résztvehet e kirándulásban az OMGE. bár-mely tagja.

Indulás május 30-án Budapestről (nyugati pályaudvar) a reggel 7 órakor induló zsolnai gyorsvonattal. Érkezés Galánthára d. e. 10 órakor. Megtekintése az uradalom czukorrépa-munkálatainak. Délben az uradalom látja vendégeit a kirándulókat. Délután az uradalom és a nagyarányu hizlalás megtekintése. 1/26 órakor este indulás Fődemes állomásra haza. Érkezés Budapestre este 9 órakor.

A dunántúli gazdatarsak a Pozsony felől jövő vonattal érkehetnek Galánthára és csatlakoz-hatnak a kiránduló társasághoz.

A tanulmányi kirándulásban résztvevni szán-dékozók sziveskedjenek ebbeli szándékukat leg-később május hó 20-ig az OMGE. titkári hiva-talánál 5 korona egyidejűleg való beküldésével bejelenteni.

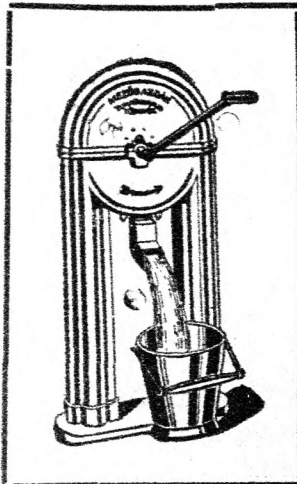
A rendező-bizottság nevében:

Jeszenszky Pál,
ügyvezető-titkár.

Egyről-másról.

(A vetések állása és a gabo piac helye. — Ujabb szövetkezeti czukorgyár. — A román szerződés előszela. — A védővamos irányzat ténfoglalása Angliában.)

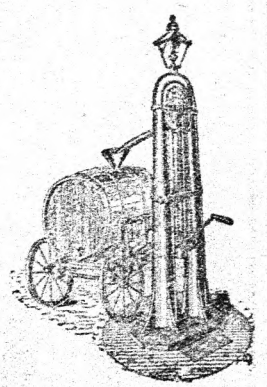
Gazdáinknak a tavaszi időjárásba vetett re-ményése, mely szerint az őszi vetések fejlő-désének egyensulya, amely a kedvezően őszi időjárás következtében megbillent, helyreállott volna, úgy látszik nem teljesedett be, legalább

A legtökéletesebb vízemelő-szerkezet a

„MEZŐGAZDÁK ZUHATAGKUTJA”

Ajánlatot tesz a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Bp.

is nem abban a mértékben, hogy itt is, ott is panaszok ne hallatszanának. A tavaszias szép, derült és meleg időt leggyakrabban hűvös, esős időjárás váltja föl, amely a vetések fejlődésének mai állapotára éppen nincsen kedvező hatással. A „Meteor” ugyancsak fején találja a szöveget elméletével és azért tekintünk némi aggodalommal május hónapja elé, amelyet a „Meteor” rózsaszínű lapocskáira nyomtatott jelentése nem valami barátságos indulatnak fest le előttünk. Ujabbán kedvezőlenebb hírek érkeznek Oroszország több tartományából is. Az Egyesült Államok, az európai export-államok, valamint a nemzetközi gabonakereskedelemben jelentősebb szerepet játszó beviteli államok vetésjelentései eléggé kedvezők.

A husvétünnep — amint ezt ma egy hete megirtuk — úgy látszik csakugyan fordulópont-hoz juttatták a gabonakereskedelemben irányzatát, legalább is arra enged következtetni az, hogy az azóta tartó szilárdulás nem vesztett energiájából. A szilárd irányzathoz az impulzust nemcsak az adja meg, hogy a külföldi tőzsdék úgyszólván napról-napra emelkedő árakat jegyeznek, hanem a készlethiány is, amelyet akarva nem akarva azok a spekulánsok is kénytelenek beismerni, akik eddig azt körömszakadtáig tagadták. Most azután, hogy a készlethiány letagadása sikerre nem vezethet és a készlethiányt mint tényét a köztudatból eltörölni nem lehet, a baisse spekuláció egy másik fogással óhajt érvényesülni. Azt a hírt terjeszti, hogy a fővárosi malmok május hóra teljes üzemredukciót terveznek, vagyis hogy Budapesten május hónapban az összes gőzmalmok kéményei megszűnnek füstöt hányani, megáll az összes gépezet és egy szem buza sem fog a garaton lefolyni. E híresztelések természetesen oly naivak, annyira kilátszott a lóláb az egész meséből, hogyha a malmok maguk meg sem csáfolták volna e híresztelést, akkor sem talált volna hitelt. Hogy kevés a gabonakészlet, az tény, mi gazdák tudjuk azt legjobban; hogy a malmok, ha az idén talán kedvezőlenebb is volt a liszt-elhelyezés, mint más esztendőben, oly tulzsufolt lisztraktárokkal rendelkeznek, amely szükségessé tenné egyidőre az üzemkorlátozást, most a gazdasági munkálatok teljes erővel való megindulásakor, amidőn a fogyasztás is tetemesen emelkedik, alig hihető és ezt bizonyítja a malmok csáfolata is, amelyet az üzemkorlátozásra vonatkozólag kibocsátottak. Mindebből az következik, hogy e csekély gabonakészlet értékben emelkedett és ha lassan is, de ez értékelkedésnek kifejezésre kell jutnia a tőzsdén is.

A cukorrépa-termesztő gazdáknak mult év tavaszán megindult azon mozgalmak, melynek czélja volt a már-már tarthatatlan cukorrépa-értékesítési viszonyok javítani, teljes csendben foly tovább. Habár a cukorrépa értékesítése körül a mozgalom sokkal kedvezőbb helyzetet nem is teremtett, amelynek oka a nagy tüzzel megindult mozgalom gyors lelohadása volt, azt az eredményt mégis meghozta, hogy a termeszőknek önállóságra való törekvése

megegyezett és mint az önállósításnak egyedüli eszköze, a szövetségi cukorgyár testet öltött. Mint a gazdátársadalom kezdeményezésére megindult legtöbb mozgalom, úgy a szövetségi cukorgyár megvalósítására való törekvés is a nyitra-poszsonymegyei gazdák köréből indult ki, amidőn megalakult az első szövetségi cukorgyár Vágszereden. Az első szövetségi cukorgyár, melynek érdekeltége maga a cukorrépa-termesztő gazdaközönség, jóformán még meg sem kezdte működését és már is alakulóban van egy másik szövetségi cukorgyár, a nagyváradi, amely a bihar-békésmegyei cukorrépa-termesztők cukorrépa-értékesítését lesz hivatva elősegíteni. Ha valahol, úgy minden bizonyon a mezőgazdaságban a szövetségi eszme megbecsülhetetlen szolgálatokat tehet. A szövetségi eszme megerősödése teszi lehetővé mezőgazdaságunk teljes függetlenítését és önállóságát minden téren. A szövetségi cukorgyárak létesítése is egy lépés a mezőgazdaság önállósága felé. Csakis így érhető el az, hogy a termeszők nem lesznek alárendelve mások érdekének és csakis a szövetség segítségével fogják a termeszők fáradtságát és munkájukat gyümölcsösíteni igazán élvezhetni, mert nem lesznek kénytelenek mezőgazdasági terményüket értékén alul áruba bocsátani, hanem megkapják érte azt, amit méltán megérdemelnek. A szövetségi cukorgyárak felé az ut e két kísérlettel már egyengetve van és ha az első évi működés után kellő eredményeket is tud felmutatni a két szövetségi cukorgyár, valószínű, hogy a cukorrépa-termeszők nagy tömege fogja ezt az utat taposni, amely a szövetségi cukorgyárak létesítése felé vezet.

A Szerbiával kötött kereskedelmi szerződés bírálatánál ismételt és nyomatékosan rámutattunk arra a veszedelemre, hogy a szerbeknek tett engedelményektől vérszemet kapva a többi Balkán-államok is hasonló kívánságokkal léphetnek majd külügyi kormányunk elé és e követelésekkel szemben, a vámpolitikai elzárkózás elvének áttörése után, sokkal nehezebb lesz a magyar és osztrák kormányoknak úgy helytállniok, amint ezt mindkét állam mezőgazdaságának létevére multhatatlanul megköveteli. Ime máris bekövetkezik, amit előrelátnak. Bukarestből jelentik ugyanis, hogy a román kormány megbízottai május hó folyamán Bécsbe készülnek a kereskedelmi szerződést előkészítő tárgyalások megindítása czéljából, amire állítólag a mi külügyminiszteriumunkban is megvan a hajlandóság. Román szomszédaink tulajdonos sietnek a maguk ajánlataival, ami különben az ő szempontjukból eléggé érthető. De mi reánk nézve korántsem oly sietős a dolog s a román delegátusok egyelőre bátran otthon maradhatnak. Bécsi felhívatalos híradás szerint tényleg nem is kerül ősz előtt érdemleges tárgyalásokra sor. Hiszen még a szerb szerződés beczikkelyezése is hátra van és nagy kérdés, oly simán fog-e ez a Lajtán innen is, túl is menni, mint azt a román kormány hinni

látják. Am még ha mindkét parlament el is fogadná a magyar és osztrák állattenyésztésre tisztán politikai okokból tagadhatatlanul súlyos áldozatokat rovó szerb szerződést, feltétlenül szükséges, hogy a többi Balkán-állammal megindítandó tárgyalások irányelveire vonatkozólag elsősorban a magyar és osztrák kormány között jöjjön létre megegyezés s e czélból az illetékes miniszteriumok szakelőadói együttes értekezleteket tartsanak, amire nézve — tudunkkal — még nem történt intézkedés. E tanácskozások feladata lesz a szerződési tárgyalásokra vonatkozó direktívák megállapítása és pillanatig sem akarunk benne kételkedni, hogy azok között, mint conditio sine qua non fog állani első helyen az a semmiféle alkut nem tűrő elv: teljes elzárkózás mindennemű állat- és husz-behozatal elől, bármiféle határszéli forgalmi kedvezmény feltétlen kizárása. Ily feltétel mellett, kormányunk ily értelmű határozott állásfoglalása után mi is szívesen látjuk a szerződési tárgyalások megkezdését, de addig is arra kérjük földmivelésügyi kormányzatunkat, hogy ezen elveknek megfelelően foglaljon a legerélyesebben állást a Románország felől való állatbehozatalnak bármilyen (pl. legeltetésörve alatt) való engedélyezése ellen és akadályozza meg minden eszközzel a fennálló határzárnak akár csak ideiglenesen és bármily uton-módon való kijátszását, ami virágzó hazai állattenyésztésünknek és örvendetes javulást mutató állategészségügyünknek súlyos sérelme és kárhözatos veszedelme volna.

Méltó feltűnést kelt világszerte és valóban nem kicsinyelhető jelentőségű az a választás, mely április 24-én elbuktatta Winston Churchillt, az új angol kormány kereskedelemügyi tárczájának birtokosát, a szabadkereskedő liberális nagytehetségű és exponált állású képviselőjét, az unionista és védvamos, egybéként azonban ellenfelénél jóval kisebb kaliberű Joynson-Hicksnek juttatván Manchester városának mandátumát. Manchester az orihodox szabadkereskedelmi irányzat Mekkája, a Cobden-liga egyik legnagyobb és szinte bevehetetlennek látszó erőssége védvamos: ez valóban az idők jele! Kell-e ennél világosabb bizonyosság arra, hogy a szabadkereskedelmi rendszer már a maga hazájában is mennyire veszít népszerűségéből és mily hódítást tesz vele szemben az a politika, amelynek az ősz Chamberlain a legbuzgóbb profétája s amely a „Greater Britain” eszményét irta lobogójára. Csaknem valamennyi angol lap valóságos „menetekel” gyanánt tünteti fel a manchesteri északnyugati kerület választási eredményét, sőt éppen maga Winston Churchill hangoztatta a reformklubban mondott beszédében, hogy bukását a szabadkereskedelmi irányzat vereségének tekinti. Megdől tehát Angliában is a mult század dereka óta uralkodó, a szabadkereskedelmi irányzat egyedül üdvözítő voltába vetett hit és ott is tűnedezik már az a babona, miúta a védvamos rendszer a termelőosztályok érdekeit legyező anti-szociális politika volna. A valóság az — és

ennek be
ban is —
főleg kü
idejében
a szabad
Britannia
érdeke m
szonyok f
rés, egyrés
felvirágoz
hogy vám
nek megf
sére. Az
északamer
politikája
vamos pol
Nagy-Brita
eddig büs
európai áll
tásra kész
koncepzió
kulása, ez
mindeneset
készülő irá
esetőségg
választás
különben m
legsúlyosb
dulópontot
egyszersm
fejlődésébe

R

A

Hazánkba
nagyon ala
kedvezőtlen
termeésnél
nak, amely
választják
jobban beill
módon a ta
vetésre és n
ben. Jó burg
talajtól vár
termesztés eg
és ami föld
tartalmazzon
felvehető tá
általánosabb
burgonya ala
vetlen a bur
burgonya ter
zásával szin
tudni a mi
mert a legtö
trágya, úgy,
egyrésze kert

A műtrágy
veendő a te
kötött talajon
savtrágya egy
nitrogén, fosz
forsav- és káli
elérni.

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZEK TÁRSULAT
BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű Gőzcséplő-készletek

ugyszintén **MAGANJARÓK** (utimozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czélokra, (a mozdony után akasztott egy élet fogó ekével.) Referenciák az ország minden vidékéről.

JOHN
a legjobb

ennek belátása immár általánossá válik Angliában is — hogy amily előnyös volt Angliára, főleg különleges helyzeténél fogva, a maga idejében — előzetes merev elzárkózás után — a szabadkereskedelmi politika, melynek Nagy-Britannia mai nagyságát köszönheti, éppen olyan érdeke most a brit kiralyságnak a változott viszonyok folytán a védővamos politikára való áttérés, egyrészt a mezőgazdasági termelés újból való felvirágoztatása érdekében, valamint azért is, hogy vámtarifájában fegyvert nyerjen érdekeinek megfelelő kereskedelmi szerződésnek kötésére. Az európai kontinentális államokat az északamerikai Egyesült-Államok kereskedelmi politikája kényszerítette ugyszólván bele a védővamos politikába és úgy látszik, hogy immár Nagy-Britannia is kénytelen vagy szakítani eddigi büszke elszigeteltségével vagy a többi európai államokat is vámpolitikai irányváltásra készíteni. Ervényesül-e Chamberlain nagy koncepcziójú terve és milyen lesz a jövő alakulása, ez egyelőre a jövő titka, de közvetve mindenesetre mindnyájunkat érint az Angliában készülő irányváltozás. Hogy ezzel, mint komoly eshetőséggel kell számolnunk, azt a manchesteri választás után lehetetlen kétségbe vonni és könnyen meg lehet, hogy a manchesterizmusnak legszűkebb hazájában szenvedett veresége fordulópontot jelent nemcsak Nagy-Britannia, hanem egyszerűs mind egész Európa vámpolitikájának fejlődésében is.

TRÁGYÁZASTAN.

Rovatvezető: Cserháti Sándor.

A burgonya trágyázása.

Hazánkban a holdankinti burgonyatermés nagyon alacsony, ami nem tulajdonítható a kedvezőtlen klimatikus viszonyoknak, hanem a termelésnél elkövetett többféle lényeges hibának, amelyek között legnagyobbak, hogy nem választják ki természetesen a viszonyok közé legjobban beillő fajtát, nem készítik el megfelelő módon a talajt, az apraja gumót használják a vetésre és nem trágyáznak a kívánatos mértékben. Jó burgonyatermést csakis jó erőben levő talajtól várhatunk, amiért is a sikeres burgonyatermesztés egyik főfeltétele, hogy a talaj elegendő és ami földoloz, könnyen oldódó tápanyagokat tartalmazzon, mert a burgonya csakis könnyen felvehető tápanyagokból tud táplálkozni. Legáltalánosabban az istállótrágyát használják a burgonya alá, az elvetemény vagy pedig közvetlen a burgonya alá adván azt, azonban a burgonya termése a műtrágyák helyes alkalmazásával szintén jelentékenyen fokozható, amit tudni a mi viszonyaink között azért fontos, mert a legtöbb helyen sokkal en van az istállótrágya, úgy, hogy rendszerint csak a burgonya egyrésze kerül istállótrágyába.

A műtrágyák megválasztásánál figyelembe veendő a talaj összetétele. Középkötött és kötött talajon legelőször a nitrogén- és foszfor-savtrágya együttes alkalmazásával, homoktalajon nitrogén, foszfor-sav és kálival, tözegtalajon foszfor-sav- és kálitrágyával fogunk leginkább sikert elérni.

A burgonya igen fogékony a nitrogéntrágya iránt. A mesterséges trágyaféléktől a burgonyánál csak akkor várhatunk sikert a tözegtalajok kivételével, ha azokat nitrogéntrágyával egyetemben alkalmazzuk, csakis ha bőven használtuk az istállótrágyát, vagy ha zöldtrágyába kerül a burgonya, hagyhatjuk el az egyoldalú nitrogéntrágyát.

A burgonyáról azt tapasztalták, hogy a legtöbb esetben a kénsavas ammóniák kedvezőbb hatása, mint a chilisalétrom, lehetnek azonban viszonyok, ahol az utóbbinak a használata lesz helyesebb. Legjobb ezt a helyszínen végzett kísérlettel megállapítani. A kénsavas ammóniák-ból 65—100 kg., a chilisalétromból 80—120 kg. adandó kat. holdanként. Bármily nagy legyen is azonban a burgonyának nitrogénigénye, a legértékesebb esetben lesz czélzerű azt egymagában alkalmazni, hanem mindig foszfor-sav és könnyebb talajokon meg kálitrágyával, különben a túlsúlyban levő nitrogén hátrányos hatása fog mutatkozni: késői érés, kevés keményítő, fokozott fogékonyosság a burgonyavész iránt.

Tözeges és tözegtalajokon a nitrogéntrágya legtöbbször el is hagyható. Homoktalajon, ha csak lehet mellőzzük az egyoldalú nitrogéntrágyát, mert a mi száraz klímánk alatt, a nitrogéntrágya folytán bujábbban fejlődő burgonya nagyobb mértékben veszi igénybe a homoktalajnak aránylag csekély vízkészletét és az esetben a beálló szárazságot jobban megsínyli, mint a trágyázatlan. Homoktalajon a nitrogént istállótrágya, vagy miután ez a homoki gazdaságokban rendszerint nagyon kevés, zöldtrágyában adjuk meg, ha csak lehet. Ha homoktalajon zöldtrágyát alkalmazunk, lehelyesebb eljárás lesz zöldtrágya kálifoszféttal, bevetve rozszzsal, utána burgonya. A foszfor-savtrágyafélék közül — tekintve a burgonya gyökérzetének csekély oldóképességét — a legtöbb esetben a szuperfoszfát használata lesz a legmegfelelőbb, 25—30 kg. vízben oldódó foszfor-savat (150—185 kg. 16%-os szuperfoszfát) számítva kat. holdjára, mely a homokos kora tavasszal, a kötöttebb földön őszszel szórando ki.

Amíg a vályog- és agyagtalajon nitrogén- és foszfor-savtrágya alkalmazásával célt érhetünk, addig a homok- és a tözegtalajokon nagy burgonyatermésekre csakis akkor számíthatunk, ha az említett két trágyafélen kívül kálitrágyát is alkalmazunk. A burgonya ugyanis kálinövény, vagyis olyan, amelynek aránylag sok kálira van szüksége. A középkötött, kötött talajokon a talaj kálíkészletéből kielégítheti káliszükségletét, a homok- és tözegtalajok azonban káliszegények és ezért a burgonya káliszükségletét csakis kálitrágyázással elégíthetjük ki teljes mértékben.

A kálitrágyát hazai viszonyaink között legcélszerűbb 40%-os kálitrágya alakjában megadni, ezen trágyaféléből 60—80 kg. kat. holdanként lesz a megfelelő mennyiség, amelyet szintén kora tavasszal kell elszórni. Annak bizonyítására, hogy homoktalajon mennyire szükséges a kálitrágya, közöljük a magyaróvári m. kir. orsz. növénytermelési kísérleti állomás idevonatkozó kísérleteinek az eredményét. A növénytermelési kísérleti állomás 1896., 1902., 1903. és 1906. évben végzett kálitrágyázási

kísérletet burgonya alá. 1896-ban 5 parcella szolgált a kísérletre és pedig: 1. trágyázatlan, 2. szuperfoszfát, 3. szuperfoszfát + chilisalétrom, 4. szuperfoszfát + kálitrágya, 5. szuperfoszfát + chilisalétrom + kálitrágya. Összesen 25 kísérlet adatai voltak feldolgozhatók. De mert nem mindenütt alkalmazkodtak a kísérletre, hol az egyik, hol a másik parcellát elhagyták, azért azok nem egyforma számmal szerepelnek. A szuperfoszfát egymagában 19 helyen alkalmaztatott. 15 helyen mutatkozott termésobblet, melynek nagysága kat. holdra számítva volt:

134 kg.	357 kg.	800 kg.	1195 kg.
156 "	360 "	978 "	1600 "
168 "	554 "	1123 "	1738 "
187 "	785 "	1169 "	

A szuperfoszfát chilisalétrommal 24 kísérlet közül 24-ben fokozta a termést. Volt pedig a termésobblet:

54 kg.	785 kg.	749 kg.	1524 kg.
341 "	839 "	1380 "	1867 "
400 "	901 "	1385 "	1893 "
685 "	1002 "	1395 "	2600 "
720 "	1130 "	1481 "	3414 "
720 "	1301 "	1591 "	4277 "

A szuperfoszfát kálitrágyával 20 kísérlet közül 19-ben fokozta a termést. A termésobblet nagysága volt:

134 kg.	428 kg.	816 kg.	1900 kg.
168 "	480 "	900 "	2303 "
232 "	754 "	901 "	4044 "
367 "	761 "	1080 "	6214 "
393 "	800 "	1428 "	

A szuperfoszfát, nitrogén és káliummal megtrágyázott parcellákon 25 esetben volt nagyobb a termés, mint a trágyázatlanon. A termésobblet volt:

100 kg.	1039 kg.	1600 kg.	1900 kg.	3226 kg.
286 "	1192 "	1784 "	1900 "	3637 "
667 "	1320 "	1800 "	1975 "	4167 "
768 "	1330 "	1815 "	2395 "	6867 "
933 "	1487 "	1867 "	3120 "	6887 "

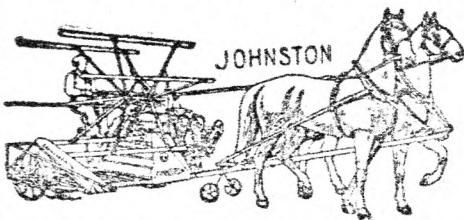
Mig tehát a szuperfoszfáttal megtrágyázott parcellák termésobblete csak ötször emelkedett 10 q. fölé és a legnagyobb termésobblet 1738 kg. volt, a szuperfoszfát + chilisalétromos parcellán a termésobblet 15-ször haladta meg a 10 q.-t, de csak 3-szor volt 20 q.-nál nagyobb, a kálifoszféttal parcella pedig csak 6 esetben adott 10 q.-nál nagyobb termésobbletet, addig a szuperfoszfáttal, chilisalétrommal és kálitrágyával megtrágyázott parcella 25 eset közül 20-ban adott 10 q.-t meghaladó termésobbletet, mely 7 esetben meghaladta a 30 q.-t, mely eredmény elég határozottan mutatja, hogy a homoktalajon a legtöbb esetben csak mind a három tápanyag megadásával lehet a maximális terméseket produkálni. 1902-ben három parcella szolgált a kísérletre, az első trágyázatlan volt, a második szuperfoszfáttal és chilisalétrommal, a harmadik ezenkívül még kálitrágyával trágyázott meg.

A 2-ik és 3-ik parcella termésobblete szemben a trágyázatlanal volt kat. holdankint:

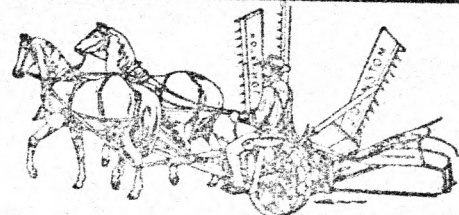
JOHNSTON

mélyvágású fűkaszalógépei
marokrakó aratógépei
és kévekötő
szénaforgató és szénagyűjtőgépei

a legjobbak a világgiacon

és kiválóan alkalmasak a magyar viszonyokra. A Johnstons gépek ölt, kavardott gabonában is jó munkát végeznek s feltűnően

csekély vonóerőt igényelnek.

A gépek szerkezetének tökéletességéért s anyaguk elsőrendű voltáért készleggel szavatolunk.

Vezérképviselet és főraktár: **Bácher Rudolf Melichar Ferencz cégnél**

BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

essék ismertető leírást ké rni.

Tessék ismertető leírást ké rni

	2-ik parcella k i l o g r a m m	3-ik parcella
Duna-Mócs	749	1005
Kis-Igmánd	200	1040
Kiskunhalas	335	1554
Tázlár	995	1860
Nyírvásár	520	880
Bákai liget	3388	4667

A harmadik, vagyis a kálit is kapott parcella terméstebblete a csak szuperfoszfát és chilisáletrommal megrágyázottal szemben:

286 kg.
1040 "
1019 "
865 "
360 "
1284 "

Ezen adatokból világosan kitűnik, hogy homoktalajon akkor kapunk legnagyobb terméseket, ha kálival is trágyázunk: ugyanezt bizonyítják az 1903 ik évi kísérletek is. Ez évben 1—1 kísérlet 3 parcellából állott, az első trágyázatlan volt, a második szuperfoszfáttal és chilisáletrommal, a harmadik ezenkívül kálitrágyával is megrágyázott.

A második és a harmadik parcella terméstebblete a trágyázatlannal szemben volt:

	2. parcella	3. parcella
Bagonya	1343 kg.	2581 kg.
Pa-Szt-Pál	0	2160
Kis-Igmánd	488	725
Berenye	649	835
Pamuk	2134	3667
Kajducs	1352	1688
Simontornya	733	1530
Kis-Marton	2054	4814
Pa-Ujszász	720	1200
Kecskemét	534	3067
Gyulaháza	3120	3480
Anyala-puszta	227	645
Bákai liget	2960	7120
Órkény	1427	2850

A 3-ik, vagyis a kálit is kapott parcella terméstebblete a csak szuperfoszfát és chilisáletrommal megrágyázottal szemben volt:

1238 kg.	1533 kg.	2533 kg.
2160 "	336 "	360 "
5246 "	627 "	418 "
237 "	2760 "	4160 "
186 "	480 "	1453 "

Az 1906. évi kísérletek eredményét Grabner Emil a „Köztelek” mult évi folyamában ismertette, azért ezen kísérletek eredményének közzétételétől eltekintettek.

A köztalajon elért eredményekről egy más alkalommal. *Cserhúti Sándor.*

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpey Kálmán.

Vetőkészülékek a gabonafélék nemesítéséhez.

Hogy a nemesítendő növény magja a lehető legrövidebb idő alatt elvetessék, miáltal annak kiképzése is egyenletesebb lesz; valamint mert ugyanazon tenyésztési-tenyészidő, hasonló talaj és éghajlati viszonyok mellett minden elite tő individuális tulajdonságait annál biztonságosan fogja kifejteni, minél alkalmasabb időben vettetik el, szükséges olyan vetőkészülékekről gondoskodnunk, amelyek a vetés gyors és pontos végrehajtását lehetővé teszik. Ezen

vetőeszközöknek egyuttal egyszerűeknek kell lenniök, hogy azokkal egy értelmesebb munkás könnyen, gyorsan és pontosan vethessen, vagyis a velük való bánásmódot hamar elsajátíthassa.

A „Köztelek” 14. számában olvastam Legány Ödön urnak a „Javított vetési eljárás a növénytenyésztésnél” című közleményét, melyben cikkíró 4-féle vetési eljárásnak ismertetésével foglalkozik. Ezek közül a 4-ik helyen említett *Fruh-wirth*-félehez hasonló eljárást követtük mi is 1906. évben, 214 elite tő magjának elvetésénél, de csakbamar azt kellett tapasztalnunk, hogy ezen vetési eljárás mellett nem maradhatunk, mert a vetés lassan haladt, a munkások alig bírták ki a térdelést és lehajlást, a talaj pedig annyira összetapostott, hogy a még be nem vetett terület talaját kénytelenek voltunk többször újból felporhanyítani, jölehet, hogy a vetőemberek a vetés folyamata alatt nagyobb részt a tenyészágy szélére helyeztet deszkákon álltak.

1907. évben az elvetendő anyagunk megsza- porodván, sikerült nekem a Legány ur által jelzett közleményében ismertetett eljárásnál *egyszerűbbet és jobbat* találnom. Ezért szolgálatot vélek teljesíteni magnemesítéssel foglalkozó gazdársáimnak, ha ezen eljárásomat itt leírom s a szükséges vetőeszközöket rajzban is bemutatom.

Az elite tövek magjainak elvetéséhez készítettem egy tenyészágy nagyságának megfelelő *nagyobb vetőkeretet* (113. ábra.), melyre egy kisebb mozgatható „*toló vetőkeret*” (114. ábra.) ráhelyeztetik. Segédesszközül a magelhelyezésére szolgál egy bádognál készült „*vetőcső*” vagy „*vetőtölcsér*” (115. ábra.).

A nagyobb vetőkeret (116. ábra.) áll két 1" vastag, 12" széles és 370 cm. hosszú deszkából, melyek a keret hosszoldalait képezik s az alattuk megmaradó vettetlen sávok, a tenyészidő alatti megfigyelésekhez okvetlen szükséges keskeny ösvényeket fogják képezni. Ezen hosszoldaldeszkák mindkét végükön egymástól 76 cm.-nyire két-két 8 cm. széles vetőléczel vannak összekötve. A hosszoldaldeszkák közepén és pedig hosszában 1—1 lécz erősített fel, melyeknek közéibe pontosan beleillik a mozgatható „*tolókeret*” akként, hogy ez a talajt nem horzsolja, minthogy a deszkákon csuszlik a két lécz között.

A mozgatható vetőkeret 11 *vetőléczből* áll, melyeknek szélessége 8 cm. és 5—5 cm.-nyire, a mag sorbani távolságának megfelelőleg, kerek bevágásokkal vannak ellátva.

A vetőléczek, minthogy a nemesítendő buza vetőmagját, 10 cm. sor- és 5 cm. növénytávolságra vetjük, úgy vannak a keretre felerősítve, hogy közöttük 2 cm.-es rés maradt, melyen keresztül a rónázás egy erre alkalmas vetőpálczika segítségével és a vetés eszközöltetik.

Hogy a szegélyezésre szánt növény magja ugyanakkor legyen elvethető, amikor az elite töveké, czélszerűnek tartottam a vetőléczeket mindkét szélén 3—3 mag növénytávolságának megfelelően 15 cm.-nyire befestetni, a munkásnak mintegy figyelemztetésül arra, hogy a befestett bevágásoknál lesz a szegélynövény, a tiszta, illetve festetlen bevágásoknál pedig az elite tövek magja elvetve.

A mozgatható vetőkeret hossza 110 cm. lévén a 370 cm.-es nagyobb keretre 3-szor ráhelyezhető.

Hogy a vetés folyamata alatt ne kelljen a vetőmunkásnak lehajlania, avagy letérdelnie, készítettem egy 1 méter hosszú kerek bádognál készült „*vetőtölcsér*”-t (115. ábra.), melynek felső átmérője 10 cm. az alsó pedig 1 cm. A vetőtölcsér felső végéhez a két, egymással szemben fekvő oldalon, két kerek tálcza van hozzáillesztve,

egyike az elite tövek magja, a másik a szegélyezésre szánt növény magjának befogadására szolgál.

A vetőtölcsér könnyebb és biztosabb kezelhetése czéljából fogantyúval van ellátva.

Ezek után áttérek fent leirt eszközökkel való vetésnek gyakorlati keresztülvitelénél követendő eljárás ismertetésére. A bevetendő terület két zsinór segítségével kijelöltetik és a vetőkeret a két zsinór között elhelyeztetik akként, hogy a keret két végén levő vetőléczek külső széle a zsinórt érje, vagyis a keret kifeszített zsinórokra derékszög alatt felelődjön. Azután egy munkás (gyerek is teljesen megfelel) meghuzza az első vetőléczt az első rónát, a vetőember pedig a legszélső befestett első bevágáson keresztül leereszti a vetőcsövet addig, míg az a talajt éri, azután a szegély növény magjából beledob a csöbe egy szemet. Ennek meptörténte után áthelyezi a szövet a második bevágásba s megint elvet egy szemet és így tovább bevettetik 3 sor a szegélynövény magjával. Most már következik a 4-ik sor bevételére 3 szem szegélynövény-maggal, azután elvettetik 10 szem az elite-tő magjából s újból 3 szem szegélynövény-maggal befejeztetik a 4 sor vetése.

Megjegyzem, hogy egy sor bevételére után a rónázó gyerek a kissé ferdén tartott pálczával meghuzza a következő rónát, miáltal az előbbi sorba vetett mag egész tökéletesen betakarodik s így az utólagos betakarás ezen eljárásnál teljesen elmaradhat.

Ha a mozgatható vetőkeretet harmadszor is ráraktuk a nagy keretre s az utolsó sor bevételére is megtörtént, áthelyeztetik az egész vetőkészülék úgy, hogy a keret egyik hosszoldaldeszkája a másiknak helyére kerüljön.

A vetőkeretnek egyszeri elhelyezésével rendszerint 3, gazdagabb töveknél pedig 2 elite tőnek magja vethető el s így minden tenyészágy 3 illetve 2 családot táplál.

Ezen fent leirt eljárásnak előnyei a következők: az egész *vetőkészülék oly egyszerű, hogy bármely ügyesebb faragó béres is elkészítheti. A vetés gyorsan eszközölhető és könnyen ellenőrizhető. Az egyes tenyészágyak között az utakat nem kell kiszínőrozni, mert a keret szél-deszkái adják meg az utakat s ezeknek szélességét. Figyelemreméltó előny, hogy a talaj nem tömítetik, minthogy egy a vetőember, mint a rónázó gyerek is állandóan a mozgatható vetőkereten, mely a talajt nem éri, vagy a keret szél-deszkáin — állva teljesíti a munkát. A vetőtölcsér pedig a vetőmunkást teljesen felmenti a lehajlástól vagy térdeléstől.*

Ismertetett vetőkeretet csupán elite tövek magjainak elvetésére használtuk magnemesítő telepünkön, amikor örömmel győződtem meg imént vázolt előnyeiről, de mivel sok *elszaporítandó* anyagunk is volt, szükségessé vált egy második vetőkeret (116. ábra) készítése, melynek egyszeri talajrahelyezésével sokkalta több mag vethető el, vagyis ritkábban kell azt költöztetni, mint előbbi.

Ezen, elszaporításra szánt mag elvetésére használt keret négy 1" vastag, 12" széles és 380 cm. hosszú deszkából álló egyszerű keret akként készült, hogy az egymással szemben fekvő két deszka végére derékszögben két másik (b' b'') deszka erősített fel, miért is ezek 1 deszka vastagsággal magasabban fekszenek előbbieknél s így a talajt nem érik. A két alul szegelt (a a) deszkán belül, ezekkel párhuzamosan mindkét oldalon 2—2 lécz van a felül szegelt (b' b'') deszkákhoz erősítve olyformán, hogy közeik a szegélynövény 10 cm.-es sortávolának felelnek

BENYÓ KÁLMÁN Budapest, IX., Üllői-ut 61.

Vas- és aczél-árak minden-
nemű kocsirészek, gépek,
szerszámok, gazdasági esz-
közök nagy raktára

(volt ÁGI-féle üzlet)

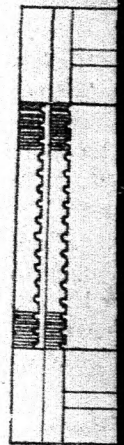
Kívánatra képes nagy ár-
jegyzékkel szívesen szolgál.

Telefon 66-20.

471

meg, míg
kákön és
Vetők-
kák közé
helyeztetik
kákba ve-
széle és
10 cm. s

és léczek
lásat teljes
Ezen ke-
jainak elv-
módon tör-
meghuzatni
magot ren-
elszaporita-
cze la 3 s

jával körü-
Ha mar a
tetett, ugy-
irányban a
utolsó beve-
(b') belső s
nal kezdődő-
nek marad.

Az állat

A Temes
állattenyész-
űdvös és a
ten hasznu

meg, míg az 5 cm-es növénytávolság a deszkákon és léceken van megjelölve.

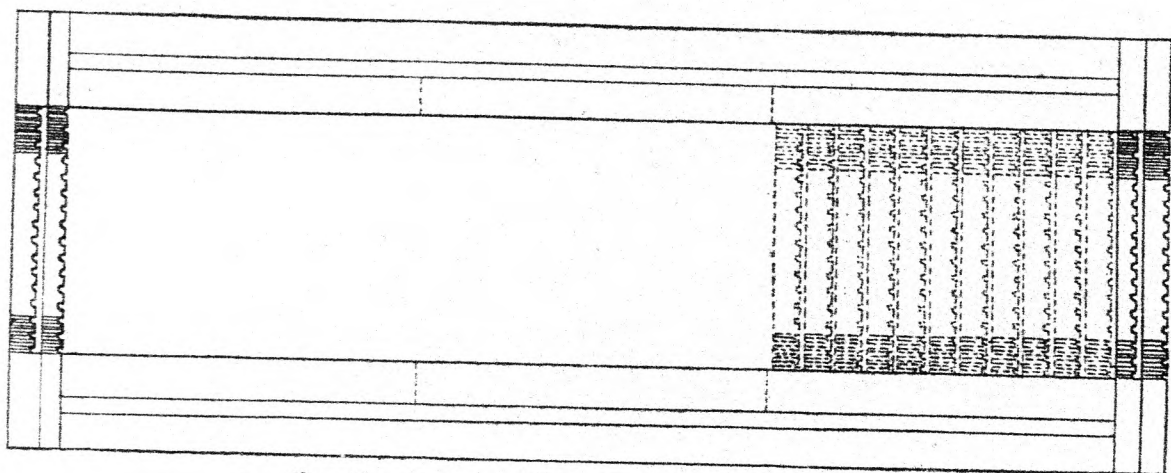
Vetéskor a vetőléc (117. ábra c) az *a a* deszkák közepére hosszabban felerősített lecek közé helyeztetik olyformán, hogy a szintén ezen deszkákba vert szegeket érje s így a vetőléc melleső szélé és az előtte levő sor között megmarad a 10 cm. sortávól. Az *a a* deszkákon levő szegek

a közösi állattenyésztő szövetkezetek megalakításával eddig is figyelemre méltó eredményeket ért el.

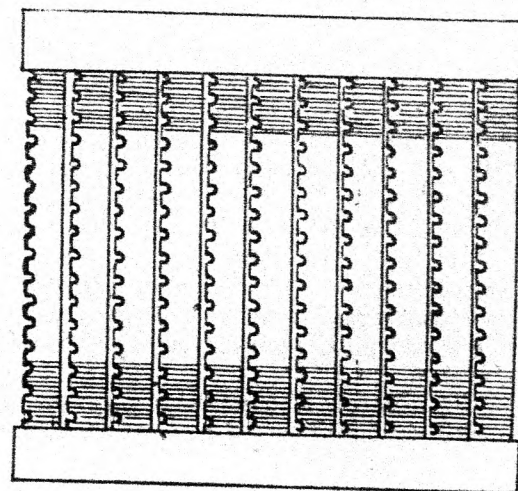
Az állattenyésztő szövetkezetek számos előnyéből csak egyet ragadok ki, amelyikkel bővebben kívánok foglalkozni s ez a szövetkezeti állatbiztosítás.

A szövetkezeti állatbiztosítás külföldön külön

első ily szövetkezetek meglehetősen jól prosperáltak s idővel számos ily szövetkezet alakult. Később azonban, midőn egyes helyeken ragályos szarvasmarhabetegségek folytán a károsodás 10-15, sőt ennél magasabb %-u volt, a kár megtérítése akadályokba ütközött. Ugyanis azok, kiknek állatai elsőnek hullottak el s azok helyébe más állatot nem szereztek, társaik

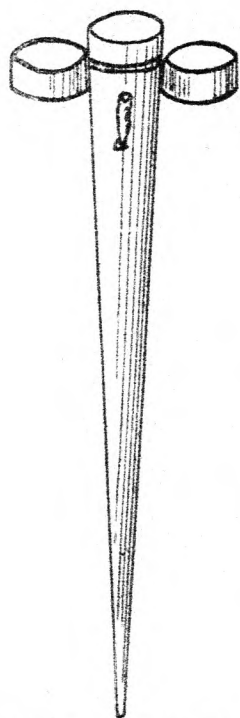
113. ábra. Elite tövek magjainak vetésénél használt vetőkeret.

114. ábra. Mozgatható vetőkeret.

és lécek a vetőlécnek helyéből való kimozdulását teljesen megakadályozzák.

Ezen kerettel való vetés az elite tövek magjainak elvetésénél követett eljáráshoz hasonló módon történik, úgy, hogy a vetőléc mellett meghúzzatik a róna s a vetőtölcsér segítségével a magot rendes helyére juttatjuk. Egy elite tő elszaporítandó magjainak elvetése után a parcella 3 sor szegélyezésre szánt növény mag

115. ábra. Vetőtölcsér.

jával körüültetetik a már ismertetett módon. Ha már a keret által körülfogott terület bevetetett, úgy a keretet a zsinórral előre kijelölt irányban továbbesztatjuk akként, hogy az utolsó bevetett sorra kerüljön az első deszka (*b'*) belső szélé s akkor a vetés a második sorral kezdődik. Az *a a* deszkák helye itt is ösvénynek marad.

Budner Mihály.

ÁLLATTENYESZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

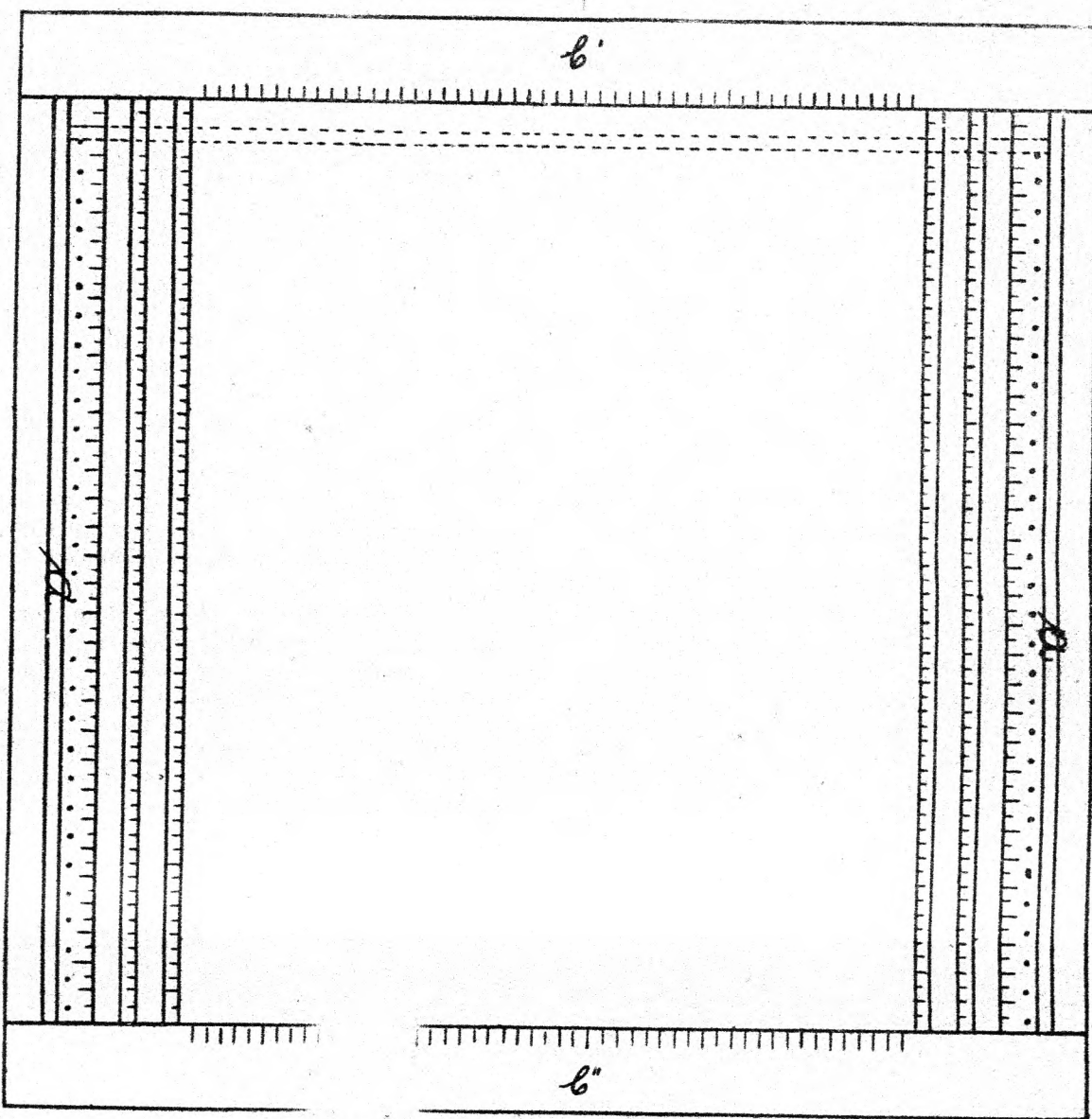
Az állattenyésztő szövetkezetekről.

A Temevármegyei Gazdaági Egyesület az állattenyésztés emelése érdekében egy feletté udvós és a kszgádkra nézve megbecsülhetetlen hasznu akciót kezdett meg, amely téren

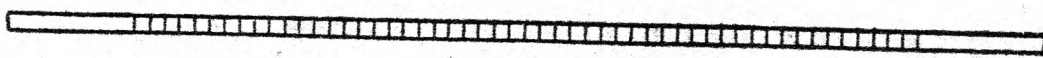
nösen Németországban van elterjedve, hol is a Raffisen szövetkezetek nem is remélt sikereit nyomon alakították meg az első állatbiztosító szövetkezeteket. Ezen szövetkezetek tisztán a kölcsönösség alajára helyezkedek s ha egy szövetkezeti tag valamely állatja elhullott, a kárt a többi tagok közösen térítették meg. Az

későbbi károsodásából az elhullott teheneikre eső részt megfizetni nem voltak hajlandók, mert állatuk elhullván, ők maguk további előnyökre igényt nem tarthatnak. Ebből a szempontból ítélve meg a dologot, talán igazuk is volt, de kölcsönösség szempontjaitól nem.

Ez felette nehezé tette a szövetkezetek fenn

116. ábra. Elszaporítandó mag vetésénél használt vetőkeret.

117. ábra. Vetőléc.

tartását, mert egy fellépő, az állományt meg-tizedelő járvány egyszerre tönkretette azokat. Ezen tehát segíteni kellett és a megoldás ma már kezünkben van.

Statisztikailag bebizonyították, hogy egy nagyobb területen az elhullás emberemlékezet óta átlag az 5%-ot meg nem haladta és így fejlődött ki az az eszme, hogy azon községek, melyekben az elhullás aránya a 4¹/₂%-ot meg nem haladja, segítsék az erősebben megkárosodott községek kárának viselését.

Ezen alapon helyes irányban működtek már az állatbiztosító, illetve állattenyésztő szövetkezetek. A községi szövetkezetek biztosított állatállományaik értékének megfelelő 1¹/₂%-ot befizettek a kerületi központba, mely összegekből, ha egy községben az elhullás az 5%-ot meghaladta, az 5% on felüli kárt már a kerületi központ térítette meg.

Ugyaníly alapon alakulnak most a Délvidéken állattenyésztő szövetkezetek a Magyar Kölcsonös Állatbiztosító Társaság mint Szövetkezet kötelekében.

Az ily községi állattenyésztő szövetkezetek alakítását és ügyvitelét röviden következőkben ismertethetem:

A községi állattenyésztő szövetkezet korlátlan számu részjegyeket bocsájt ki, 4 koronás névértékű árban, mely összeg 4 év alatt fizetendő be a községi szövetkezet pénztárába, mely gondoskodni fog annak gyümölcsözőtétő elhelyezéséről. Minden részjegy 500 koronáig terjedő értékű állatok biztosítására jogosítja fel tulajdonosát. A részjegy értéke nem veszt el és mindig a részvényt jegyző tulajdonát képezi.

Itt természetesen nem a kerületi központba, hanem a Magyar Kölcsonös Állatbiztosító Szövetkezetbe fizethetik be a 1¹/₂%-ot, melynek ellenében a M. K. A. B. T. mint szövetkezet a 4¹/₂%-on felüli kárt megtéríti. Azonkívül a központi szövetkezet ingyen adja a községi szövetkezet ügyviteléhez szükséges nyomtatványokat és könyveket, a mérleget is a központ készíti el és végül ingyen bocsájtja rendelkezésre a lépene ellen való beoltáshoz szükséges szérumot.

A központtal való szorosabb összefüggés érdekében szükséges, hogy a részjegyek árban befolyt összegnek a fele központi részjegyekbe fektetessék, mert ha egy községi szövetkezetben sem fordult elő 4¹/₂%-on felüli kár vagy az nagyon csekély, akkor a községi szövetkezetek a tiszta jövedelemből, illetve a 1¹/₂%-ból visszamaradó összegből részjegyeik arányában részesülnek.

Az állattenyésztő szövetkezetek korlátlan időre, de legalább öt évre alakulnak, az ügyvitelt saját maga választotta igazgatóság végzi. A földművelésügyi miniszter ur önagyméltósága az ily szövetkezeteket az alakuláskor határozottan támogatja, a nyert szubvenzió a szövetkezet alapvagyonát képezi és állatorvosi díjazásokra, tenyészbikabeszerezésre stb. használható fel.

Kívánatos volna, hogy a kisgazdák példájára a nagyobb birtokosok is a kölcsonös állatbiztosítást felkarolják, minek keresztülvitelére a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület mozgalmat is indít.

Jungbert János.

Mangolicza sertésenyésztésünk.

Az ideai remekül sikerült tenyészállatvásár eklatáns bizonyítékát adta annak, hogy kondor-szörű sertésenyésztésünk a lehető legmagasabb fokot áll. Igazán nehéz dolog volt a zsűrinek az igen sok jó közül a legjobbakat kikeresni.

Hogy pedig mangolicza sertésenyésztésünk ily magas fokot ért el, nem csoda, mert erősen rá vagyunk utalva annak tenyésztésére, a haladó kultúrával behozott angol sertés nem bírja öt helyéből kiturni, úgy mint a fehér marhát a tarka marha okvetlen kszoritani fogja, mert a magyar háztartás legfőbb szükségleté, a zsiri, csakis a mangolicza termeli oly olcsón és oly mennyiségben, mint az kívánatos. A mangoliczának husa is igen kevés s ez is előnye, mert legtöbb háztartásban a több husu angol sertést nem tudnák kellően felhasználni.

Ha kutatjuk, hogy mangolicza sertésenyésztésünkél mily uton jutottunk ilyen szép eredményre, kiderül, hogy a gondosabb tenyésztés, erősebb selejtezés, gyakori verifelfrissítés mellett főleg a bővebb táplálás az, mely ezen eredményt létrehozta. Alapul veszem a szomszédságomban levő Tisza Kálmán gróf ur csegődi tenyészetét, mely az idén az első díjat nyerte el. Vehetem ezt annál is inkább, mert e nyár már a párisi vilákiállításán is nyert nagy díjat s ha jól tudom, a millenáris kiállításán is osztott a nagy díj elnyerésében a Lovassy-fele tenyészetel.

Ezen nyáiban a malacok 12 hétig szopnak s fejlődésükhöz képest 2 kiló napi adagig veszik fel darabonként az abraktakarmányt. Csakis ily táplálkozás mellett fejlődhet ki oly masszív csontozat, mint aminő e nyárat jellemzi. A verifelfrissítés is rendes időközökben történt Wertheimstein és Schwartz-féle kanokkal. Hogy pedig igen gondosan választattak meg a tenyésztésre használt egyedek, mutatja az ideálisan egyöntetű göndör szőrőzet. Természetesen a sertésvész itt is nagy rombolásokat végezett, mi csak növeli a tenyésztő érdemét az elért sikerben.

A sertésvészhez — melyről Wittmann János oly érdekes cikksorozatát kezdett — sajnos, mi gazdák vajmi keveset szólhatunk hozzá. Pedig ily életbe vágó, az egész sertéskereskedelmet, így tehát jó részt zsebünket is érdeklő kérdés nagyon megérdemelte volna az alaposabb tárgyalást.

Csekély véleményem és tapasztalatom szerint is az a sertés, mely egyszer a vérszen átment, a sertésvész nem kapja meg többet. Ugyanazt tapasztaltam a falkára vonatkozólag is, feltéve, hogy abba később új egyedek be nem hozatnak. A kezelésem alatt álló nyájba mindig csak olyan süldeket sorozunk be, amelyek sertésvészen átmentek. Az ilyen sülde azután bevétele szerint 3—4—5 évig szerepelt mint tenyészkozza. E 3—5 év alatt évenként mellettük egy etetőn, egy legelőn vészelt át mindig a szaporulat s vészelt át a legtöbb gazdaságban ma is, mert nincsen annyi hely, hogy a falkák elkülöníthetők legyenek; de én soha se láttam azt, hogy ezen öreg koczák közül újból csak egyetlenegy is megkapta volna a vést. Sőt miután az uradalomban 700 koczta használtott tenyésztésre, mind a 700-at figyelemmel kísértem, de mon-

dom, egyetlenegy esetről se tudok, amely ismételtén véstbe esett volna.

De számtalan ízben tapasztaltam azt, — mint gyógykezelés végett hívtam állatorvos — hogy orbáncz, de főleg himlő pertraktáltott sertésvészül. Itt nálunk az aradi lunkaságon, hol a disznónak eldorádója van, igen gyakori eset az, hogy a vést elmulta után himlőbe esik a falka. Ha ilyenkor észre nem vesszük azt s a sertéseket fürösztik, a himlő visszaverődik a belső szervekre s ilyenkor, miután az elhullás is gyors, igen könnyen összetéveszthető a vésszel.

Igen kérem tehát sertésenyésztéssel foglalkozó gazdatársaimat, hogy legyenek szivesek, különösen magkoczáiknál — a vést illetőleg — tett tapasztalataikat megírni. Mert ha nem kapja meg a magkocza újból a vést, nem kaphatja meg azt a többi sem.

Én magam teljesen Wittmann János ur nézetét osztom s őt — ki nemcsak tenyésztő és nagyhizlál, hanem évenként Eleken 15—20 ezer sertést lát hizlalni s itt óriási tapasztalatakat szerezhetett és -zerzett is a vést illetőleg — e tekintetben mesteremnek vallom.

Kralovánszky Kálmán.

TALAJJAVÍTÁS.

Rovatvezető: Kvassay Jenő.

A biológiai szennyvíztisztító eljárásokról.

Nemcsak csatornázott városoknak, hanem egyes telepeknek és iparvállalatoknak is nagy gondot okoz szennyvizeiknek elhelyezése, illetve megtisztítása ott, ahol a szennyvizeket megtisztítás nélkül vízfolyásba bocsátani nem lehetséges. A szennyvizeknek külön arra a célra berendezett szennyvízszűrő-telepeken (Rieselfeld) való elhelyezése és gazdaságilag a szennyvízben foglalt tápláló anyagoknak növénytermesztéssel való kihasználása nem mindenütt lehetséges. Ily esetekben a szennyvíznek más uton-módon való megtisztításához kell folyamodni, az ugynevezett mesterséges tisztító eljárásokhoz, amelyek közül manapság leginkább ajánlottak a biológiai szennyvíztisztító eljárások.

A biológiai eljárások egyikét és pedig a töltő-rendszert és annak hazánkban gyakorlatban való kivételét a *Köztelek* idei első számában megjelent „Szennyvíztisztítás és öntözés” című közlemény ismertette.

A biológiai szennyvíztisztításnak azonban más módja is van és mivel újabban sok szó esik arról, hogy hazánkban egyebütt is szennyvíztisztító telepek létesüljenek, időszerűnek találok a biológiai eljárásokról nyert újabb tapasztalatokból egyet-mást elmondani.

A biológiai szennyvíztisztításnál a szennyvizet a benne levő és fejlődő aerob bacillusok az által tisztítják meg, hogy a szennyvízben hasznos korhasztó és elégető folyamatot vezessenek és a szerves és higiénilag veszélyes vegyületeket oxidációval átváltoztatják az egészségre ártalmatlan vegyületekké.

Ezt kétféle rendszerrel lehet elérni, u. m.

Egyetlen gazda se mulassza el burgonyaültetését kellő időben megpermetezni!
A burgonyavész ellen a leghatásosabb anyag a
dr. Aschenbrandt-féle bordói por.

Ára mm.-kint 72 korona.

Kapható a „MAGYAR MEZOGAZDÁK SZÖVETKEZETÉ”-nél (Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám)

töltő (Fül

járással.

Lassuk,

nek meg

A töltő

kamarákba

salakkal

azt onnan

egy bizony

vagyis mi

A töltő

a fentebb

gositást.

A csepeg

ben bocsá

ott biologi

megtisztít

Ezen el

medenczék

salakot tar

tesíti, ame

cseppekben

A salak
zendő el, h
ról is beha
a szennyvíz
eredményt
és az egész
szűrő test
nek alkalma
mert ugyan
gel el lebe
szükséges.
hogy a vi
megtisztítás
a szűrő tes
kozhat.

A szűrő
alaprajzzal
a vizeleztá
Angolorsz
tási mód a
való szétos
elosztó kar
lisan mozog
rajz berende

az 19
uj m
Egyda
Teljes

töltő (Füll-) és csepegtető (Tropfverfahren) eljárással.

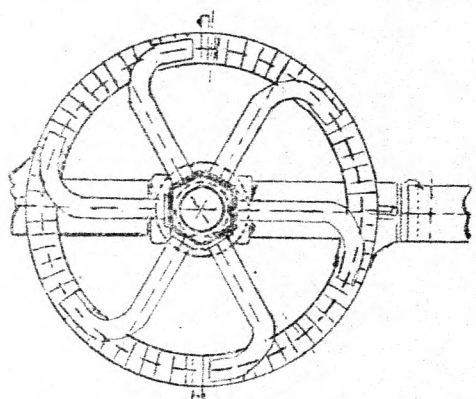
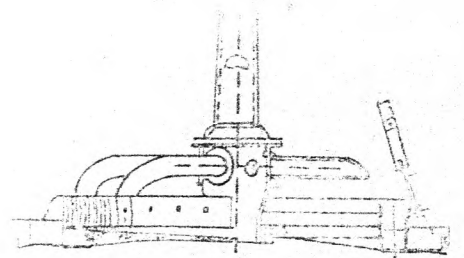
Lássuk, mi ezek lényege és mennyiben felelnek meg a szennyvíztisztítás követelményeinek.

A *töltő eljárásnál* a szennyvizet rothasztó kamarákban való felfogás után kokszzsal vagy salakkal megtöltött medencékbe gyűjtik és azt onnan csakis akkor bocsátják le, miután egy bizonyos időt a víz a medencében töltött, vagyis míg az oxidáció végbe nem ment.

A *töltő eljárásra* vonatkozólag különben is a fentebb említett cikk nyújt kellő felvilágosítást.

A *csepegtető eljárásnál* pedig vékony rétegben bocsátjuk a szennyvizet a szűrőtestre, az ott biológiai folyamattal megtisztul s azután a megisztított vizet a vízfolyásba bevezethető.

Ezen eljárásnál az üzem folytonos; itt a medencéket 15–3 m. magas, kokszt vagy salakot tartalmazó toronyszerű építmény helyettesíti, amelyek felületére a vékony, porlasztott cseppekben bocsátják a szennyvizet.

118. ábra. Matter és Platt-féle vízelosztó készülék turbina-hajtásra.

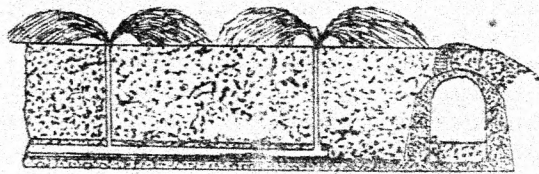
A salak vagy kokszt oly rétegezéssel helyezendő el, hogy abba a levegő oldalról és alulról is behatolhasson. Fontos, de egyúttal nehéz a szennyviznek szétporlasztása, mert hogy kellő eredményt érhesünk el, annak egyenletesnek és az egész felületre kihatónak kell lenni. Egy szűrő test helyett több, esetleg vékony rétegnek alkalmazása nem bizonyult megfelelőnek, mert ugyanazt az eredményt vastagabb réteggel el lehet érni s így kevesebb építmény szükséges. Kísérletek alapján állapították meg, hogy a víz beszennyezése, illetve a víz megtisztításához fűzött követelmények szerint a szűrő test 1.5–3.0 m. magasság között változhat.

A szűrő testet vagy kör vagy négyzetű alaprajzzal készíthetik, ezt azonban rendszerint a vízelosztás szabja meg.

Angolországban különösen elterjedt vízelosztási mód a viznek Segner-kerek berendezésével való szétosztása. Ezen berendezésnél a vízelosztó karok (Spinkler) a középpont körül radiálisan mozognak s ily módon az kör alakú alaprajz berendezést kíván.

A vízelosztás történhet luggatott bádoglemezen keresztül, vagy egyenletesen vizsugaral, ez esetben lehet más alaprajz alakot is választani.

Ily elosztó szerkezetek például Matter- és Platt-féle szétosztó, Kolumbusz szétosztó.

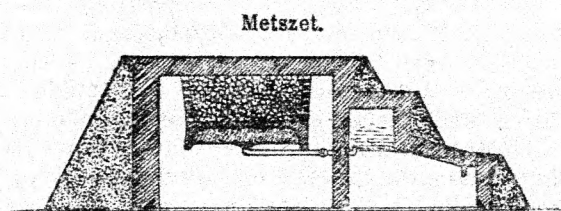
119. ábra. Kolumbusz-féle elosztó működés közben.

E berendezéseknél — különösen Angliában — a szennyvizet előbb rothasztó kamrákban gyűjtik s onnan vezetik a szűrő testre. Nagy nehézséget okoz rendszerint a szennyviznek a telepen való egyenletes szétosztása.

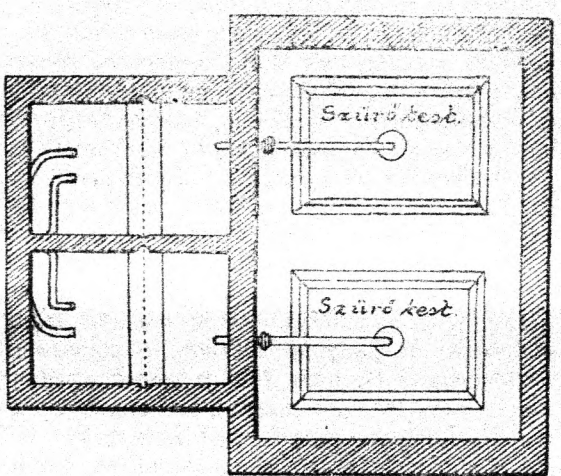
E biológiai eljárást különösen behatóan tanulmányozta Dunbar*) s oly eljárást juttatott érvényre a hamburgi töltő testeknél, melyek alkalmazásával az előbb említett hátrányok lehetőleg kiküszöbölhetők. Ez eljárásra nézve a gross-hansdorfi és poppenbütteli berendezés ábráját mellékelem.

E rajzokból is látható, hogy minden különösebb berendezés nélkül lesz a szennyviz a szűrő testeken megszűrve. Ezen berendezések működésben vannak s beváltak. Ezen elrendezéseknél úgy a rothasztó kamra hiányzik, mint a víz egyenletes szétosztása nem körülményes s nem akadhat el egyhamar a vízfolyás. Egyszerű berendezések tehát jól be is válhatnak.

Lássuk már most azt, hogy a külföldön nyert újabb tapasztalatok nyomán az említett két

Metszet.

Alaprajz.

120. ábra. Hamburgi szennyvízszűrő test. (Gross-Hansdorfi.)

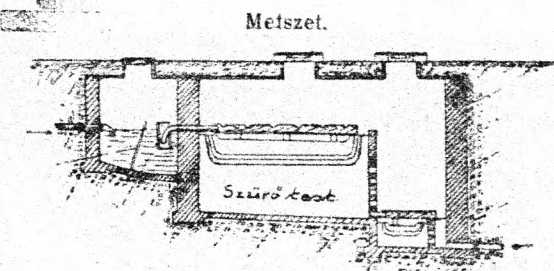
biológiai rendszer közül melyiket tartják a szennyvíztisztítás szempontjából megfelelőbbnek. Ezekre vonatkozólag csakis a legújabbak közül kívánok egy németet felsorolni és a két

*) Dr. Dunbar Leitfaden f. d. Abwasserreinigungsfrage München u. Berlin. 1907.

legújabb német szakmunkának erre vonatkozó nyilatkozatát közlöm.

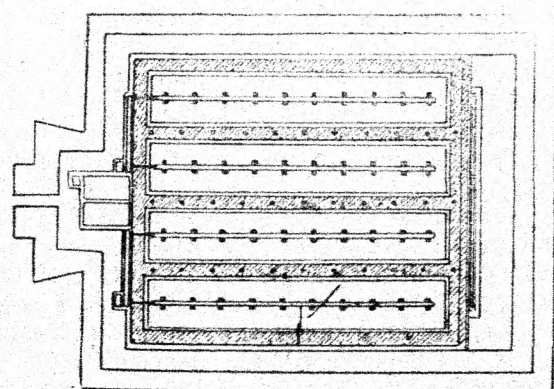
Dunbar dr. az előbb említett könyvében foglaltakból a következőket említhetjük fel:

A töltő-rendszerrel nagy hátrányként mutatkozik az, hogy a testnek megtöltését és kiürítését nagy pontossággal kell végezni, különben az egész berendezés könnyen felmondhatja a szolgálatot. Megkísérelték a munkalátogatás pontos végzését önműködő töltő és kiürítő készülékek alkalmazásával biztosítani ilyen készülékek részben drágák, részben megbízhatatlanok és általában nincsenek velük megelégedve. Csepegtető rendszerrel is kezdetben a szennyvíz elosztására ajánlott készülékek egyenmelyike szintén nem működött kifogástalanul. De csakhamar meggyőződtek arról, hogy a csepegtető rendszerrel jóval nagyobb mennyiségű munkateredményt lehet elérni, mint a töltő-rendszerrel. Újabbban a töltő testeket úgy méretezik, hogy 1 m³ töltő testre nem több, mint körülbelül 0.5 m³ szennyvíz esik 24 óránként. A csepegtető

Metszet.

Alaprajz.

121. ábra. Hamburgi szennyvízszűrő test. (Poppenbüttel.)

testek nagy előnye az, hogy nem szükséges azokat finom szemcséjű anyagból előállítani, ha alapos hatást akarunk a tisztításnál elérni. Az eliszapolódás veszélye náluk jóval kisebb, mint a töltő-rendszerrel.

A salak elaprózásával és rostálásával járó költségek a csepegtető rendszerrel eleshetnek. A töltő testek testük legmélyebb pontjára iszaposodnak el. Kiöblítés végett azután az egész testet kell szétszedni. A csepegtető eljárásnál ilyen baj csak akkor állhat be, ha a mélyebb rétegeket finomabb szemcséjű anyagból állítjuk elő, mint a felsőket. De ha a rétegezésnél már kezdettől fogva arra nézünk, hogy a salakszemcsék nagysága lefelé folyton növekedjék, akkor az oldatlan iszaprészeket a csepegtető testből történő kifolyások nehézség nélkül öblítik ki.

A töltő-rendszerrel a testeket vízhatlan és nagy hordóképességű medencékbe kell beépíteni; az építkezés ez okból sokszor nagyon sokba kerül. A csepegtető testeket ellenben, amelyek vízzel sohasem telítődnek, oldalt nem is szükséges vízhatlanul elzárni. Minden körül-

A legerősebb konkurencziának is ki kell térni

az 1908. évi **Perfekt Separatoraink** elől.

uj modellű **Perfekt tejszállító-kannák.**

Teljes tejgazdálkodási berendezések.

Tessék árjegyzéket kérni.

BURMEISTER ÉS WAIN

gép- és hajógyár reszv.-társaság

Budapest. V., Kálmán-utca 3. sz.

mények között elegendő egy vízhatlan fenék, illetve egy kiadó alagsóvezetés, mert a szennyvíz, mikor a fenékre hull, már eléggé megtisztul. A csepegtető rendszerrel a lefolyások nem egyszerre ürítetnek ki, mint a töltő-rendszer: él, hanem egész napon át eloszlván folynak. Ez vízben szegény vízfolyásoknál nagy előny. Eme előnyeivel szemben a csepegtető rendszerrel csakis a következő hátrányokat lehet felhozni: a szennyvizek a csepegtető testekben erősebben hűlnek le, mint a töltő testekben. Csak hogy a csepegtető eljárás még Észak-Amerika hideg klímája alatt telen is bevált. Más hátránya, hogy a szennyvíz nagyon finom elosztása bűzöket tesz szabaddá.

A fentemlített munkának 271-ik oldalán találjuk a következő megjegyzést: „Bakteriológiaiilag a töltő testekből kifolyó vizek a többi biológiai eljárások vizei mögött maradnak. Rendszerint kisebb a c-irattalom, mint a nyers víznél, azonban még mindig nagy.”

H. Metzger*) hasonló irányú munkájából pedig idézhetjük a következőket: A töltő eljárás előnyei: A víz könnyebb elosztása a biológiai testben, jobb védelem a befagyás ellen és kevesebb a bűz. A csepegtető eljárás előnyei: Ugyanannyi szűrőanyag felhasználása mellett nagyobb teljesítő képesség, kisebb befekés és kötégek, olcsóbb és egyszerűbb kezelés és eltekintve a „Spunkler“ (szűrőszűrő készülék) fenntartásától és tisztogatásától, nem szükséges a szűrőanyag kimosatása, mert nem iszapodódik el. Ha most ezeket az előnyeket összehasonlítjuk, látjuk, hogy a csepegtető eljárás előnyösebbnek mutatkozik a töltő eljárásnál; már egyszerűbb kezelése miatt is a csepegtető eljárásnak a töltő eljárásnál a töltő eljárással már sok kedvezőtlen tapasztalatot tettek.

Ha csak más kényszerítő körülmények nem forognak fenn, úgy az egyszerűbb és olcsóbb és nagy teljesítő képességű eljárás a töltő eljárással egyenértékű csepegtető eljárásnak kell előnyt adni.

Amint tehát a legújabb véleményekből látjuk, azok a biológiai eljárás töltő rendszerének lehető mellőzése ajánlják. Töltő eljárás alkalmazásának ott van helye, ahol lakások közelsége vagy egyéb okok miatt a csepegtető eljárásnál keletkező intenzívebb szag kellemetlen volna, mint például a fürdőtelepén, ez be is van hozva B. latonföldváron.)

Naluk Magyarországon ezideig talán csak a töltő eljárást ajánlják kivételre s vegre is van egy éremlye hajva, azonban hogy ezen eljárással mily eredményt értek el, arra bizony az irodalomban kevés ismertetet találunk.

Mindenesetre az volna kívánatos, hogy a Magyarországon eddig létesített és működő biológiai szennyvíztisztítási rendszerek és az azokkal elért eredmények összegyűjtetnének s közreadatnának már azért is, hogy legalább az összehasonlítást tudjuk megtenni a biológiai eljárásokkal elért eredményeket illetőleg a külföldi és hazai viszonyok között, mint ahogy azt a szennyvíztelepekre nézve a „Kísérletügyi Közlemények“-ben foglaltak nyomán már meg is tehetjük.

Károly Jenő.

*) H. Metzger: Städt. Entwässerung und Abwasserreinigung, Berlin, 1907.

*) Lásd Köztelek 1908. 1. számát.

LÓTENYÉSZTÉS.

Kanczák nehéz fogamzása.

Együttal felelet az alábbi kérdésre:

Mi lehet az oka annak, hogy ardeni \times percheron kanczák oly nehézben fognak csikót, pl. ez idén 5 befedezett kancza után 12 db. csikót varunk, ami nézetem szerint kevés. A fedetés reggel, tehát pihenő állapotban történik, vézi pedig egy ardeni és egy percheron mén. Kanczák jó kondícióban vannak, a préráladékok lakmuspapírral vizsgálva, baziilus hatást mutat. Némelyik kancza a mén 8-10-szer is felveszi és még sem fog, míg más évben már az egyszeri fedetetés is eredményes. Kanczáink, amelyek e lenek is, rendszeren 8-10-ik évben és csak nagy ritkán a 4-5-ik évben kezdnek csikózni, pedig már 3 éves korban is nagyon szépen fejlettek.

O. J.

Hogy ardeni és percheron kanczáinál miért oly gyenge a termékenységi eredmény, arról nem látva a tenyésztő anyagot és a fedetetés körüli eljárást — nehéz alapos véleményt mondani. Általános okok alapján felhozhatjuk, hogy: a kanczák talán túlságosan jól tápláltak, szervezetük s ezzel együtt a nemzési apparátus elzsírosodott; lehet, hogy a mén is ilyen állapotban van, kevés mozgást végez; lehet, hogy a fedetetés aktusa nem eléggé intenzív, a mén hátsó végtagjai nem bírják a törzset kellő időre abban a helyzetben fenntartani, melyet az aktus intenzívítása megkövetel. A másik feltevést, t. i. hogy a kanczák esetleg elcsikáztak s azért nem fogamznak, nem tartjuk ez esetben alkalmazhatónak, mert azt írja, hogy a kanczák jó kondícióban vannak.

Amennyire az anyag és az eljárás körülményeinek ismerete nélkül véleményt mondhatunk, ezt a következőkben foglaljuk össze: Hasonló nehéz fajtájú lovaknál a termékenységi arány általában nem szokott kedvező lenni és az 50%-os maximum mal be kell érni. Ha a csikónevelés képezi a főzést s nem az igás munkában való hasznosítás, akkor az olyan kanczák, melyek több éven át nem fogamznak, selejtezni kell és eladni. A fedetést csepszerűbb nem reggel, munka előtt, hanem estefelé, munka után végeztetni, hogy a kanczák fáradtan kerüljenek a ménhez és a fedetetés után több órán át pihenhessenek. Épp úgy csepszerű a mén is közvetlenül a fedetetés előtt intenzívebb mozgásban részvételi, tehát egy, az ő testkutatának és tehetőségének megfelelő ügétmunkát vele végeztetni. A ménnél egyenlő nagyságú vagy plane nagyobb kanczákat a fedetetés alkalmával mélyebbre kell állítani, ami legjobban azért érhető el, hogy az állatok egy lejtő síknak lemenő irányában állítsanak fel. Az aktus intenzívításához tartozik még, hogy a mén minél jobban behatoljon és a magzás után jó időre még a kanczán maradjon, amit esetleg azzal érthető el, hogy a ménet koldalt egy-egy ember támogatja, annak első lábait könyöktájon fogva. Hízott kanczáknál az előfelül egy kis előzetes koplás és valami hajtószernek beadása az előző napon jó eredményt szokott járni. Ha pedig a mén felett korlátlanul rendelkeznek, akkor legcsepszerűbb mindig a legjobban sáros kanczát kiválasztani s azt este felé, azután más-

nap reggel és végül este ismét fedetetni, valamint a három fedetetés utáni órákban csak könnyebb munkára használni. Ez az eljárás legközelebb áll az állatoknak a szabad állapotban való szaporodásának ösztönös szokásához. Oly kanczákkal, melyek jelenleg a legfontosabb eljárás mellett sem fogamznak, legcsepszerűbb a kísérletezést most abbahagyni és csak akkor újra felvenni ismét, amikor friss herének vagy zöld luczernának egy-két heti etetése után az anyagcsere szokott rendjében némi változás beáll.

Kis Mihály.

ALLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutya Ferencz dr.

Védőoltási kísérletek a szarvasmarhák gümőkórja ellen Behring eljárása szerint.

A Behring féle eljárásról e helyen már több közlemény jelent meg (legutóbb a „Köztelek“ múlt év szeptember hó 77. számában), melyben az eljárás lényege: szarvasmarhák ember gümöbaccillusok tenyésztésével történő beoltása abból a célból, hogy a szarvasmarhagümöbaccillussal szemben nagyobb ellenálló képességet nyerjenek, részletesen ismertetve volt.

Behring az 1903 év végén oltóanyagát poralakban bovoracin néven hozta forgalomba és ezóta több ezer borjut oltottak be vele, mindazáltal az azóta lefolyt idő (3 1/2 év) még mindig sokkal rövidebb arra, sem hogy az eljárás gyakorlati értékéről és hasznosságáról végleges ítéletet alkossunk, annyival is inkább, mivel több helyen az eljárás nem járt a várt eredménnyel. Annak az elbírálása, hogy vajon a Behring féle eljárás a szarvasmarhák a természetes gümökóros fertőzéssel szemben megvédeni képes-e, kétféle módon lehetséges: 1. a gyakorlatban beoltó állatok vizsgálata tuberkulin oltással és később boncolás útján, 2. kísérleti úton: az immunizált állatoknak nem immunizáltakal együtt gümökóros állományba való elhelyezésevel, majd utóbb valamennyi állat boncolása útján. Ez utóbbi eljárást választotta Eber dr., lipcsei egyetemi tanár is,*) aki négy oltott marhát három nem oltottal (kontroll-állatok) együtt súlyosan beteg gümökóros marhák közé állított és ott helyüket többször változtatta, hogy a fertőzés valamennyi állaton mi el könnyebben és egyformán jöhessen létre. Egy fél év múlva valamennyi állatot tuberkulin próbának vetett alá amikor a 4 immunizált állat nem reagált, a három nem oltott azonban tipikus reakciót adott. Ezután egy fél éven át nyugodtan állni hagytak a marhák egy másik istállóban, a fél év leteltével pedig újból tuberkulinolták őket, de ekkor már csak az egyik kontroll állat reagált; most ismét beállították őket súlyosan beteg gümökóros állatok közé és egy fél év múlva ket-

*) Eber: Wie verhalten sich die nach dem v. Behring'schen Tuberkuloseschutzimpfung verfahren immunisierten Rinder gegenüber einer wiederholten verstärkten natürlichen Infektion und wie verhalten sich das Schutzimpfungsverfahren bei der praktischen Bekämpfung der Rindertuberkulose? (Berliner Tierärztliche Wochenschrift 1907 No. 37.)

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országazerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ len- és heremagtisztító-gépek

Kiszáradt hazai anyagból gyártunk ezidőszámtól 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi- vagy hajtórőre alkalmazva. — Ezévi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám.

1905. évben Nagy-Egyedon aranyéremmel kitüntetve.

Sürgőnyczim: Kalmár-restagyár

kontroll-állat pozitív, egy oltott állat pedig kétes reakciót mutatott a tuberkulózis alkalmával, a többi négy nem reagált. Ekkor folytatólag ismét gümökörös marhák között helyezték el őket, mire egy további félév elteltével fogantatott tuberkulinpróba alkalmával az oltott marhák közül egy, a nem oltottak közül szintén egy reagált. Ezután valamennyi kísérleti állatot levágták; boncolásuk alkalmával mindannyiban találtak többé-kevésbé súlyos gümökörös elváltozásokat, leginkább nyirokesomókban, de a tüdőkben is, úgy, hogy ez a kísérlet azt látszik bizonyítani, hogy a Behring eljárása szerint immunizált állatok nagyobb ellentálló-képességet nem tanúsítottak a természetes súlyos gümökörös fertőzéssel szemben, de az oltott és nem oltott állatok fertőzése között is egyáltalában semmiféle különbség észrevehető nem volt.

Eber az egyetemi intézetén kívül a gyakorlatban is végzett oltásokat Behring eljárása szerint és pedig nyolcz különböző fekvésű és berendezésű gazdaságban, melyek állományában 43'8—100% gümökörös találtatott. Három év folyamán (1904—1906.) összesen 213 marhát oltottak bovacinnal, szigorúan ragaszkodva a Behring által kiadott szabályokhoz. Tíz marha még a második oltás előtt elhullott, mely három hónappal az első oltás után eszközöltetett; boncolásuk alkalmával azonban gümökörös elváltozások nem voltak megállapíthatók. A többi 203 beoltott állat az oltás után is jól fejlődött, a félév múlva megejtett tuberkulinpróba alkalmával azonban már 37'8% reagált. (Pozitív reakciónak tekintettek minden 40°-t meghaladó hőmérsékletemelkedést, továbbá a 39'5—40° közötti hőmérsékletet is, ha a befecskendezés előtti hőmérséklethez képest az emelkedés az 1°-ot túlhaladta.) A tuberkulinpróba eredménye szerint a védőoltás nem gyakorolt semmiféle gátló befolyást a gümökör beálltára. Tekintettel erre az eredményre, felmerülhet az a kérdés, hogy vajon a tuberkulinpróba az oltott marhánál is alkalmas a gümökörös fertőzés megállapítására, annyival is inkább, mert korábbi kísérletek alkalmával kitűnt, hogy a reakció kimaradása ilyen esetekben nem mindig bizonyítja a gümökörmentességet, ezeknél ugyanis az összes oltott állatok megbetegedtek, de tuberkulinra nem reagáltak valamennyien (l. fentebb). A boncolással kapcsolatos vizsgálatok azonban azt mutatták, hogy az utolsó védőoltás után legkorábban 1/4 év múlva végzett tuberkulinpróba pozitív kimenetele éppen olyan bizonyító erejű gümökörös fertőzésre, mint a nem oltott állatoknál; evvel szemben ilyen állatoknál a reakció kimaradása nem mindig jelzi a gümökörös megbetegedés hiányát.

A nyolcz gazdaságban végzett Behring-féle oltás közül kettőnél egyáltalában nem járt az eredménynyel; a többinél is az oltás alig számbavehető csökkenését okozta a gümökörös fertőzésnek, sőt négy boncolás alá került állatban gümökörös elváltozásokat is találtak.

A felsoroltakat összefoglalva, azt találjuk, hogy Eber kísérletei szerint, melyeket a lipcei egyetem állategészségtani intézetében, de a gyakorlatban több gazdaságban is végzett, a Behring-féle eljárás a szarvasmarhának gümökörös fertőzéssel szemben való megvédésére nem látszik alkalmasnak. Lehetséges, hogy a

védőoltás következtében bizonyos, rövid időre a szarvasmarhák ellentállóképesége fokozódik (a tuberkulinpróba alkalmával reakció nem áll be), azonban ez a védőhatás mulékony és nem elégséges a hosszabb időn keresztül tartósan beható természetes fertőzéssel szemben. Eber kizártnak tartja, hogy Behring immunizálási eljárásával egyedül sikerüljön erősebben fertőzött szarvasmarhaállományban a tuberkulózis ellen védekezni. További gyakorlati megfigyelések feladatát alkotja, azt megállapítani, hogy mennyiben használható a védőoltás más eljárások (a nyílt gümökörben szenvedő állatok kiirtása, borjúk mesterséges felnevelése, legeltetés stb.) támogatására, illetve kiegészítésére.

Eber vizsgálatainak eredménye tehát ugyanarra az eredményre vezetett, melyet már előtte Hutyra ért el és melyet a „Köztelek“ mult évi 77. számában ismertetett.

Zimmermann Agoston dr.

KERTÉSZET. SZŐLŐMŰVELÉS. BORKEZELÉS.

Rovatvezető: Rácz Sándor.

Őszi és tavaszi szőlőmetszés.

Együttal felelet az alábbi kérdésre:

A szőlő korai vagy későbbi metszése ajánlatos-e, midőn már látjuk a vesszőn, hogy mely termő szemek épek? mert gyakran tapasztalom, hogy ha két szemre metsztek, vagy az egyik vagy a másik termőszem rossz, de elfordul, hogy mind a kettő is hiányos. H. Gy.

Ezelőtt 5—6 évvel élénk vita folyt az iránt, hogy az őszi, kora tavaszi vagy a késő tavaszi metszés szolgált-e nagyobb termést. Nem akarom a vita során elsorolt számos pro és kontra érveket ismételn, de az igen természetes s bárki által azonnal belátható, hogy a legnagyobb termések a késő tavaszi metszéssel — mikor már a termés látható — érhetők el.

A tarzali vinczellériskolánál e tekintetben megejtett s alább elsorolandó kísérletek is fényesen igazolják ezt. Tarzalón 1902. óta folynak eziránt a kísérletek az alábbi eredménynyel:

Sorszám	I. kísérlet oltványszőlőkéken:	1902. év		1903. év		1904. év		1905. év		1906. év		1907. év		1000 tőke 6 évi átlagban adott		1 kat. hold átlaga hl.
		liter	%	liter	%	liter	%	liter	%	liter	%	liter	%	liter	%	
1	Őszi metszés	518	18 ⁵	350	19 ⁵	434	23	378	22 ⁴	143	25	137	20	327	21 ⁴	13
2	Korai tavaszi metszés	438	18 ⁵	373	19 ⁴	652	22 ⁶	634	21	202	25	158	20	409	21	16
3	Késői tavaszi metszés	688	18	528	19	720	22	650	21 ⁴	235	23	325	19 ⁵	520	20 ⁴	21
II. kísérlet szénkéneg. szőlőkéken:																
1	Őszi metszés	376	23	280	21	223	23 ⁶	173	21 ²	137	23	100	23	214	23 ⁶	12
2	Korai tavaszi metszés	387	22	280	20 ⁶	311	22 ⁴	270	20 ⁸	188	27	143	22 ⁶	257	22 ⁶	14 ⁶
3	Késői tavaszi metszés	308	23 ⁶	320	2 ⁴	210	22 ⁶	218	20 ⁹	250	27	118	21 ⁶	237	22 ⁶	13 ⁶

*) Csukortartalom, a klosterneuburgi mustmérővel mérve.

Semmiesetre sem merném azonban általánosítani a késő tavaszi metszést, mert az könnyen balul üthetne ki. Nagy szőlőben, a rohamosan növekedő szőlőben a metszést be sem fejezhetnék, már a válogatás a nyakunkon volna, annyival inkább, mert a nagyon kései, mondjuk zöld metszés sokkal több munkást igényel, mint a korábbi metszés.

A kései metszés anyaggazsárlást okoz, tehát csak jól trágyázott talajban fogantatosítandó.

A kései metszéssel a tőkék könnyen elformálaníthatók.

Egyelőre maradjunk tehát a kora tavaszi metszés mellett s csak a szálvesszők megmetésését hagyjuk későre. R. S.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Gyakorlati tanácsok a galamb-tenyésztőknek.

Nemsokára kibujnak már a tojásból a kis galambok s ilyenkor a tenyésztő tapasztalja, hogy egyes galambfiókák igen gyengén fejlődnek. Angol tenyésztők tollából olvastuk, hogy ilyen gyenge galambok erősítésére a májolój-készítmények jó sikerrel alkalmazhatók.

Ennek a gyógyszernek egy galambtenyésztőnél sem szabad hiányoznia. Az adagolásnál nem kell félni, hogy esetleg sok talál lenni s bajt okoz, sőt megmenthetjük az oly gyenge egyedeket is, melyek máskülönben okvetlen elpusztultak volna.

A borsmentás májolój alaposan megtisztítja a begyet és beleket, az emésztést egyenletessé, rendessé teszi. Az állat husos lesz tőle, tollazata sűrű, rugalmas és fényes.

A májolój-készítmények hasznos voltát a gyermekszoba igazolja legjobban, hol a gyermekek egészségére és fejlődésére a csukamáj-olaj egyik leghathatósabb szer. Szinte csodálkozunk kell azoa, hogy a májolójoknak az állatvilágban való használatára csak most jöttek rá, annál is inkább, mivel a májolójat semmiféle lenmag, vagy más olajos mag nem pótolja. A galambok is szívesen fogyasztják, s nem kell félnünk attól, hogy esetleg megfulladnak tőle. Ha a galambok még nincsenek 10 naposak, akkor úgy adagoljuk, hogy egy tollat

Legujabb vivmány! Ujdonság!

MAGÁNJÁRÓ

„GNOM“ petrolin-benzin-lokomobil.

OBERURSELI MOTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. BÉCS, VI/2., Gumpendorferstrasse 72

belemártunk s azzal viszszük a szájba, idősebbeknél pedig csepegtető üveget használunk, miközben ujainkkal a galamb esőréjét kinyitva tartjuk. Ez eleinte nehézkesen megy, de a gyakorlat csakhamar mesterré teszi ebben is az embert.

Miért nem használunk májólaj-pasztyillákat? kérdezhetné bárki. Hiszen ezt is meg lehet tenni, de nem kell az adagot egészen pontosan kiszabni, a kapszulák is pénzbe kerülnek. Mert ha esetleg még az állat szemébe menne is egy kevés, — ami ellenszegülő s ideges galamboknál gyakran előfordul — az sem ártalmas. A borsmentás májólaj használata a minimumra csökkenti a nátha, légszűhurut és difterias betegségek eseteit, pedig minden tenyésztő jól tudja, hogy ezen bajok különösen a rövidcsőrű galamboknál mennyi bajt és bosszúságot okoznak.

A kapszula adagolásnak vedlő és fényestollu, idősebb galamboknál van inkább helye a tollkimelés céljából. A kapszulák kemény zselatin burkolattal bírjanak s közép borsónagyságúak legyenek. Ha a kapszula-burkolat rugalmas és nem kemény, akkor nehezen lehet az állat megkínzása nélkül annak torkába tönni.

Van azután egy másik igen hasznos szer, mely a galamboknál előforduló „difteritikus-krouppos nyálkahártya gyulladás” eseteiben megbecsülhetetlen gyógyszer. Ki ne ismerné az eczetes agyagot, melyet sebek gyógyítására használnak. Ezzel kell a torkot ecsetelni. Körülbelül az agyagot annyira felhígítjuk, mint a sebekhez szükséges és annyi eczetet adunk hozzá, hogy a nyelvet és torkot ne igen csipje. Az ecsetelést itt is tollal s naponként elég ha egyszer végezzük s nem akut esetekben mindig biztos sikerrel jár. Ha az állat erős szemgyulladásban szenved, akkor az eczetes agyag egész hig és gyenge oldatába a beteg állat fejét naponta 3—4-szer bemártjuk.

Röviden szólunk még egy harmadról. Kevés tenyésztő törődik azzal, hogy a galambfiókák a szomjúságtól is szenvedhetnek. Pedig sokszor igen szomjasak, mert nélkülözik az emésztéshez szükséges vizet. Tehát ez iránt is figyelemmel kell lenni s a kis galambokat naponta langyos meleg vízzel, benne kevés karlsbadi sóval feloldva (egy pohányi vízre egy késhegygyel) meg kell itatni. Hiszen megfigyelhetjük, hogy amint a kis galambok a fészket el tudják hagyni, azonnal a vízhez igyekeznek a nagy szomjúság miatt.

Azonkívül sohasem volna szabad a galambházakból áizsznak s téglapornak hiányozni.

Bánda Sándor.

A madártojások fehérjéjének különfelesége.

Epp úgy, amint a madártojások külsőleg is színre, alakra és nagyságra különböznek, a belső tartalmuk is különböző s különösen a fehérjének és sárgájának egymáshoz való arányában találunk nagy eltéréseket. Így az egész apró tojásoknál fehérjét alig találunk.

A legmegfigyelésemelől azonban az eltérés a fehérjéknél, ha a madártojásokat úgy osztályozzuk, hogy fészkeklaktól vagy fészkeklaktól erednek.

Osmeretes, hogy a fészkeklaktól ivadékaik bizonyos keltési idő múlva meztelenül, vakon s

teljesen gyámoltalanul, az anya gondosságára utalva bujnak ki a tojásból, ilyenek az orvukuzó, éneklő madarak, galambok, gólyák, ibiszek stb. A fészkeklaktól ivadékaik azonban alig hogy kibujnak a tojásból, már oly fejlettek, hogy a fészket elhagyhatják, futkosnak, uszálnak s maguk keresik táplálékukat. Ilyenek a vízi- és futómadarak, ezek közé tartozik a tyúk is és egyéb házi szárnyas.

Ezen biológiai különbség a fészkeklaktól és fészkeklaktól között minden kétség nélkül a tojások fehérjéje közötti különbségre vezethető vissza.

A fészkeklaktól keltési ideje majdnem kivétel nélkül rövidebb, mint a fészkeklaktól. A fészkeklaktól tojásában jóval több a sárga szik, míg a fészkeklaktól a fehérje jóval több. Azonban a fehérjéknél nemesak mennyileges, hanem egyszersmind minőleges is a különbség.

Ha megfőzzük a tojásokat, látjuk, hogy a fészkeklaktól tojásfehérjeje zavarosan átlátszó, puha, kocsonyaszerű tömeg, míg a fészkeklaktól átlátszó, fehér és szilárd, tehát a fészkeklaktól tojásfehérjeje hasonló az alkalialbuminathoz.

A fészkeklaktól tojásai nem is képezik fogyasztás tárgyát, kivéve a bibicnek s ujjban a varju és a csülök tojásait. Ha a bibictojást főzzük, ez is kocsonyaszerű s átlátszó lesz, de ha egy csepp eczetsavval vagy konyhasóval, esetleg glaubersóval kezeljük, azonnal olyan lesz, mint a fészkeklaktól tojásfehérjeje főzés után.

Bánda Sándor.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Tudnivalók.

1. Csak OMGE. tagok és előfizetők kérdésére válaszolunk.

2. A kérdés, valamint a szakcikk a papírnak csak az egyik oldalára irandó.

3. Csakis olvasható névalírással és a lakhely megjelölésével ellátott levelekre adunk feleletet.

4. Eredeti okmányokat a levélhez csatolni nem jó, mert elkallódhat.

5. Külön levélben csak ritkán válaszolhatunk, mivel az országban szerteszét lakó szakembereink válaszait közérdekű voltuknál fogva a lapban közöljük.

6. Címváltozás, mutatóváltás, valamint a hirdetési ügyek a kiadóhivatal címére küldendők.

7. Beteg növények a m. kir. növényélet- és kórtani állomás címére (Magyaróvár) küldendők.

8. Folyamatban levő peres ügyekhez hozzá nem szólunk.

9. Kovarok, rovarkártól pusztuló növények a m. kir. rovarrtani állomás címére (Budapest, II., Debrői-ut 13.) küldendők.

10. Vegyelemzésre szánt minták a m. kir. országos kémiai intézet (Budapest, II., Szilop-utca 26.) vagy pedig az összes gazdasági akadémiákon (M.-Ovár, Keszthely, Debreczen, Kolozsvár, Kassa) rendszeresített vegyelsérletti állomások valamelyikéhez küldendők, melynek vegyelemzési költsége a beküldőt terheli.

11. A szerkesztőség semmiféle áru-, vagy állás-közvetítéssel nem foglalkozik.

12. A válasz helyét a szerkesztőség határozza meg, ezért a kérdéstevő mind a Levélszekrény,

mind a Szerkesztői üzenetek rovatot kísérje figyelemmel.

Sürgős kérdések elintézésére e rovatban nem vállalkozhatunk, mert az legalább is két hetet venne igénybe. Kérjük tehát a kérdéseket idejében beküldeni.

Tej megkékülése. 255. kérdés. Mult évben előfordult, hogy nyáron a lefőlözött és alvadásnak elített tejen, bárhová lett is az téve, kék és zöld pontok egész tömege keletkezett. Azt hittük, hogy ez a nyári meleg következménye. De az idén már most tavasszal kezdődik ugyanaz a tünet, bár most csak kék foltok és csak elvétve mutatkoznak. Szükség esetén küldhetek tejmintát is fel. Kérem, mi lehet e különös jelenségnek oka, mely hosszú évek után először mutatkozott?

P. T. dr.

Felelet a 255. sz. kérdésre. A tej megkékülését a bacillus lactis cyanogenes okozza. Előszokott a tej megkékülése olyan helyeken fordulni, ahol a tej hűtése nem történik kellőleg, vagy hol a tejet nem eléggé szellőzött helyen tartják s a tej kezelése körül megkívánt tisztaság hiányzik vagy fogyatékos. Nyáron inkább találkozunk a tej hibáival, mint télen, mivel a megkékülést okozó bacillusok nyáron inkább találják meg a fejlődésükhöz szükséges feltételeket (különösen a meleget), mint télen. A tejhibát a legmesszebb menő tisztasággal és a tej megfelelő kezelésével akadályozhatjuk meg. Cél szerű az istállót és tejeskannát meszeléssel fertőtleníteni. Az istállóban jáslak, állások, járdák mind 5% mézvízzel öntözendők föl, ugyszintén ekként fertőtlenítenendők a tejesház és mindazon edények is, amelyekkel a tej érintkezésbe jön. Ha a baj nem mulnik, szükséges a fertőtlenítési eljárást 8—10 naponként egy-néhányszor megismételni.

Ujhelyi.

Moharmagos buza. 256. kérdés. Gazdám ügytelensége folytán a lóheremag közé moharmagot kevert és körülbelül 5 m. hold buzát ezen keveréssel vetette el. Kérem: ártalmára lesz-e a buzának a benne fejlődő mohar? Ha igen, hogyan és miért?

P. T. dr.

Felelet a 256. sz. kérdésre. A tény az, hogy tévedésből a lóheremaggal együtt moharmag is elvetetett, még pedig őszi buza védő-növénybe, most tavasszal. A buzát, ha elegendő sűrű, a mohartól félteni nem kell, mert az ilyen ideje előtt, korán vetett mohar, a fejlődésben jóval előbbre levő buzában hosszúra felnőni nem fog. Esetleges kárt csak azzal okozhatna, hogy a talaj kiszáradását sieteti, ha tartósabb szárazság állana be a nyár folyamán, mert a mohar nagyon kapzsi a talaj vizével szemben s e tekintetben sokkal élelmesebb a buzánál. Itt mindenestre sok függ attól, hogy mily mennyiségű moharmag kevertetett a heremag közé. Utóbbi azután a lóherére is fontos. Mert ha sok a here közötti mohar, ennek téli kipusztulása folytán a here erősen megritkulhat, ez pedig a here jövő évi haszonvételét tekintve jóval nagyobb baj.

K. K.

Danzs és Ratin-féle patkányirtó szerek. 257. kérdés. Tavaly a „Mezőgazdasági Szemle”-ben a Danzs-féle szérumról — mint patkányirtó szerről — egy hosszabb közleményt olvasva, meghoztattam azt, még pedig dupla adagban is.

Kollár Ferencz-féle „BITUMINA“

tiszta bitumenből készített valódi aszfalt-tetőlemez

tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolászt nem igénylő tetőfedőanyag. „Bitumina”-val fedett tető be-meszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen. „Bitumina” régi zsindelytetők átfedésére is kiválóan alkalmas. Tetőfedések elsődrendű szakmunkásokkal végeztenek.

Kollár Ferencz és Társa

Fedőlemez, elszigetelő-lemez, aszfalt-és kátránytermékek vegyi gyára — Budapest.

Telefon-szám: 90—21.

Gyár: IX., Soroksári-ut 101. Városi iroda: IX., Ullői-ut 25. Sürgőnyozim: Karbolkoi Bpest.

Az utasítást felügyeleti darab díj. A szérum alkalommal kivélelve len elpusztul számunkra hagymáva hullott pe kiáradó hirdette, a tengeri két példát úgy megsza a sertésöl 320 darab szaporasá irtási mó Most a R rom kipre tisztelt g említett s hasábjain

Felelet patkányirt nem szérum szete. Ugy „Ratin”-ba csoportjáb port”-ot e lus talán mindenese mint a Lő nek tenye mig ez ut szolgálato pontjából hatástalan kal való Néha bev magánváll hirdetik i jogosan t állatorvosi ugyanilyen lóknak, d hatásért akár Dany mely kísér ahol a he dolgozhat Egidőse baktérium tosan, de lan volna patkányt használhat s hasznos

Jövedel tanulmány vagy Pesi mileg bere léni, aho foglalkozna és a „barc tés mintát ban rajzba

Ta Or M kö hu

Az utasítás legpontosabb betartásával személyes felügyeletem alatt két ízben rakattam ki 400—400 darab diónagyságu szérumba áztatott kenyeret. A szérum jó volt, mert a patkányok mindkét alkalommal szívesen megették, 10—15 darab kivételével, csak a hatása maradt el, mert egyetlen elpusztult patkányt sem találtunk, sem a számuk nem csökkent. Maskor, midőn tengerihagymával tartottam jól őket, nagyon sok elhullott példányt szedtem össze, a lyukakból kiáradó hulaszag pedig mindennél biztosabban hirdette, hogy mily óriási pusztítást vitt véghez a tengerihagyma. Néha hetekig alig láttak egy-két példányt, de azért egy pár hónap múlva úgy megszapordtak, hogy két nap alatt, midőn a sertésólak környékéről a trágyát elhordattam, 320 darabot vetek agyon villával. Ez óriási szaporaságuk kényszerített a fertőzést terjesztő irtási mód kipróbálására, de ez nem sikerült. Most a *Ratin* nevű patkányirtó baczellust akarom kipróbálni, ezért azon kérelemmel fordulok tisztelt gazdatársaimhoz, szíveskedjenek az említett szerrel végzett kísérleteikről e lapok hasábjain felvilágosítást nyújtani.

Felelet a 257. sz. kérdésre. A *Danzysz-féle* patkányirtó szer (éppen úgy, mint a „*Ratin*” is) nem szérum, hanem baktériumok élő tenyésztése. Ugy a *Danzysz-féle* bacillus, mint a „*Ratin*”-bacillus a baktériumoknak abba a csoportjába tartozik, amelyet mint „*coli-csoport*”-ot említi a bakteriológia s ha e két bacillus talán nem is azonos, mint sokan állítják, mindenesetre közel rokonok egymáshoz, valamint a Löffler-féle egérifusz-bacillushoz, melynek tenyésztését egérintásra használják. Amde míg ez utóbbi kellően felhasználva igen értékes szolgálatot tehet a gazdának az egérintás szempontjából (habár némely egérfajtára ez is hatástalan), addig a patkánynak baktériumokkal való irtása bizony *megbizhatatlan* eljárás. Néha beválik, többször nem. Azért ha egyes magánvállalatok föltétlenül „biztos hatású”-nak hirdetik is, ezt inkább üzleti érdekből, mint jogosan teszik. Az állami intézetek közül az állatorvosi főiskola bakteriológiai intézete is kiad ugyan ilyen bacillus-tenyésztet a hozzá fordulóknak, de ezt csak kísérletképpen küldi s hatásáért felelősséget nem vállal. A baktériumokkal való patkányirtás mindig csak „kísérlet”, akár *Danzysz-baczellust*, akár *Ratint* használjunk, mely kísérletet azonban meg lehet próbálni ott, ahol a helyi viszonyoknál fogva méreggel nem dolgozhatunk.

Ezidőszerint a bakteriológia nem ismer olyan baktériumot, amely csak a patkányt ölné biztosan, de más állatra és az emberre ártalmatlan volna. Azok a baktériumok, amelyek a patkányt mindenkor biztosan megölnék, nem használhatók patkányirtásra, mert az emberre s hasznos háziállatainkra is veszedelmesek.

A. A. dr.

Jövedelmező fajbaromfitenyésztő-telepek tanulmányozása. 258. kérdés. Tolna, Fehér vagy Pest megyében hol lehetne egy szakértelmileg berendezett baromfitenyésztést meg szemlélni, ahol kizárólag fajbaromfitenyésztéssel foglalkoznak, ahol ez jövedelmező tud felmutatni és a „baromfiórló” egy most kezdődő tenyésztés mintát vehet? (A „*Köztelek*” 28-ik számában rajzban illusztráltat ezzel ismerem, de ez

csak kisebb tenyésztő részére felel meg, azt hiszem, de kivételben jobban tájékoztatást adhatna ez is.) Ki volna ez érdemben a miniszterium szakembere, akinek egyben tenyésztése is megtekinthető és aki nem éppen teoriában, de maga a kivitelt is segítené, az ily baromfitenyésztés, ól, berendezés, udvar stb. kérdésekben tanácsosul szolgálna? Hogy és mely uton lehetne az ily szakembert vidékre kikérni és kell-e azt és mennyivel díjazni? K. A.

Felelet a 258. sz. kérdésre. Ma már bátran mondhatjuk azt, hogy minden fajbaromfitenyésztő telep jövedelmező, mert minden újonnan létesített telep a modern tenyésztés és berendezés elvei szerint lesz létesítve s az ily üzem feltétlenül haszonnal jár, mert memcsak a tenyésztő közösség vesz szívesen és magas áron jó tenyészanyagot, de az állam is, ami igen emeli a tenyésztési kedvet. Az állam az elmúlt évben közel 112,000 K. értékű fajbaromfit vásárolt s ezen tekintélyes számú tenyészanyagot a népies tenyésztés javítására kisembereknek cserébe adta át. Fődolog tehát, hogy minden új telep úgy létesíttessék, hogy az az állami baromfiköztenyésztési irányelvekkel összhangban legyen s ezzel egyszerre két célt érünk el: először biztosítunk magunknak piacot fajállataink tömeges átvételére (elég magas árban), másodsor hazafias ügyet szolgálunk, mert elősegítjük a földmívelésügyi kormány ezen téren való törekvéseit.

A telepek tanulmányozása helyes dolog, de nézetem szerint annak, aki az elemibb kérdésekkel nincs tisztában, előbb egy általános üzemi telepet s ilyen a gödöllői állami baromfitelep, kell tanulmányozni s ha ott szerzett már általános képet s elméjében kialakul terve, amelyet létesíteni óhajt, akkor lehet megtekinteni oly speciális telepet, amilyen tervébe vág. Ezt azért mondom, mert nem mindenhol lehet minden fajbeli baromfit tenyészteni, néhol a tyuk, máshol meg más faj válik be jobban illetve annak tenyésztése indokoltabb s kétséget nem szenved, hogy mindig nagyobb a jövedelme azon fajbaromfittelepeknek, amely csak egy fajban 1—2 fajtát tenyész, de aztán lehetőleg a tökéletességig emelve telepe színvonalát, mint annak, amely a fajok és fajták gyűjteményével óhajtja telepét jövedelmezővé és híressé tenni. Régi rendszer volt az utóbbi, de rég megbukott s ma az egy fajtabeli tömeges termelés is indokoltabb.

Ami az ólak, illetve baromfiházak tervrajzait illeti, erre nézve azt ajánlhatom, tessék megvizsgálni *Hrechlay* Emil állattenyésztési felügyelő „*Tyuktenyésztés*” és „*Baromfitenyésztés*” című könyveit, melyek a „*Pátria*” irodalmi vállalat könyves boltjában (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) a 3-20 K.-ért bérmentve kaphatók s e munkákban feltalálja nemcsak az ólakra és baromfiházakra nézve mindazt, amit tudni kíván, de az ezen tenyésztési ágazatra vonatkozó minden kérdésre az érthető és részletes magyarázatot is.

Ami pedig a miniszteriumbeli szakember kiküldetését illeti, (ennek ugyan nincsen telepe, csak a földmívelésügyi miniszteriumnak Gödöllőn, a fentebb említett baromfitelep), azért a földmívelésügyi miniszteriumba kell 1 K.-s okmánybélyeggel ellátott kérvényben folyamodni s ha

engedélyezik, akkor ön köteles az illető urnak a hivatalosan megállapított napidíjait, uti és fuvarköltégeit (ami egy utnál 2 napot véve alapul, körülbelül 50—60 K.-t tesz ki) fedezni. Tervek és költségvetések elkészítése külön díjazandó.

Azt ajánlom azonban, tessék előbb a modern elméleti ismereteket megszerezni s csak azután fogni a kivitelt, mert egy nagyobb szabású s tekintélyesebb összeget igénylő vállalatba a biztos siker reményével csak akkor foghatunk, ha előbb kellőképp megismerjük vállalatunk tárgyát.

Bánda Sándor.

VEGYESEK.

Mái számunk tartalma:		Oldal
Az OMGE. közleményei	-----	955
Egyről-másról	-----	955
Trágyázás.		
A burgonya trágyázása	-----	957
Növénytermesztés.		
Vetőkészületek a gabonafélék nemesítéséhez	-----	958
Állattenyésztés.		
Az állattenyésztő szövetkezetekről	-----	959
Mangolicza sertésenyésztésünk	-----	960
Talajjavítás.		
A biológiai szennyvíztisztító eljárásokról	-----	930
Lótenyésztés.		
Kanczák nehéz fogamazása	-----	962
Állategészségügy.		
Védőoltási kísérletek a szarvasmarhák gümőkórja ellen Behring eljárása szerint	-----	962
Kertészet. Szőlészet. Borkezelés.		
Őszi és tavaszi szőlőmetézés	-----	963
Baromfitenyésztés.		
Gyakorlati tanácsok a galambtenyésztőknek	-----	913
A madártojások fehérjéjének különfelesége	-----	964
Levélsekreány	-----	964
Vegyések	-----	965
Munkásmizériák. — Gazdak és a jégkárbiztosítás. — Luxuslövésár. — Méhészeti előadások. — Komáromi szövetkezetek közgyűlései.	-----	966
Apró hírek	-----	967
Kereskedelem, tőzsde	-----	967
Szerkesztői üzenetek	-----	969

Munkásmizériák.

Április 29-én tartotta meg a Ganz-féle villamosági részvénytársulat évi rendes közgyűlését, amelyen az igazgatóság panaszosan számolt be a múlt év mostoha termelési viszonyairól. A nyersanyag drágaságához a munkaviszonyok ziláltsága és bizonytalansága járult különösen nyomasztólag s a jelentésnek erre vonatkozó részei kell, hogy gondolkodásra készítsék azokat, akiknek kezébe hazánk gazdasági fejlődésének irányítása van letéve; kell, hogy a termelés érdekeit fenyegető ezen jelenségek sürgős orvoslásra találjanak és kell, hogy a munkaadók is tömörülés útján megfelelő erővel szálljanak szembe az izgatóktól elvakított munkások immár türethetetlen terrorizmusával.

A Ganz-gyár igazgatóságának jelentése kiemeli, hogy noha a gyár olyan munkabéreket fizetett, aminőkre aze őtt még csak nem is gondolt senki és noha a munkaadó a legjobb szándékkal, a legnagyobb jóakarattal igyekszik

Tarlórépamag eredeti norinbergi
Óriási tökmag • **Muharmag**
Mustármag • **Paprika-**
köles • **Hajdina** • **Csibe-**
hur • **Csillagfürt**

Kitűnő minőségben jutá-
nyos árban kapható

HALDEK

mag nagykereskedésében

Lőzsef főherczeg ö cs. es kir. fensége udvari szállítójánál

**Budapest, V. ker.,
Bálvány-u. 6. I. em.**

a munkásság jogos igényeit minden tekintetben kielégíteni, mindez hasztalan és a felbujtogatott munkásság körében, a lehetőség szélső határáig feleslegzött munkabér és egyébként is kedvező munkaviszonyok dacára, állandó elégedetlenség lappang, amely erőszakos kitöréseitől eltekintve, a munka teljesítése körül is sokféle, gyakran meg nem engedett módon nyilvánul. E sajnálatos körülmények mérlegelese után ismételtén kényszerült a Ganz-gyár igazgatósága felvetni azt a kérdést, vajjon ilyen munkaviszonyok mellett nem volna-e helyesebb bizonyos időn át az egész gyári üzemet beszüntetni, mintsem pusztán az üzem állandósága kedvéért veszteségre dolgozni.

E szándék megvalósításától mindaddig az tartotta vissza a vállalatot, hogy bizott a viszonyok jobbrafordulásában, e javulás azonban még mindig várat magára, míg a munka termelékenységének folytonos csökkenése és az elviselhetetlenül drága munkaerőnek hanyag munkája teljesen problematikussá teszi minden üzem jövedelmezőségét és állandóságát, amit éppen a Ganz-gyárnak a tetemesen emelkedett rendelések dacára elért, aránylag igen gyenge múlt évi üzleti eredménye a legjobban igazol. Valóban szomorú és megdöbbentő, hogy a munkáviszonyok ennyire elfajulnak és hogy virágzó iparvállalatoknak az egymásra halmozódó megrendelések mellett üzemük felfüggesztésére kell éppen e bajok folytán gondolniok.

Hová vezethet ez, ha nem a nemzeti termelés folytonosságának kényszerű megakasztásához, megbeszélhetetlen károknak hazai gazdaságunkra való zudításához és végeredményben éppen annak a munkásságnak kenyér nélkül maradásához, teljes nyomorba döntéséhez, amely a jelenlegi állapotokat egyoldalú túlköveteléssel, folytonos munkabeszűntetéseivel, amerikázásával és a szocializmus egyéb praktikáival felidézte! Az ipari munkásság rossz példája lassanként átragad a mezői munkásságra is, hiszen a mételey tenyésztéséről elég izgatott gondoskodik s így máholnap a gazda is azon gondolkodik, amin az iparvállalatok, t. i. a termelésnek — nagyobb veszteségek elkerülése végett való — kényszerű beszüntetéséről.

Gazdák és a jégkárbiztosítás. A mezőgazdasági tavaszi munkák közepette nem csekély aggodalmat okoz a magyar gazdáknak a jégverés veszedelem. A „fagyos szentek” és Orbán napja közeledik s ezzel az aggodalom nőttön-nő, itt az ideje tehát, hogy a gazdák megnyugvást keressenek maguknak a jégkár elleni biztosítás mielőbbi teljesítésével. A *Gazdák Biztosító Szövetkezete* szivesen segít az aggódó gazdaközönség megnyugtató munkájában s készséggel nyújt a magyar gazdaközönségnek, a szövetkezésből nyert erők révén, védelmet és oltalmat az elemi csapás által okozandó károsodás ellen. Minden magyar gazda tehát saját érdekében cselekszik, ha terményeit, várható termését, most már sürgősen biztosítja jégverés veszedelem ellen a *Gazdák Biztosító Szövetkezetenél*, melynek igazgatósága (Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz.), avagy összes magyarországi vezérképviselői készséggel adnak meg minden felvilágosítást.

Luxuslővásár. A Tattersall külsőkeresiputi telepén ma reggelig a felhajtott lőanyag 43 százaléka kelt el, amely a vásárnak esti 6 órakor történő bezárásáig még néhány százalékkal fog javulni. A végleges eredményeket lapunk legközelebbi számában fogjuk közzé tenni. A legközelebbi luxuslővásár őszzsel, szeptember 20., 22. rendeztetik, amelyre szeptember 5-ig lehet lovakat bejelenteni.

Méhészeti előadások. Az I., III., IV., V., VI. és VII-ik kerületi méhészeti vándortanítók folyó évi május hónapban, az alább megnevezett napokon és helyeken tartják előadásait. — 1. *Imrei Ferencz* első kerületi, székhelye Rákoscaba. 3-án Rákosligetén, 4-én Rákoskeresztúron, 5-én Galgahévízen, 6-7-én Kisteleken az állami iskolánál. 11., 12., 13. és 14-én Pécelen, 15-16-án Isaszegen. — 2. *Valló János* harmadik kerületi, székhelye Pozsony-Ligetfalva. 5-én Nyitrán, 6-án Úzbégen, 7-én Elecskén, 8-án Kelecsényben, 9-én Vágmedenczén, 11-én Galgóczon, 14-15-én Nógárdberczelen. — 3. *Rózsa János* negyedik kerületi, székhelye Sárospatak. 6-án Szikszón, 7-én Forróenesen, 8-án Felsőmémán, 9-én Garadnán, 10-én Hidasnémetin, 12-én Nagyráton, 13-án Kistráton, 14-én Császlócson, 15-én Kereknyén, 16-án Baranyán, 17-18-án Darócson. — 4. *Forgách Lajos* ötödik kerületi, székhelye Arad. 18-án Apateleken, 19-én Kavnán 20-án Borosjenőn, 21-én Beelen, 22-én Pankotán, 23-án Battonyán, 25-én Csabán, a gazdasági ismétítő iskolánál, 26-án Gyulán, 27-én Nagyszalontán, a gazdasági ismétítő iskolánál. — 5. *Tóth János* hatodik kerületi, székhelye Nagyenyed. 14-én Karánsebesen a gör. keleti tanítóképezdénél, 15-én Kavaránban, 16-án Szapárfalván, 18-án Laposnyakon, 19-én Piskitelepen, 20-án Alvinczen, 21-én Tövisen, 22-én Miklósláknán, 23-án Kerellő-szentpálon, 25-én Oláhkosárdon, 26-án Bethlenszentmiklóson. — 6. *Nagy János* hetedik kerületi, székhelye Kolozsvár. 5-én Ujszékelyen, 6-án Székelykeresztúron a tanítóképezdénél, 7-én Székelyszentmiklóson, 8-án Mátisfalván, 9-én Székelyudvarhelyen, 10-én Szentkeresztbányán, 11-én Szentgyházafalun, 12-én Székelybetlenfalván.

Komáromi szövetkezetek közgyűlései. A „Komáromvármegyei Gazdasági Egyesület Szövetkezeti Központja”, a „Komáromi Hitelszövetkezet” és a „Komáromvármegyei Hitelszövetkezetek Központi Áruaktára” f. hó 28-án tartották közgyűléseiket Komáromban a vármegyháza nagytermében, *Baranyay Géza* elnöklété alatt. Az eredményes működésről tanuszkodó jelentéseket *Székely Antal* titkár terjesztette elő. A szövetkezeti központ az 1907-ik évben 4 új hitelszövetkezetet, egy pincészövetkezetet, egy gőzmalomszövetkezetet és egy gazdakört alakított. 170,000 korona értékű gabonát szállított a katonai élelmezési raktárak részére, képviselte a „Gazdák Biztosító Szövetkezetét” s részére 38,308 korona biztosítási díjat szerzett; kisgazdák között 60 drb. nyugati fajú tenyészüstöt osztott ki 17,750 korona értékben. A szövetkezeti áruaktár áruforgalma 150,000 koronát tett ki s ezen nagy forgalmat a kedvezőtlen pénzügyviszonyok között is fennakadás és hitel-megszorítások nélkül tudta lebonyolítani. A szövetkezeti központ ezuttal utolsó záróközgyűlést tartotta s működési körét átruházta a „Felsődnai Szövetkezetek Szövetségé”-re, mely a szövetkezeti központ által ily eredményesen megindított szociális mozgalmakat négy vármegye területén fokozott tevékenységgel fogja folytatni.

Apró hírek. Szövetkezeti czukorgyár. Nagyváradon *Tóth László* nagybirtokos kezdeményezésére, *Tisza István* gróf hozzájárulásával, valamint a békés- és hajdúvármegyei gazdák bevonásával, szövetkezeti alapon egy czukorgyár létesítését tervezik.

Ujabb székely állatbiztosító szövetkezetek. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter támogatásával újabb kilenc székely állatbiztosító szövetkezet alakult. Ugy látszik, hogy a jó példa vonz, mert hazánk többi részeiben is alakulnak ilyen szövetkezetek.

Háziipari kiállítások és vásárok. A Bácsvármegyei Gazdasági Egyesület májusban Zomborban a megye székházában, a Biharvármegyei Gazdasági Egyesület pedig szintén májusban háziipari kiállítást és vásárt rendez.

Tenyészállatdíjazások. Az Aradvármegyei Gazd. Egyesület június hó 14-én *Glogovátz* községben, június hó 31-én pedig *Elek* községben tenyész-, ló- és szarvasmarhadíjazást rendez. A díjazáson csakis aradvármegyei gazdák vehetnek részt saját nevelésű állataikkal.

Állatjárványok Olaszországban. Az olaszországi járványtársítka kimutatása szerint ez év márczius hó folyamán 11,937 száj- és körömfájás eset jelentetett be az olasz hatóságoknak. A ragály Olaszországba valószínűleg a Balkán-államokból hurezoltott be, amennyiben ott a szabad állatforgalmat állategészségügyi intézkedéssel nem korlátozzák.

Új mintagazdaságok. A földművelésügyi miniszter Csik megyében *Sárhegyen*, *Oláh Károly* és *Kásonyfaluban* ifj. *Darvas István* kisgazdák birtokán népies mintagazdaságot létesít.

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” üzletműködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e czélra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendeltetése kizár minden nyereszkezdést, miért is maga parcellázási czélokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e czélra megbízottját a helyszínére kiküldi, aki az összes teendőket ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási czélokra az intézet előnyös feltételi kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utca 2. szám) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségreszesedést nem igényelvén, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, ahogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre egy összegben megkapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegezettek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adatnak. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fiztetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hiteltesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

Lapunk mai számához csatolva van az „Agrikultura mezőgazdák által ellátó részv. társ.” prospektusa, melyre felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

A közelgő permetezési időny alkalmából a t. szőlőbirtokos közönség figyelmébe ajánljuk a Magyarországon gyártott dr. *Aschenbrandt-féle „bordói por”* használatát, mint a szőlő (és burgonya) peronosporájának legkitünőbb, legjobban tapadó és ezért a legolcsóbb ellenszerét. A magyarországi gazdák akadémiájának növénykörtani állomása négy évi kísérletezés után véleményét a következő szavakba foglalta össze: „Az összes eddig használatban levő permetező anyagok közt teljes részrehajlással megadhatjuk az első helyet a bordói porból készült oldatnak. Kitünő tapadóképessége biztosítja használhatóságát és elterjedését ezen anyagnak, amelylyel az újabb permetező anyagok közül egy sem versenyezhet.” Különösen a két év előtti szomorú tapasztalatok után, miket szőlősgazdáink a permetezés terén szereztek, a fokozottabb elővigyázat nagyon helyén van. A bordói por oldatának elkészítéséhez szakértelem nem kell s így ez a legegyszerűbb munkásra is rábízható, amellet pedig az oldat elkészítése csak néhány perczet vesz igénybe.

Szivattyúk és Mérlegek különleges gyár **Garvenswerke,** WIEN, II., Handelsquai No. 130. Mintaraktár: I., Schwarzenborgstrasse 6.

mi az (vá (cs) foly ban Ödö pest lapja emli vanc ered a M imp Ráz keze állit 2 a m litun anya nézv lunk vagy tőse 3 sület törzs bárn IGA vona sület ezirá 4 szoli tása velin rat a tal tend vlog közö haso gálat 5 takar gatot áron A hogy kezte az a anyan magu ne lá gyanu Ha való díjak As 612 Hivat ezennel k gos utón a t. gaz Darvas Fodor-féle „Agrik urca 12 Jól OF-PE Szék Oziy Virág Pató Calm: *) B r felelőssé

NYILTTÉR. *)

Válasz

mindazon támadásokra, melyek az impregnált és szelekcziónt (válogatott) takarmányrépamagra (csillag védjeggyel) vonatkoznak.

Mindközéig hallgattunk azokról a rendszeresen folytatott támadások és gyanúsításokról, melyek szóban és írásban érntek a nagytekintélyű Mauthner Ödön és kir. udvari magkereskedő céget Budapestben.

De miután a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” lapjának legutolsó számaiban a „Jaensch” név is említi, ezennel a következőket jelentjük ki a nyilvánosság előtt:

1. Minden egyes bál csillagjegyű védjeggyel és eredeti ólomzárattal ellátott takarmányrépamag, melyet a Mauthner Ödön cégnek szállítottunk, **tényleg impregnálva is lett.** — **NEM IGAZ**, **tényleg impregnálva is lett.** — **NEM IGAZ** tehát, ha Rázsó tanár ur, vagy a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” lapjának szerkesztője ennek ellenkezőjét állítják.

2. Minden egyes bál takarmányrépamag, melyet a mi ólomzárunkkal a Mauthner Ödön cégnek szállítottunk, teljesen kifejlett, nehéz, eredeti jelleggel bíró anyarépából származik, melyet tápértéktartalmára nézve laboratóriumunkban **egyenként** megvizsgálunk. — **NEM IGAZ** tehát, ha Rázsó tanár ur vagy a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” vezetősége ennek az ellenkezőjét állítják.

3. Sohasem kértük a „Német Gazdasági Egyesület” et, hogy tenyésztésünket a magtenyésztési törzskönyvbe beiktassa. **NEM IGAZ** tehát, ha ezt bármely oldalról is állítják. — Az az állítás **SEM IGAZ**, hogy repamagtenyésztésünk bevezetésére vonatkozó kérelmünket a „Német Gazdasági Egyesület” bíráló bizottsága visszautasította volna, mert eziránt sohasem folyamodtunk.

4. **IGAZ AZONBAN** az, hogy minden nagyobb, szolid tenyésztő német czég az anyarépát kiválasztása által igyekszik termékeit megjavítani, — hogy velünk együtt létezik sok magt nyésztő, ki a **laboratóriumban való egyenkinti vizsgálattal** a takarmányrépa minőségét javítja, ami nem tévesztendő össze a szokásos szemérmék után való válogatással, melyet minden gazda egyedül is eszközölhet. Ezen eljárás természetesen össze sem hasonlítható és elenyésző értékkel bír a vegyi vizsgálat alapján kiválasztott anyarépákkal szemben.

5. **Igaz végül**, hogy nincs oly szolid német takarmányrépamagtermelő, ki szelekcziónt (válogatott) anyarépáról származó eredeti magvait olcsóbb áron bocsájtaná forgalomba, mint mi.

Az igen tisztelt gazdaközönség eléggé intelligens, hogy a mi nyilatkozatunkból levonja azt a következtetést, hogy mely indító okokra vezetendő vissza az a hajszá, melyet a mi szelekcziónt (válogatott) anyarépáról tenyésztett impregnált takarmányrépamagunk ellen indítottak, s e hajszának fővonásaiban ne lásson mást, mint gyűlöletet és irigységből fakadó gyanúsításokat.

Ha nálunk terjesztenek ehhez hasonló irigy, valótlan állításokat, az illeték ellen megindítják a büntenyítő eljárást.

Aschersleben, 1908. április hó.

Gustav Jaensch & Co.
magtermelési részvénytársaság.

Nyilatkozat.

Hivatkozással e hó folyamán a Köztelekben megjelent óvásra, ezennel kijelentem, hogy időközben Elkán és Fodor czéggel barátságos úton megállapodván, ezennel visszavonom óvómat s értesítem a t. gazdaközönséget, hogy az általam feltalált szabadalmazott „Darvas”-féle értékmagot gyártó géppel együtt az Elkán és Fodor-féle értékmagot gyártó gépet is ezennel kizárólag az „Agrikus tura” részvénytársaság Budapest, V., Zoltán-utca 12. hozza forgalomba.

Darvas József az „Agrikulturna” r.-t. ügyv.-igazgatója s a Darvas József és társa czég birtoka.

Jól tanuló gyermekeknek
PÜNKÖSDRE legszebb és legjobb ajándék a
PÉTERFY bácsi MESÉI.

Székely mesék, 50 képpel } Színes kötésben, darabja
Vígány mesék, 41 képpel } 1 korona.
Virág mesék, 32 képpel } Megrendelhető postai-
Potófi regék, 4 képpel } utalványon.
Czím: **PÉTERFY TAMÁS, Bpest, IX., Köztelek.**

*) E rovat alatt kösítőtekért nem vállal a szerkesztőség felelősséget.

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga

A KÁLI

amelynek hiánya teljes termések elérését lehetetlen teszi. Különösen sok kálira van szükségük a kapásnövényeknek, herféléknek és réteknek, úgy az árpának és szőlőknek. Különösen szegények káliban a homok- és tőzegtalajok és feltétlen szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a foszforosav és nitrogénnel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztosítja a lehetőleg legnagyobb termés elérését. A mi viszonyaink között leginkább a 40%-os kálisó bir jelentőséggel, miután abban a tiszta káliit, vagyis a kiló százalékát, a kisebb szállítási költség miatt, legolcsóbban vásárolhatjuk.

A káliitragyák alkalmazásáról a

Káliisindikátus mezőgazdasági tájékoztató irodája

Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek) díjtalanul és kötelezettség nélkül nyújt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó szakmunkákat díjtalanul rendelkezésükre bocsájtja.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek ideai első sorozata folyó évi július hó 15-én veszi kezdetét.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények M. A. V. Oszcas vonalon tetemes díjkezdemenyben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindenemű felvilágosítással szolgál

Magyar
Általános Hitelbank
Áruosztály—Gyapjuárverések
V. ker., Nádor-utca 12. sz.

Mezőgazdasági helyzet.

Arad. A tavaszi vetések állapota és fejlődése általában sokkal kielégítőbb, mint az őszié, mely utóbbiak nagyon nehezen tudják magukat összeszedni és nem jó terméskilátásokkal kecsegtetik a gazdákat. Az időjárás nagyon változókéony.

Baja. Az időjárás száraz, hűvös és szeles, a vetésekre kedvezőtlen. Az őszi vetések még mindig kicsinyek, gaz és drótféreg rontja, a tavasziak sem javulnak, a zabok sárgák.

Debreczen. Az időjárás hűvös, szeles. Napos, meleg időre volna szükség.

Győr. A buzavetések későbbben vetett része ritka, gyenge és alacsony, a korai vetések igen szépek és kielégítők. A rozsokra panasz nincsen! A tavasziak szépen fejlődnek, a tengerivetés akadály nélkül folyamatban van. Az időjárás hűvös, melegebb időre szükség lenne.

Kaposvár. Az esőzések megszűntek, idő kedvező, meleg, a vetések erős fejlődésnek indultak. A répa kikelőben van, azonban az ormányos bogár azt máris erősen támadja. A kukoricát most vetik.

Kassa. Az időjárás rossz és hideg, minek következtében a vetések nagyon visszamaradtak.

Losonez. Úgy az őszi, valamint a tavaszi vetések állása jó.

Miskolcz. Időjárás hűs, szeles. A vetés általában szépek mondható.

N.-Kiszta. Még mindig nem állt be meleg tavaszi idő és ezért a rozsok ritkulnak; egyébként a jobban mivelt mezőkön kielégítően állnak a vetések, ellenben a gyengébb földekben általánosan ritkák.

N.-Szentmiklós. A lefolyt héten bőséges esőzések voltak, közben hűvös szél is járta; majd óriási ciklon, mely a gyümölcsfákat virágpompájukban kisebbszertű mértékben meg is károsította. A vetésekre termékenyítő meleg következett be. A vetéseket körülmenyesen megtekintve, kissé garosoknak találjuk; máskülönb az

ősziék és tavasziak erősödő fejlődésben megnyugtatólag alakulnak, csak helyenkint található gyengébb vetés.

Nyitra. Az időjárás állandóan hideg, szeles és esős éjjeli fagyokkal. A szél és a fagy kissé árt a vetéseknek, különösen a luczernának. A rozs több helyütt ritka. Melegebb, verőfényes, száraz időre volna szükség, hogy a növényzet kelően fejlődhessen.

Nagyszében. Az időjárás nagyon kedvező. Az őszi és tavaszi vetések szépen fejlődnek.

Nagyvárad. Az időjárás a vetésekre kedvező. A vetések szépen fejlődnek.

Panesóva. A kedvező időjárás folytán úgy az őszi, mint a tavaszi vetések szépen fejlődnek és gyönyörűen állanak. Tengerivetés javában folyik. Szőlők is szépen hajtanak, gyümölcsfák virágzásban állanak.

Szatmár. Időjárás kedvező, ennélfogva a vetések szépen fejlődnek, általában kielégítő kilátások vannak a jövő termés iránt. Tengerivetés még nem nyert teljes befejezést. Luczernások oly szépek, hogy 10—12 nap múlva mindenütt kaszálhatók lesznek.

Temesvár. Az időjárás enyhe és esős. A vetések az uradalmi földeken minden tekintetben kielégítően állnak, míg a kisgazdáknál a vetések gyérek és nem a legkedvezőbbek.

Verseecz. A tengeri vetését majdnem befejezték. Az őszi és tavaszi vetés gyönyörűen fejlődik.

Zalaegerszeg. Az időjárás esős, enyhe. A gahonamentek jó fejlődésnek indultak, ámbár az őszi fejlődésükben kissé vissza vannak maradvá. A burgonya-és tengeritületes részben bevégeztetett, részben még folyik.

Zenta. Hűvös, sok hideg időjárás van, ennek következtében az őszi vetések alig gyarapodtak. A tavasziak igen szépek.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonatózsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának tudósítása a „Köztelek” részére.)

Napijelentés a gabonatózsdéről.

1908 április 30.

Az áremelkedés folyton tartó, az áruhiányon kívül erős indokot képezett a sok helyről felmerült az őszi vetéseket illető panasz.

A malmok készséggel 10 fillérrel magasabb árakat nyújtottak, forgalom 20,000 mázsára terjedett.

Rozs, árpa, tengeri szinte megszilárdult és egyes tételékért 20 fillérrel több volt elérhető.

Zab csendes, jobb áru hiányzik és vasuton érkezett áruért 15-50-ig fizettek. Az őszi határidők erős emelkedést tanúsítottak.

Bladatott:

Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 79 k. 24 K. 10 f., 200 mm. 79 k. 24 K. — f., 200 mm. 78-5 k. 24 K. 05 f., 300 mm. 78 k. 24 K. — f., 100 mm. 77 k. 23 K. 70 f., 150 mm. 76-8 k. 23 K. 85 f., 100 mm. 76-5 k. 23 K. 85 f., 100 mm. 75-5 k. 23 K. 80 f., 150 mm. 76 k. 23 K. 60 f., 150 mm. 75-8 k. 23 K. 60 f., 100 mm. 75 k. 23 K. 60 f., 1500 mm. 75-6 k. 23 K. 75 f.

Fejérmegyei: 100 mm. 77 k. 23 K. 70 f., 300 mm. 76-5 k. 23 K. 60 f.

Pestvidéki: 100 mm. 76 k. 23 K. 40 f., Bajai: 1080 mm. 76-2 k. 23 K. 60 f., 860 mm. 74-5 k. 22 K. 10 f.

Bácskai: 800 mm. 76-5 k. 23 K. 90 f., 200 mm. 74 k. 23 K. 20 f., 400 mm. 77 k. 23 K. 80 f.

Felsőmagyarországi: 150 mm. 78-5 k. 23 K. 80 f.

Raktárból: 1900 mm. 77 k. 23 K. 60 f., 1000 mm. 76-5 k. 23 K. 60 f., 1000 mm. 76-5 k. 23 K. 60 f., 1548 mm. 76 k. 23 K. 50 f.

Boszniai: 1980 mm. 75 k. 22 K. 90 f.

Ross: 900 mm. 20 K. 25 f. kpf.

Zab: 140 mm. 15 K. 20 f., 100 mm. 15 K. 05 f. kpf

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza májusra	23-10 K.
„ októberre	19-88 „
Rozs májusra	20- „
„ októberre	17-10 „
Zab májusra	14-20 „
„ októberre	13-28 „
Tengeri májusra	13- „
„ júliusra	13-20 „
Repece augusztusra	35- „

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A vetési idény előrehaladottsága folytán a magüzlet már csendes mederben mozog.

Lóheremagból a maradványok is elfogytak s így az új kampanyba teljesen készlet nélkül megyünk át.

Muhar és köles iránt élénk érdeklődés mutatkozik, ugyszintén a tengeriféleségek is igen keresettek, a kereslettel szemben azonban elegendő készlet állanak, ami árváltozást meggátolt. (Folytatást lásd a 970. oldalon).

Magyar vidéki piacok árjegyzései.

1908 április 30-án.

Piacz	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya		Vaj		Tojás 100 db	Husárak												
						sárga	rózsa	I.	II.		Vágott hus kilogramm fillérekben					Élősúly mm. koronákban							
											marha-hus	borjúhus	sertéshus	birkahus	marha-hus	borjúhus	sertéshus						
						100 kilogrammonként korona értékben										I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Arad	22.-	18-20	12-80	13.-	11-60	6-50	7.-	320	—	5.-	160	144	200	160	148	136	160	70	50	75	60	90	70
Baja	21-60	18-20	13-20	13.-	12-40	—	—	240	200	5.-	136	130	144	136	128	116	116	54	50	96	91	98	92
Békés-Csaba	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Debreczen	23.-	18.-	14.-	17.-	13.-	5.-	5-20	400	240	6-60	132	128	172	160	168	152	—	70	60	86	72	104	86
Eszék	21-50	—	—	14-60	13-40	12.-	12.-	260	230	6.-	160	128	180	140	144	136	104	74	64	—	—	—	—
Győr	22.-	20-20	14-60	16.-	13-80	5.-	4-20	260	240	5.-	156	136	180	160	160	144	—	80	64	88	80	110	96
Kaposvár	20-40	19.-	15.-	16.-	12-70	4.-	4-20	280	—	5-50	146	140	168	144	132	92	80	70	66	96	90	92	—
Kassa	23-50	18-40	13.-	15-50	14-50	3-20	4.-	200	—	4.-	156	140	130	120	136	126	—	70	66	62	58	74	70
Léva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Losoncz	22-20	17-40	13.-	15-20	14-60	4-50	5-50	200	180	4.-	128	112	160	144	136	128	—	70	60	100	84	128	120
Miskolcz	22.-	20.-	14.-	18.-	14.-	—	5.-	330	—	5.-	144	136	136	128	144	136	—	72	64	64	56	120	112
Nagybecskerek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagykanizsa	21-50	18-60	14-80	14-40	14-10	4.-	5.-	280	240	5-50	160	124	180	160	148	138	94	88	60	90	80	104	94
Nagyszében	22.-	—	11.-	13.-	12.-	3-50	4.-	288	180	4.-	160	140	160	120	120	100	—	64	56	—	—	74	70
Nagyszentmiklós	20-60	18-20	13.-	13-60	11-60	7-50	7-50	240	200	5.-	128	120	152	—	144	136	96	88	80	100	—	84	80
Nagyvárad	21-30	18-40	13-60	14-20	11-80	7.-	7.-	320	200	5.-	128	116	180	160	144	136	96	80	64	—	—	116	108
Nyíregyháza	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nyitra	22.-	19.-	15.-	14-60	14.-	6.-	6.-	280	200	5.-	128	120	160	152	144	112	112	80	64	90	80	100	88
Pancsova	20-40	—	—	—	12-10	9.-	10.-	280	260	5.-	128	120	160	140	136	128	100	60	56	64	58	94	90
Pápa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S. A. Ujhely	22-40	18.-	12.-	15-60	13.-	4-40	4-80	250	180	5.-	128	120	136	128	144	104	—	—	—	64	60	92	88
Sopron	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szatmár	23-20	17-20	13.-	15.-	13-20	5-40	5-60	230	220	5.-	136	128	160	152	136	128	—	—	—	—	—	—	—
Szentes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szolnok	22-10	—	13-20	13-40	12-25	7.-	—	190	180	6.-	140	—	200	—	160	—	120	75	—	90	—	104	—
Temesvár	21-50	—	12-50	13-50	12.-	—	6.-	—	—	5.-	170	—	200	—	160	—	160	90	—	100	—	85	—
Uj-Arad	22.-	18-20	12-80	13.-	11-60	6.-	6-50	300	—	4-50	120	112	160	136	128	120	160	65	45	70	55	85	70
Versecz	17.-	16.-	13.-	13-20	11-50	5.-	6.-	240	—	5.-	128	—	180	—	120	—	96	70	64	110	—	98	—
Zalaegerszeg	21-20	19.-	15.-	15.-	15.-	6.-	5.-	300	240	5.-	128	120	148	140	128	120	—	68	60	94	88	112	94
Zenta	22.-	19-50	14.-	14.-	12-40	7.-	7.-	280	260	7.-	120	116	130	120	140	130	100	60	56	90	86	100	96

Nemzetközi gabonapiacz 1908 április 29-től 1908 április 30-ig.

Kelet		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicagó	Buenos-Ayres	Odesza	Határidő	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicagó
		Effektiv árak											Határidős árak				
Buza	30	24-10	19-50	25-80	24.-	26-55	22-86	20-04	18-04	16-29	18-40	Április	19-40 ^a	18-99 ^b	25-40 ^c	21-48 ^a	16-18
	28	23-45	19-50	24-80	23-60	26-55	22-46	20-12	18-18	16-29	18-40	Május	23-04	19-40	25-24	21-56	18-04
Rozs	30	19-90	—	28-20	21-50	23-89	15-94	—	—	—	15-45	Április	16-84 ^a	—	23-04 ^b	16-26 ^a	—
	28	19-50	—	20-70	20-90	23-60	15-94	—	—	—	15-48	Május	19-96	—	23-04	16-16	—
Zab	30	15-60	—	16-10	16-10	20-16	—	—	—	—	—	Április	16-52 ^a	—	22-92 ^b	16-16 ^a	—
	28	15-60	—	16-10	15-80	20-16	—	—	—	—	—	Május	19-44	—	23-16	16-16	—
Tengeri	30	13-15	15-07	14-20	15-20	19-47	—	13-08 ¹	13-28 ¹	10-23	—	Április	13-24 ^a	—	17-06 ^b	—	—
	28	13-65	15-07	14.-	15-50	19-47	—	14-96 ¹	13-20	10-23	—	Május	14-22	—	18-82	—	13-28
Árpa	30	13-60	—	17-20	17-50	25-96	—	—	—	—	—	Április	13-04 ^a	—	16-94 ^b	—	—
	28	13-30	—	17-20	17-50	26-25	—	—	—	—	—	Május	14-12	—	18-86	—	13-20

Jegyzet: ¹) május. ²) május—aug. ³) június. ⁴) július. ⁵) október.

Istállót Magtárt
 és miniszernemű
Gazdasági épületfűdémet
 legolcsóbban
Tűzbiztos
 és örökös tartó
Vasbetonból
 építünk.
 Tervet, költségvetést
 ingyen készít:
RELLA N. és
 unokabácsos
 Budapest, IX, Üllői-út 25.
 Telefon 69-77.
 Öreggel bélelt vasbeton
 ozonmenthorvák és tartó
 nyak, vasbeton
 plasztok.

Nyersár
 Lóheremag
 Luczernama
 Baltaczi
 Biborherem
 Bükköny...
 Nyulszpuk

A szesz...
 dott és fed...
 u'óbbi zárta...
 Rikelt find...
 K. adózati...
 Élesztősze...
 62-50 K-ig...
 Denaturált...
 hordóval eg...
 Mezőgazda...
 szesz ab ter...
 tétel zárulva...
 Budapest

Kontingens...
 Finomított s...
 Élesztőszesz...
 Nyersszesz...
 Denaturált s...

Berlin. A...
 jegyzés, tov...
 kenése a be...
 gabonapiacz...
 igen korláto...
 megcsökkent...
 zen volt e h...
 volt különö...
 márkával sz...
 5-7 márká...
 kával magas...
 és jegyzése...
 Liverpool...
 lyebb buza h...
 solást, ugy...
 emelkedett...
 tengeri verse...
 megszilárdult...
 Chicagó. A...
 most kezd ér...
 A látható ké...
 argentinai el...
 gyengébb ve...
 értékben eme...
 Argentina...
 termelők rész...
 kínálatban. A...
 q-ként a lefo...

Liszt, őf...
 (A Magyar M...
 talyán...
 A fővárosi...
 kg-ként Buda...
 Szám: 0...
 Ár K: 33 60

Rozslisztára...
 Szám: 0...
 Ár K: 32-...

A többi abra...
 tak Budapest...
 lénél 100 kg-...
 Finom korpa...
 Goromba...
 Finom korpa...
 Goromba...
 Finom korpa...
 Goromba...
 Rozskorpa...
 Árpadara és...
 Malomkonkoly...
 Budapesti gy...
 Derby melass...

Nyersáruért az árak 100 kg.-ként a következők:

Lóheremag nagyaránkás	korona	180—180
" arankamentesítésre alkalmas		190—200
Luczernamag szép sárga színű		150—160
" kereskedelmi áru		140—150
Baltacziem		38—40
Biborheremag		40—44
Bükköny		15—15 1/2
Nyulszapuka		130—142

Szeszüzlet.

A szeszüzletben változatlan szállár irányzat uralkodott és fedezési vásárlások folytán a szeszárak a legutóbbi zárlatok szerint záródnak. Elkelt finomított szesz adózva nagyban 162:50—163 K., adózatlanul 63:50—64 K. Élesztőszesz adózva 161:50 K.-ig, adózatlanul 62—62:50 K.-ig azonnali és későbbi szállításra. Denaturált szesz változatlan szállár irányzat mellett hordóval együtt kötésre 54—54:50 K. kelt el. Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás 60 K.-ig lett kínálva és több tétel zárulva is lett. Budapest a kontingens nyersszesz ára 59:50—60:50 K.

Budapesti jegyzés

Kontingens nyersszesz	nagyban	koronákban
Finomított szesz adózva	162 50	163 —
" adózatlan	63 50	64 —
Élesztőszesz adózva	161 —	162:50
" adózatlan	62 —	62:50
Nyersszesz adózva	161:50	162 —
Denaturált szesz	54 —	54:50

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett érte-dők.

Külföldi gabonapiacz.

Berlin. A hűvösebb időjárás, az amerikai szállárabb jegyzés, továbbá az argentinai gabonahozatalok csökkenése a berlini tőzsdén is meghozta a hűvös után a gabonapiacz szállárabb irányzatát. A belső kínálat igen korlátozott volt és az argentinai buza is annyira megcsökkent a piacon, hogy még másodkézből is nehezen volt e héten kapható, így habár a kereslet nem volt különösen erős, a buza tonnánként ma 10—12 márkával szállárabb, mint volt az ünnepek előtt. Rozs 5—7 márkával, zab 3—4 és takarmányrpa 3—4 márkával magasabban jegyez. A tengeri hasonlóan szállár és jegyzése magasabb.

Liverpool. A buza piac különösen az argentinai csekélyebb buza hozatal következtében nyert erősebb befolyást, úgy hogy a buza q.-ként 0:47—1:32 koronával emelkedett az ünnepek óta. Tengeri, az északamerikai tengeri versenyárak gyengülése következtében, szintén megszűnt.

Chikógo. A korábbi túlajított gabonaelhajózás hatása most kezd érvényre jutni a szállárabb árjegyzésekben. A látható készletek nagyon megapadtak. És mivel az argentinai elhajózás is kevesebb, az európai piacokon gyengébb versenyárral állván szemben, a készletek értékben emelkedtek.

Argentína. A buza felhozatal erősen csökkent és a termelők részéről is erős visszaesés észlelhető készáru kínálatban. A buza jegyzése 53 fillérrel emelkedett q.-ként a lefolyt héten.

Liszt, őrlemény és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete erőtakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzaliszt jegyzései 100 kg.-ként Budapesten, elegysúly tisztasulyként, zsákostul.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ar K:	33 80	33 20	32 80	32 40	32 —	31 60	30 80	29 20
		7 1/2	7 3/4	8				
		26 40	22 40	14 60				

Rozslisztárak:

Szám:	O.	O/I.	I.	WR.	II.	II/B.	III.
Ar K:	32 —	31 20	30 40	29 80	—	26 60	24 —

A többi abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapesten zsákkal, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Finom korpa 1908. május száll.	11:40—11:30
Goromba " " " " " "	11:70—11:60
Finom korpa 1908. jun.—aug. szállításra	10:90—10:80
Goromba " " " " " "	11:40—11:30
Finom korpa 1908. szept.—decz. száll.	10:20—10 —
Goromba " " " " " "	10:80—10:50
Rozskorpa " " " " " "	12 ——11:90
Árpadara és árpaderce " " " " " "	12 ——11:80
Malomkonkoly " " " " " "	12 ——11:90
Budapesti gyári repcepogácsa " " " " " "	14 ——13:00
Derby melassze ab Hatvan v. Pozsony	11 ——10:80

Száritott moslék zsák nélkül	14 ——13:90
Malátacsira " " " " " "	12:50—12:40
Száritott répaszelet, " " ab állomások	13 ——12:90
Szörp 48—50%o cukortart. hordó nélkül	
ab cukorgyár " " " " " "	10:20—10:10

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányái sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4%o levonással vevő javára értendő.)

Óreg nehéz (páronként 400 kg. felül)	fillérig
Óreg közép " 300—400 "	"
Fiatál nehéz " 320 kg. felüli súly	128—129 "
" közép " 250—300 kg.	132—134 "
Fiatál könnyű " 250 kg.-ig	134—136 fillérig
" " " 251—300 kg.-ig	"
Szerbiai nehéz " 260 kg. felüli	"
" közép " 240—260 kg.	"
" könnyű " 240 kg. terjedő súlyban	"

Irányzat: a könnyűekre igen szállár.

Soványseretés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertéshizományos VIII. ker., Bérkocsis-utca 12., a „Köztelek” részére.)
1908. április 29.

Sertésvészen átment	60—100	150—130
" " " " " "	100—120	130—128
" " " " " "	120—160	128—124
" " " " " "	160—200	124—118
Sertésvészen át nem ment	60—100	104—102
" " " " " "	100—120	102—100
" " " " " "	120—160	100—100
" " " " " "	160—200	100—104

Árak elősúlyban kilogrammonként 4%o engedmény. Irányzat: változatlan.

Kimutatás a ragadó állatbetegségek elterjedéséről.

1908 április 29-én.

A betegség neve	Fertőzve volt		Mut. heti állapot			
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	138	148	132	144	54	54
Veszétség	224	231	193	199	126	128
Takonykór	64	66	60	16	64	174
Száj- és körömfájás	3	4	2	2	4	4
Juhhimlő	34	92	33	97	25	74
Ivarsz. hóly kiütés	75	189	77	198	90	380
Tenyészbenáság	—	—	—	—	—	—
Rühkór	543	1230	528	1224	705	1241
Sertésorbáncz	106	288	102	268	84	158
Bivalyvész	2	3	1	12	5	6
Sertésvész	265	528	262	545	253	583

Ausztriában 1908. év április hó 22-én fertőzve volt: vesztéssel 38 k 39 u, takonykórral 25 k 37 u, rag. száj- és körömfájással 0 k 0 u, sertésvésszel 134 k 352 u.

Németországban 1908. év márcz. 31-én fertőzve volt: takonykórral 33 k 37 u, rag. száj- és körömfájással 7 k 10 u, sertésv. 1502 k 1992 u, rag. tudólobbal 12 k 12 u.

Ingatlanok árverése (40,000 korona becsértéken felül.)

Május 4. Nagyhalmgyi kir. jbiróság	a tkvi ha-Hollak tóság Imre	60980
Május 4. Nagypinki kir. jbiróság	a tkvi ha-Gidófalvi tóság Kázmérné	73840
Május 6. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Ehrenstein tóság Lipót	102014
Május 6. Nagyszabeni kir. tvszék	a tkvi ha-Özv. Lucardi tóság Jánosné	63798
Május 12. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Martin tóság Vilmosné	220440
Május 14. Óbecsei kir. jbiróság	a tkvi ha-Horváth tóság Lukács	100000
Május 15. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Kerzinger tóság József	93284
Május 20. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Klemm tóság István	239728
Május 20. Nyárádszerdai kir. jbiróság	a tkvi ha-Szalmási tóság Mihályné	40000
Május 21. Szerencsi kir. jbiróság	a tkvi ha-Szabó tóság József	89501
Május 22. Nagyváradi kir. tvszék	a tkvi ha-Balogh tóság Dóme	56:50
Május 25. Korponai kir. jbiróság	a tkvi ha-Bertalan tóság Lajosné	48610

Május 26. Kassai kir. tvszék	a tkvi ha-Kovalkovics tóság István	69645
Május 27. Miskolci kir. tvszék	a tkvi ha-Bulyovszky tóság Gusztávné	139800
Május 29. Sárvári kir. jbiróság	a tkvi ha-Förster tóság Ottó	500,000
Junius 2. Kassai kir. tvszék	a tkvi ha-Kovalkovics tóság István	73950
Junius 16. Kassai kir. tvszék	a tkvi ha-Weinstein tóság Armin	42895
Junius 19. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Háringás tóság Károly	53306
Junius 22. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Regézi tóság Nagy Miklós	88308
Junius 30. Ungvári kir. jbiróság	a tkvi ha-Halpert tóság Bernát	102069
Julius 4. Törökbecsei kir. jbiróság	a tkvi ha-Berbakov tóság Stéva	76820
Julius 13. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Máhr tóság Ignác Ferenczné	117392
Julius 25. Brassói kir. tvszék	a tkvi ha-Wó fkesz tóság Keresztély	45000

Szerkesztői üzenetek.

D. Gy. Sz. Teljes névalírás nélküli levélre a szerkesztőség nem válaszol. Ezt már egy „Levélszekrény” tudnivalói között, valamint e rovatban is számtalanszor megírtuk és mert erről a pontos cím hiányában levélben sem értesíthetjük, természetes, hogy többszöri levélre sem kaphatott érdemleges választ. Tessék kérdését teljes névalírással megismételni.
K. L. Vaszar. Minthogy a Dunántul jelenleg még egyetlen kendergyár sincs működésben, azt javasoljuk, hogy a Pápan tervezett gyárnak létesülését legyen szives bevárni, ami a legközelebbi jövőben várható és amely tekintetben Walla Géza ottani földbirtokos fog biztos értesítéseket adhatni.
B. J. Szenté. A bérlet megszűnt nem ad jogot évközben való felmondáshoz. Ennek folytán a cseledek, ha október 1-én elbocsátja őket, egy negyedévre kárpótolni tartozik. Viszontvetelési joga van azonban a birtokossal szemben, ha az a birtokot eladta és ő a haszonbérlettel a szerződés lejártá előtt elesik.

H. J. P. Tétel. 1. Sátorosünnepek: Karácsony, Husvét és Pünkösd. 2. Cselédkö. v. váltására a törvény kötelezi a cselédet. Ha ez a kiváltás két napot vesz igénybe, a cseléd maga helyett más állítani nem köteles és a helyébe állított ember napszámját a gazda le nem vonhatja.
K. A. A cselédtörvény a gépészre nem vonatkozik. A vesehaj nem baleset. E közben felmondani 3 óra lehet, ha az illető szolgálatot teljesíteni képtelen. A gépésznek orvosi és patikaköltsége a gazdát nem terheli. A gépésznek baleset elleni biztosítása nem kötelező, de a biztosítást a kerületi munkáspénztár elfogadja az 1907. évi XIX. törvény alapján.
K. L. Zobnaticza. Öszinte sajnálatunkra fenn kell tartanunk azt az elvi álláspontunkat, hogy a bíróság előtt folyó perekben véleményt nem mondhatunk.

Germán gazdaság. A rézgálic mérges anyag ugyan, de az a kevés gálic, mely a csávázott buzához van tapadva, nem árt az állatoknak, ami abból következtethető, hogy a szőlőt rézgálicszel permetezik s a kacsot mégis feletetik. Elővigyázati szempontból azonban csak meddő marhával, ökrök s tehennel kell etetni s 1—2 kg.-nál nem ajánlatos fejenként s naponta többet adagolni. A rézgálicot csak koptatás által lehetne a magvakról eltávolítani, de mosás által is meg lehet kevesbiteni.
N. I. A megsértült fűtő részére a segélypénztárból adott 1 kor. napi segélyt azt illeti, aki a baleset folytán károsodott. Ebben a tekintetben a szerződés az irányadó. Ha az uradalom a fűtőt a munkaképtelenség ideje alatt is fizette, úgy mint egyébkor, a segélyt jogosan megtarthatja magának. Ha a fűtő a munkaképtelenség ideje alatt nem kapott fizetést, akkor a segélyt őt illeti.

B. K. Saját telkén mindenki szabadon rendelkezik és ott a gabonáját is összerakathatja, vagy csépelelhet tetszése szerint, hacsak községi szabályrendelet tűzrendőri szempontból ennek ellene nem szól. A szőlőket a cséplés miatt tűzveszélytől vagy viharoktól felteni talán mégsem lehet ok, lopások ellen pedig őriztetéssel lehet védekezni.

Cséplésre már most szerezzük be a szén szükségletet

SZÉN

kovácsszén, antracit, kocsz és más tüzelőanyagok

VAMOS FÜLÖP „ Budapest, „ VII., Izsó-u. 7.

A mi főkülönlegességeink:

Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre

Ros-
ták

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra

Kerékeken
12 HP.-ig
Fekvők
200 HP.-ig

UMRATH és TSA Budapest, V. ker.,
Váci-körút 60. szám.

Homlokzatok és belső helyiségek meszelésére

BAZALTFESTÉK

a legjobb és a legökölteesebb, kimerítő ajánlatot és mintát szívesen küld:

LUTZ EDE és TÁRSA
festékgyára
Budapest, VII., Örnagy-utca 4.

Graepel Hugó

betéti társaság BUDAPEST,
V., Váci-ut 40-46. sz.

Ajánl eredeti angol Marshall
lokomobilokat, saját gyárt-
mányu legujabb cséplőgépeket,
teljes malomberendezéseket,
ugymint mindenféle egyes

malomgépeket, mindennemű szab. Graepel-féle lemeztörekrostát,
lyukasztott lemezt és melyből 15,000-nél több van kifogástalan üzembn. Ezen törekrosta minden
magreszteséget kizár.

Árjegyzék, leírás, minta és elismerőlevel, füzet kívá-
natra ingyen és bérmentve.

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK

UJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.

WOHANKA-FÉLE JAVITOTT

ECKENDORFI, MAM MUTH, OBERNDORFI

TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVALASZTÁS ALAPJÁN.
NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMELÉS
~ SZAVATOLÁS MELLETT ~

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST,
V. VÁCI-KÖRÚT 76.
HELLER MÓR BPEST

Iroda áthelyezés!

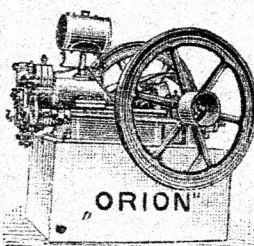
URL REZSŐ
sertésbizományi irodája

1908. évi május hó 1-től
VIII., Népszínház-u.
22. szám alatt (Polgári
serfőzde bérpalota) létező k.
Sürgőnyozim: URL BUDA-
PEST Népszínházutca 22.
Telefon: 97-05 interurbán.

Orion-motorok
gazdaság és ipar részére

benzol, benzin, spiritusz,
gáz stb. részére szállít ::
Wilhelm Michl
motorgyár
Schlan, No 18, Böhmen.
Motorkerékpárok,
kerékpárok.
Képviselő kerestetik.
595

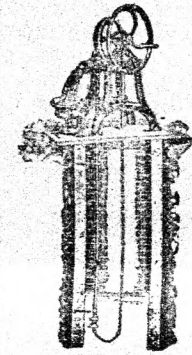
A Herrmann-féle gardál-
rendszer és tengertermé-
lési mód ismertetése. Irta:
Gyártás József. 1.70 K előleges
beküldése ellenében bérmentve
küldi a "Pátria" r.-t. gazdasági
szakkönyvkereskedése, Budapest,
IX. Üllői-ut 25

~ **MAGYAR** ~
LÁNCZKUT- ÉS GÉPGYÁR
RACK G. ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VII., THOKOLY-UT 133/a.
Telefon: 95-37. Sürgőnyozim: Lánczkutyár Budapest Thököllyut.

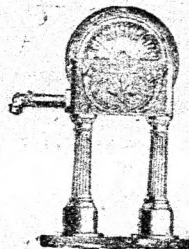
LÁNCZKUTAK

a legmodernebb, javított szerkezettel, csövek rézből,
láncz czinezett aczélből. Gummi kömnyen kioszerélhető.

Minden mélységre alkalmas.

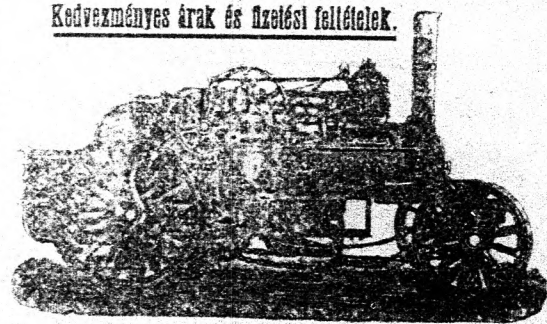
Nagy
munka-
képesség,
könnyű
járás.

HUNGÁRIA
nyitott lánczkut. DIANA zárt lánczkut.

BOROSZLÓ ■ ■ ■ BUDAPEST

Kedvezményes árak és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák.

**Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket**

legtökélteesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár ■ ■ ■ Magyarországi igazgatósága
BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.

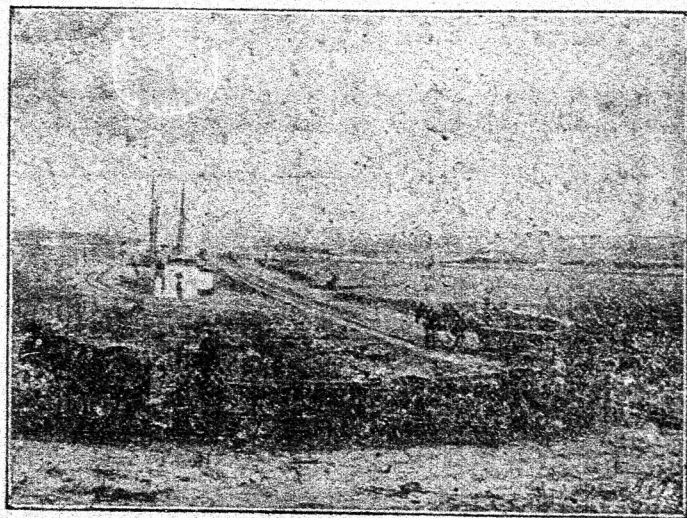
ROESSEMANN & KÜHNEMANN

KOPPEL ARTHUR-féle vasutak.

Prága, Bécs. **BUDAPEST.** VI., Váci-ut 113-115. Zágráb, Berlin.

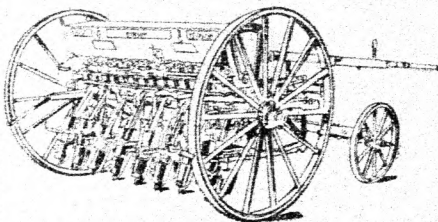
Gazdasági, ipar- és erdei vasutak
nyomjelzése, tervezése és építése.

Sinek, hordozható vágányok, fordító korongok, kocsik, mozdonyok bére is adatnak.
Répavasutak. Használt anyagok állandó raktára.

SZÜCS ÖDÖN

Budapest, VI., Nagymező-u. 66.

Szabad, alsó és felső-kiömlésű eredeti **Pracner gyártmányu** ..

„Kincsem”

vetőgépek, kukorica és répa vetésére legalkalmasabbak.

„KNOTEK” féle arató- és fűkaszálo-gépek. Elsőrendű anyagból, tökéletes szerkezettel várakozáson felüli munkateljesítménnyel. A kontinens legnagyobb aratógép-gyárából. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Egyetlen gazdaságból sem szabad hiányozni:

Balassa Frigyes:

A cséplőgépek szerkezete és kezelése

című szakkönyvnek, mely második kiadásban, javított és bővített tartalommal, valamint számos új ábrával gazdagítva most jelent meg.

A nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszter ur ezen a könyvpiacon egyedül álló szakmunkát az összes gazdasági egyesületek és gazdakörök figyelmébe ajánlotta.

Ára bérmentes küldéssel 6 korona 30 fillér.

Megrendelhető a "PÁTRIA" részvénytársaság gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Gőzekék,

gőz utihengerek és uti mozdonyok

cséplőgépek hajtására az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből.

A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szaktanácsokkal készséggel szolgálunk.

Szíves megkeresések **Zentral Direction der Oesterreichischen Berg. u. Hüttenwerke Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia**, vagy:

az Osztrák bánya- és kohászati társaság magyarországi képviselőéhez,
Mayer Pál főhercegi felügyelő, Budapest, VIII., József-utca 16-18 kértnek. 6287

Agrikulturfosfát

a legolcsóbb fosforsavtrágya és a hatása ugyanolyan mint a Tomassalakliszté és a Superfosfáté.

Ajánlatokkal és felvilágosításokkal szolgál a magyarországi vezérképviselők:

ZWEBNER MÓR és FIA

műtrágya- és erőtakar-
mánynagykereskedése 468

Pozsony és Galgócz.

MEGHIVÓ.

A "PÁTRIA" irodalmi vállalat és nyomdai részvény-társaság 1908. évi május hó 15-én, pénteken délután 5 órakor Budapesten a vállalat irodahelyiségében (IX., Üllői-ut 25. szám földszint)

rendes évi közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek ezennel meghívattak.

Tárgyszózat:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Az 1907. évi április hó 1-től 1908. évi március hó 31-éig terjedő üzletéről szóló vagyonmérleg bemutatása és a felmentvény megadása.
3. A nyereség felosztása.
4. A felügyelő-bizottság 1908/9. üzletév tiszteletdíjának megállapítása.
5. Egy igazgatósági tag választása.

A részvényesek azzal hivatnak meg a közgyűlésre, hogy részvényeiket az ülés megnyitása előtt legkésőbb egy órával a pénztárnál letenni sziveskedjenek. A mérleg a társaság üzlethelyiségében a közgyűlést megelőző nyolcz napon át az alapszabályok értelmében betekinthező.

BUDAPEST, 1908. április hó 29.

Az igazgatóság.

Mérleg az 1907. április hó 1-től 1908. március hó 31-éig terjedő üzletév végével.

Vagyon: Pénz és értékpapírkészlet 130.542 K 02 f Egyéb készletek 74.463 K 34 f Felszerelések 432.287 K 62 f Anyagok 21.358 K 50 f Adósok 341.141 K 31 f Átmeneti tételek 22.300 K Ingatlan 231.353 K 61 f Összesen 1.253.446 K 40 f.

Teher: Részvénytőke 375.000 K Tartalékalapok 419.842 K 87 f Hitelezők 163.555 K 69 f Átmeneti tételek 54.671 K 72 f Ingatlan 188.437 K 75 f Nyereség áthozat 1906/7. évről 3741 K 84 f Nyereség 1907/8. üzletévben 48.196 K 53 f. Nyereség összesen 51.938 K 37 f. Összesen 1.253.446 K 40 f.

Veszteség- és nyereség-számla.

Veszteség: Nyomda kiadása 618.227 K 81 f Leírások 48.484 K 02 f Ingatlan költségek 20.595 K 43 f

Nyereség 48.196 K 53 f Összesen 735.503 K 79 f.

Nyereség: Nyomdai munkák 704.136 K 21 f Vegyesek 10.634 K 49 f Ingatlan jövedelem 20.683 K 09 f

Összesen 735.503 K 79 f.

BUDAPEST, 1908. április hó 29.

Neuhold József sk., főkönyvelő.

Perczel Ferenc sk., elnök,
Ilosvay Lajos dr. sk.,

Az igazgatóság:
Edvi Illés Aladár sk.,
Springer Ferenc dr. sk.,

Elek Emil sk. ügyvezető igazgató,
Zsigmond Béla sk.

Jelen mérlegszámlát és veszteség-nyereség-számlát a társaság könyveivel összehasonlítván, mindenben egyezőnek és helyesen összeállítottak találtuk.

A felügyelő-bizottság:

Maurer Vilmos sk., elnök,
Drucker Jenő dr. sk., Mezey Béla sk., Szeleczky Iván sk., Zachár Gyula sk.

Tavaszi és őszi vetések trágyázásához

szuperfoszfátot

és minden egyéb

mütrágyafélét

elismert kitűnő minőségben, legolcsóbban szállít az egyedüli **kartellon kívül** álló

Szentistváni mütrágyagyár központi irodája,
Kassa, Fő-utca 4. szám. 403

Takarmánymész

citrátoldhatóságért jótállás.

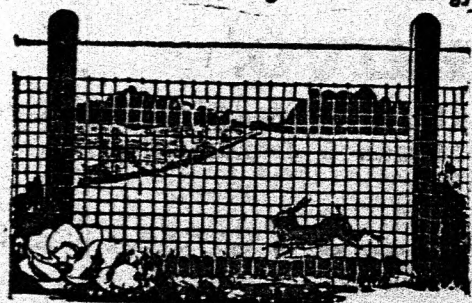
Elsőrendű szakértőink egybehangzó nyilatkozata szerint a takarmánymészben **csak az oldható phosphorsav a hatékony rész.** Tehát a takarmánymész vevők saját érdekükben cselekszenek, hogy oly gyártmányt, melynél a **citrát oldhatóságáról jótállás nem adatik, visszautasítsanak.** Elsőrendű takarmánymész körülbelül 40 százalékos phosphorsavtartalommal, a **citrátoldhatóság 80-90 százalékgig garantálva,** teljesen tiszta és ment minden az egészségre ártalmas anyagból, ajánl

Oesterreichische Chemische Werke A.-G.
Wien, IV./1., Technikerstrasse 5.

Bámulatosan olcsó kerítések!

Hazai gyártmány!
Nem tévesztendő össze a 8 szögletes osztrák gyártmánnyal!

Mezőgazdák
figyelmébe!

Szőlőgazdák
figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-ut 48/11.

ajánlja kizárólagosan **Hungária sodronyfonatát,** mint a legolcsóbb és legelőnyösebb kerítési anyagot, mely előnyelű fogva fűléssel minden eddig alkalmazott sodronykerítést. A szöveg a mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos és világszabadalommal védett találmány előnyei: Olcsóság! Elsősorban és könnyű kezelés.

Horganyozott vassodronyból készül, (nem kell befesteni):

Körülbelül 5 centiméter lyukbősséggel,

Készletben: 1, 1 1/2 és 2 méter magasságban valamennyi dróterőségben, 8 méter magasságban 1, 2, 1, 4 mm. dróterőségben.

Sodronyerőség: 1 1,2 1,4 1,6 1,8 2 2,2 2,5 2,8 mm.

Ár □-méterenkint: 30 40 50 60 70 80 90 112 132 fillér.

Körülbelül 2x5 centiméter (hosszúság) lyukbősséggel:

Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterőségben, 1 1/2 méter magasságban pedig 1, 2, 1, 4 mm. dróterőségben.

Sodronyerőség: 1 1,2 1,4 1,6 1,8 2 2,2 2,5 2,8 mm.

Ár □-méterenkint: 48 58 78 88 98 108 128 148 168 fillér.

Körülbelül 1-6x5 cm. lyukbősséggel:

Készletben: 1 m. magasságban 1 mm. dróterőségben ára négyzetméterenkint 52 fillér.

Körülbelül 10x10 cm. lyukbősséggel:

Készletben: csak 1 méter magasságban.

Sodronyerőség: 2 2,2 2,5 2,8 mm.

Ár □-méterenkint: 42 47 57 67 fillér.

Csemagelést, fűtésért és kezelet költségeket számítatik □-méterenkint 1 fillér, és egy küldeménynél legalább 50 fillér.

A horganyozott tűkésodrony ára (8 cm. tűkéselőséggel) méterenkint 6 fillér, melynek alkalmazásával a kerítés tetező szerint megmagasítható.

Számos ellátással áll rendelkezésre!

Továbbá gyárt és szállít: kúszógép- és kézi sodronyfonatokat; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló- és lakóházkerítéseket és erős sodronyfonat és kovácsolt vasból, fűző- és kovácsolt vasból, kovácsolt, magtár-ablakrostélyokat, ökr-szájkosarakat, szikrafogókat, padlóbojtosztruktúrákat, cséplőgépekbe való gabonaszétválogató-hengereket stb.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiadásában
= legújabbán megjelent: =

MAGYAR GAZDÁK A NÉMET FÖLDRŐL

(Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által 1907 május-június havában rendezett németországi tanulmányuton szerzett benyomások és tapasztalatok ismertetése írásban és képben.)

Ára 5 korona.

E könyv azon ritka munkák egyike, melyet maga az ugynevezett közönség irt — a közönség számára. Nem prospektusok és szobai tanulmányok alapján készült munka ez, hanem a német földön járt hatvan praktikus magyar gazda benyomásainak és tapasztalatainak közvetlen kifejezése. Ha tehát nem is törekszik tudományos alaposásra, annál tanulságosabb azokra nézve, akik Németország mezőgazdasági és társadalmi viszonyaiba betekintést akarnak nyerni, tudomást veendő arról, ami gyakorlati szemüvegen áttekintve — hasznos és köve-tésre méltó.

Miklós Ödön a tanulmányut vezetője irta meg az előszót, utána Jeszenszky Pál ismerteti a tanulmányut előkészítési munkálatait. A tanulmányut lefolyásának megírásában, továbbá Németország társadalmi, mezőgazdasági és szövetkezeti életének, növénytermesztési eljárásának, állattenyésztésének stb. ismertetésében közreműködtek: Vargics Imre, Marton Andor, Pálócsi Horváth István, Földes Béla, Mailáth József gróf, Magyar Károly dr., Szikszay Sándor, Etter Gyula, Nagel Henrik, Kovácsy János, Medveczky Károly, Gallasy László, Tschida Artur. A könyvnek ez a gazdaságokat ismertető része **hetven diszes képpel van illusztrálva.**

A könyv második részében negyvenkét magyar gazda mond véleményt arról, hogy mi nyerte meg leginkább tetszését a látottak között s mit tartana nálunk elsősorban követendőnek. Végül Bálint Béla ír a németországi életmódról és szokásokról.

A szerkesztés és a sajtóalárendezés munkáját **Buday Barna** végezte.

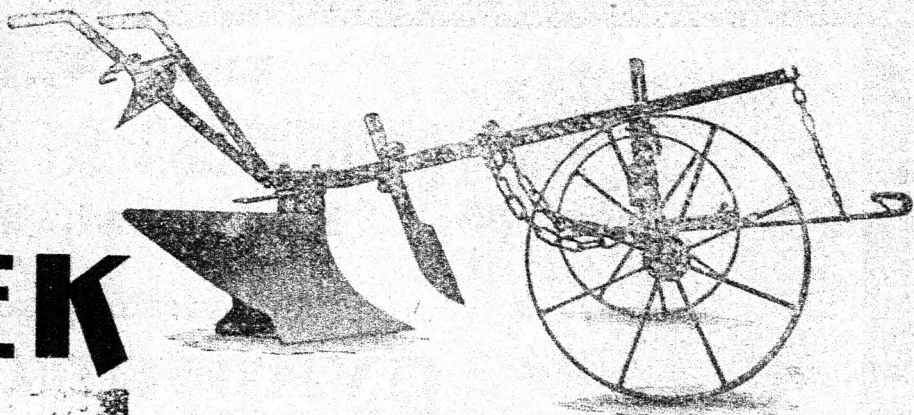
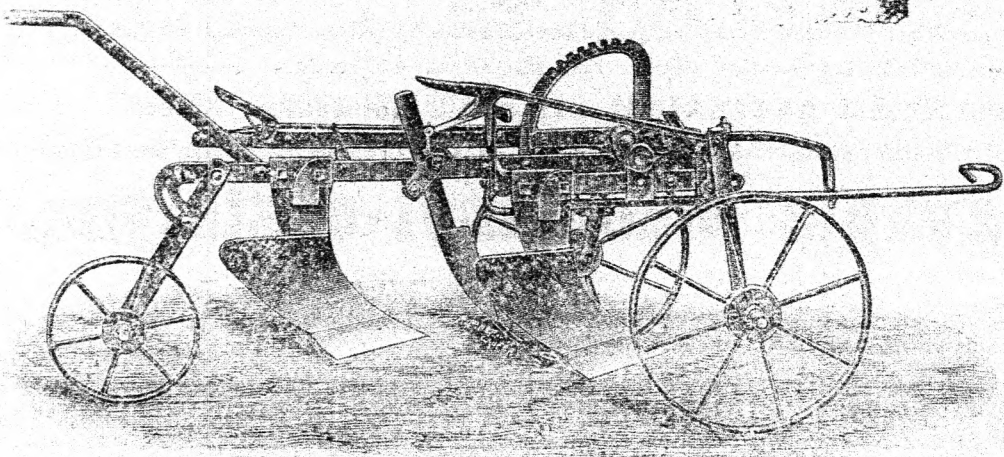
A könyvet az O. M. G. E. tagjai

4 korona 30 fillérért

rendelhetik meg.

Megrendelhető a "PÁTRIA" részv.-társaság gazdasági szakkönyvkereskedésében Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

RESICZAI ACZÉLEKÉK

Kitünő szerkezet
Kiváló aczélanagy
Kevés vonóerő
jellemzik a resiczai ::
talajművelő-eszközöket

Arjegyzékkel, legolcsóbb árajánlatokkal szívesen szolgálunk.
Szíveskedjék ekéinket vásárolni.

Magyar gyártmány.

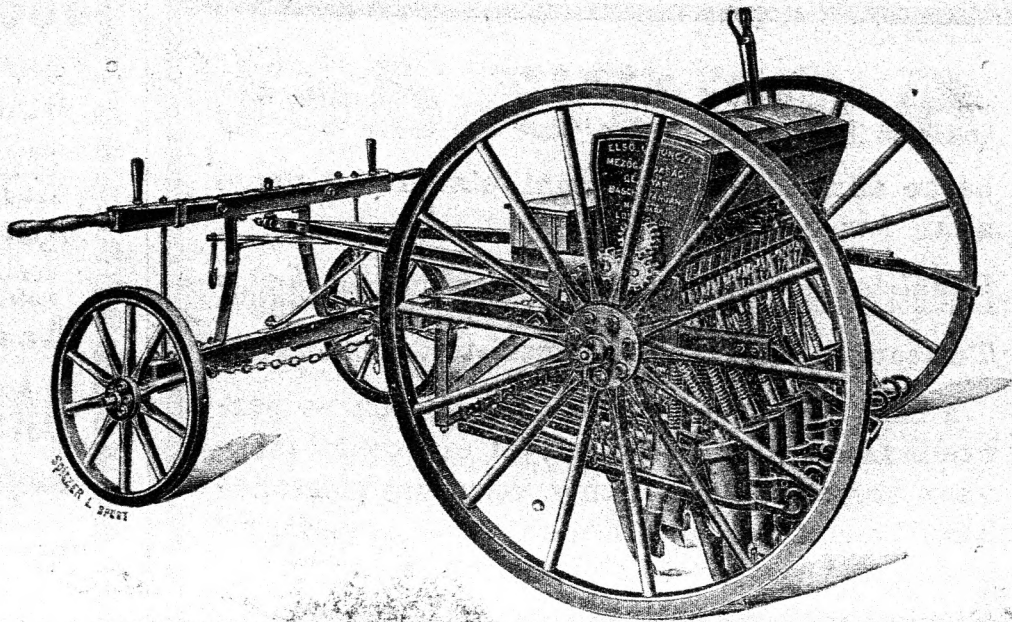
A legtökéletesebb
tolókerekes vetőgép

„LOSONCZI DRILL“

a losonczi mezőgazdasági
gépgyár gyártmánya.

.....
A losonczi vetőgépek rövid idő
alatt terjedtek el, mert tökéletes
és tartós szerkezetük által min-
den más gyártmányt felülmúlnak.

.....
Magyar gyártmány.

Benzinmotorok kőolaj-üzemre is alkalmasak, gőzlokomobilok,
utimozdonyok, gőzcséplőgépek, szalmakazalozók, fűkaszáló- és
aratógépek, teljes malomberendezések, talajművelő eszközök, stb.

A Magyar Királyi Államvasutak
Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körút 32. szám.

Első magyar

gyapjúmosó és bizományi részvénytársaság

Budapest, V., Kárpát-utca 9. szám.

A gyapjúnyírás közeledtével a t. cz.

juhtenyésztő gazdák és gyapjúkereskedők figyelmét

gyapjúmosó gyárunkra

irányítjuk és annak igénybevételét mint a hazai gyapjú legelőnyösebb értékesítési módját ajánljuk.

KIVITEL: Osztrák, Német, Francia-, Orosz, stb. országba.

Csomagolózsákokat használati díj nélkül kölcsönkép küldünk.

A mosott gyapjú után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.

Nyers-gyapjú bizományi-osztályunk

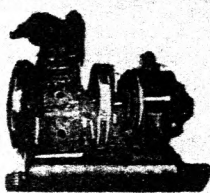
elvállalja mindennemű zslras (szennyes) és usztatott (hátonmosott) gyapjú nyers állapotban való bizományi eladását a legmérsékeltőbb feltételek mellett. A külföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapjú legjobb értékesítésére képesít bennünket. Kimerítő felvilágosítással és prospektussal kívánatra készséggel szolgálunk.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Negyvenedik üzemév!

Különösen az ideai gyapjú-üzleti viszonyok közt legelőnyösebb gyapjak

gyári mosatása.

Kastélyok, gazdasági épületek, szanatóriumok, fürdők villamos világítása

önálló gépteleppel, mely egyidőben esetleg gazdasági gépet és szivattyút is hajthat. Számos elsőrangú referenzia!

Ismeretessel és árajánlattal szolgál

SIGNER F. és R.

mérnöki és elektrotechnikai vállalat

Budapest V., Kálmán-utca 15. TELEFON 63-01.

A ki földet

bérbe adni vagy bérbe venni, eladni vagy venni akar, forduljon bizalommal a

Földbérleti és parcellázó bank részvénytársasághoz
Temesvár—Belváros, Losonczy-tér, (Vimmer-féle ház).

A bank különösen foglalkozik telepítések és parcellázások keresztülvitelével és e célból megvesz vagy bizományban átvesz nagybirtokokat s ezeket kedvező feltételek mellett kiscgazdáknak a tulajdonos közreműködése nélkül eladja.

Mindennemű szóbeli vagy írásbeli felvilágosítással díjmentesen szolgál.

308

GÖZEKE

Acetylen-lámpák.

Rijeli szántásoknál gözekékre különösen alkalmasak, mert napali fényt adnak.

Automobil-lámpák.

Kézi-, kocsi-, spritzbogen-, pózna-, asztali-, udvari-, kerti-, istálló-

Acetylen-lámpák.

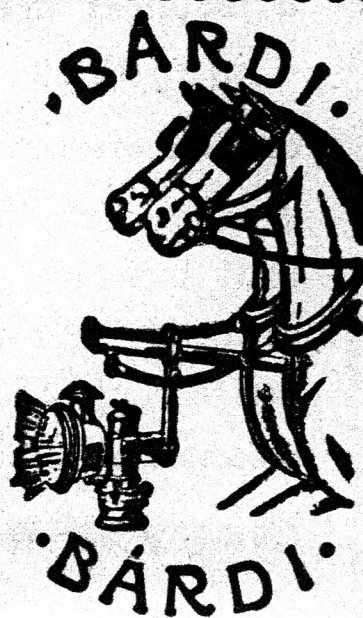
BÁRDI JÓZSEF

Budapest, VI., Mezsár-utca 9. sz.

Fővárosi Orfeum mellett.

Telefon 4100. Sürgőnyel: Pneumatik.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Ujdonság!

Ujdonság!

AZ OKSZERŰ BAROMFITENYÉSZTÉS

E nagyfontosságú szakkönyv magamagát ajánlja. Mindenkinek, aki kedvet érez a baromfitenyésztéshez s amelletl anyagi függetlenségre is vágyódik, megbecsülhetetlen szolgálatokat fog tenni.

TARTALMA FŐBB FEJEZETEKBEN:

Általános fajtani szabályok. — Baromfifajták: A tyukok. A pulykák. Vizi szárnyasok. — Berendezkedés: A baromfiudvarokról. Épületek. Állandó ólak. Nevelőházak. Hordozható ólak. Az ól berendezésénél és a tenyésztésnél általánosságban használt tárgyak és gépek. — Tenyésztés: A tojás. Természetes keltetés. Mesterséges keltetés. A keltetés munkái. Csibenevelés. A pulykanevelésről. Fiatal kacsák és libák etetése és gondozásáról. Növendékbaromfiak

osztályozása és jelölése. Tojástermelés fokozása. A baromfiak gondozása és takarmányozása. Kappan. Tenyésztetés és tenyészbaromfi szállításáról. — Hízalás: A hízalás fontossága. A hízalásról általánosságban. Tyukok hízalása. Pulykahízalás. Vizi szárnyasok hízalása. A különféle hízalt baromfiak piacképessége. — Baromfibetegségek: Általános egészségügyi óvintézkedések. Elősdiek. Szerzett bajok. Fertőző betegségek. — Függetlenség: I. Szervezkedés és tömörülés kérdése. II. Baromfiak és azok termékeinek értékesítéséről. III. Madarak védelme.

Ára füzve 3 K 60 fill., velinszürke vászonkötésben 5 K.

Irta:

KÖVY JÓZSEF

a gödöllői magyar királyi állami baromfitenyésztő-telep vezetője.

Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-társ. gazdasági szak-könyvkereskedésében: Budapest, IX., Üllői-ut25.

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

mag- gabona- burgonya- faszen- gyapju- **ZSAK** behordási- kazal- repcze- rostaalj- waggon- **PONYVA**

„HUNGÁRIA“ kettős kézi kévekötelek favéggel. Szőlőkötöző fonal kötelek, zsákzsinegek, lópokrécok, csomagoló vásznak.

NAGEL ADOLF
zsák- és ponyvagár, kölcsönintézet.
Vétel, eladás és cserélés.
BUDAPEST, Arany-János-utca 10. szám.
Sürgőnyezim: **NAGELA BUDAPEST.**
Vidéki telefon: 35-92.

CLIMAX és ECLIPSE
NYERSOLAJ-MOTOROK és LOKOMOBILOK

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra.

Nincs robbanási veszély, se pénzügyi ellenőrzés.
Elsőrangú referenciák.

BACHRICH ÉS TÁRSA
MOTORGYÁR 304
Budapest, Szabadság-tér, Tőzsde-palota.

HAUPTNER

KENŐCSFECSKENDŐ

szarvasmarhák fertőző hüvelyhurutja kezelésére. Dr. Raebiger-féle. Minden gazdaságban a legjobb eredménnyel használható. Ára darabonként 26-80 kor. — Hauptner-gyártmány.

Vezérképviselő és raktár:
GEITNER és RAUSCH cég BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 8. szám.

Wiener
Landwirtschaftliche Zeitung.

Wiertelj. K 6, halbj. K 12, ganzj. K 24.
Wöchentlich zwei Nummern. Probenummern gratis u. franco.
Wien I. Schaufelgasse 6.

Gazdák Biztosító Szövetkezete
BUDAPEST, VIII. KER., BAROSS-UTCA 10. SZÁM.

Alakult 1900. **BIZTOSÍTÉKI ALAP:** Alakult 1900.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1.970.340— kor.
Tartalékok 764.720-16 "

Összesen: 2.735.104-16 kor.

1901. évi felesleg	90.349— kor.
1902. " "	56.732-20 "
1903. " "	109.331-73 "
1904. " "	72.432-23 "
1905. " "	61.730-80 "
1906. " "	39.243-65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módokat szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosított tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készségesen szolgál.

Az igazgatóság.

Van szerencsém a t. gyapjutermező uraságokat értesíteni, miszerint folyó évi május hó 1-ső napjától kezdve

Budán, Lágymányosi-ut 5.
szám alatt lakom.

Sommer Mór gyapju-ügynök
VI. kerület, Erzsébet-körut 34. szám.

Eredeti „Melette“ tejcentrifugák
a világ legrégebbi és legjobb tejfölözőgépei!

Játszi könnyű kezelés. Legcsekélyebb kopás. Legelősebb lefölözés. Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztítható. Nincs javítás. Több mint 200.000 db van napi használatban az egész világon. Óránkinti munkaképesség 125-500 l. kézi hajtásra. Magyarországi képviselő

GEITNER és RAUSCH BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 8.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktéglikat, cement-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagútvezetéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Folette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kivánatra ingyen küldjük 262-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzemberendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. Levelezés magyar nyelven.

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. GASPARY & Co.
MARKRANSTADT bei Leipzig 9477

Homokvizsgáló, — próbafeldolgozó, — minták ingyen.

Legnagyobb gyár a maga nemében

HOMOK — ARANY

270 munkas
95 szabadalom stb

DEHNE Fr. gőzekegyára, HALBERSTADTBAN. Magyarországi képviselője **TIMÁR EDE** cégénél, BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT-28.

Ajánlja **kompond szabadalmazott legújabb 20-as gőzeke-készleteit**, melyek f. évi május hó 21-én és 23-án Boroszlóban (Breslau) megtartandó nagy gépképzésen tekinthetők meg.

≡ Eladó birtokok. ≡

750 magyar hold elsőrangú fekete föld, vasut közelében, dohányengedéllyel, kellő és jó karban lévő épületekkel 400,000 korona, kedvező fizetési feltételekkel, bérbeadás esetén 4 1/2% tiszta jövedelmet hajt, kitünő üzlet.

1000 magyar hold, jó minőségű homokos talaj, mely mindent megterem, 30 kat. hold dohányengedély, két tanya, jó lakház, 5 hold természetű, vasuttól 12 kilométer, újonnan épülő vasut mentén, ára 350,000 kor.

345 magyar hold homokbirtok, egyharmadrésze alföld, jó buzatermő. Csak tanyaépülettel, lakház nélkül. Ára 130,000 korona, igen kedvező fizetési feltételekkel, állomás közelében, Debreczentől kocsin 1 1/2 órányira.

Bővebb felvilágosítást nyújt.

Klár Andor

kereskedelmi és bankirodája, Debreczen.

Bankosztály: Törlesztéses kötvény- és váltókölcsönök.

Áruosztály: Készén-, mész-, műtrágya vaggonszámra.

Kérjen ajánlatot.

Sertéstenyésztőknek!

Most jelent meg!

A sertés Magyarországon.

IRTA:

ENESEI DORNER BÉLA

kir. gazd. intéző.

II-ik teljesen átdolgozott és bővített kiadás.

74 ábrával.

Ezen minden gazdára nézve nélkülözhetetlen szakkönyv tartalmából kiemeljük a következő főbb fejezeteket:

I. rész. **A sertéstenyésztés.** A tenyésztés előfeltételei. Magyarország sertésállománya. Magyarországon tenyésztett sertésfajták. Sertéstenyésztési módok. A modern tenyésztési elvek és szabályok. Tenyészeltetés. Sertések gondozása, nevelése, ápolása.

II. rész. **A sertés takarmányozása.** Az okszerű takarmányozás előismeretei és szabályai. A sertés takarmányok ismertetése. Takarmányozás gyakorlati kivétele. Hízalási módok. Ipari hizalótelepek.

III. rész. **A sertés állategészségügye.** A sertések betegségei. Állategészségügyi kormányrendeletek. Sertésszállításokra vonatkozó szabályok. Vasuti szállítási tudnivalók.

IV. rész. **Sertéskereskedelem és forgalom.** Elősertések kereskedelme és forgalma.

V. rész. **A sertések értékesítése.**

VI. rész. **Magyarország sertésfogyasztása és a sertésárak.**

Ára 7 korona 20 fillér.

Megrendelhető a "Patria" részvény-társaság gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám, az összeg előleges beküldése, vagy postalánvét mellett.

Hirdetmény.

Ezzel közzhírré tételik, hogy mintán a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főúrasítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar Királyi Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve. Huszonkettedik sorsjáték. 125.000 sorsjegy, 62.500 nyeremény.

Első osztály. Betét 12 korona. Huzás: 1908. május 21. és 23.		Második osztály. Betét 20 korona. Huzás: 1908. jun. 16., 17. és 19.		Harmadik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1908. jul. 14., 15. és 16.		Hatodik osztály. Betét 24 korona. Huzás: 1908. szeptember 22-től október 22-ig.	
1	nyeremény a 60000	1	nyeremény a 70000	1	nyeremény a 80000	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1.000,000 (Egy millió)	
1	" 20000	1	" 25000	1	" 30000	1	jutalom korona 600000
1	" 15000	1	" 20000	1	" 25000	1	nyeremény a 400000
1	" 10000	1	" 15000	1	" 20000	1	" 200000
1	" 5000	1	" 10000	1	" 15000	1	" 100000
4	" 2000	4	" 3000	4	" 10000	1	" 90000
6	" 1000	6	" 2000	6	" 3000	1	" 80000
10	" 500	10	" 1000	10	" 2000	1	" 70000
35	" 300	20	" 500	15	" 1000	1	" 60000
115	" 100	130	" 300	135	" 500	1	" 50000
3825	" 40	4825	" 80	5825	" 130	1	" 40000
4000	nyerem. kor. 304000	5000	nyerem. kor. 609000	5500	nyerem. kor. 1022750	1	" 30000
Negyedik osztály. Betét 10 korona. Huzás: 1908. aug. 11., 12. és 13.		Ötödik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1908. szeptember 2., 3. és 4.				1	" 20000
1	nyeremény a 90000	1	nyeremény a 100000			1	" 100000
1	" 40000	1	" 40000			1	" 60000
1	" 25000	1	" 25000			1	" 50000
1	" 20000	1	" 20000			1	" 40000
1	" 15000	1	" 15000			1	" 30000
4	" 10000	4	" 10000			2	" 25000
6	" 3000	6	" 3000			2	" 20000
10	" 2000	10	" 2000			4	" 15000
15	" 1000	15	" 1000			8	" 10000
135	" 500	135	" 500			30	" 5000
5825	" 170	4825	" 200			60	" 2000
5500	nyeremény korona 1.255.750	5000	nyeremény korona 1.325.500			435	" 1000
						900	" 500
						1200	" 200
						34850	nyeremény és jutalom korona 11940000

Az I. osztály huzása 1908. május hó 21. és 23-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a huzási teremben. — Sorsjegyek a Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítójánál kaphatók.

Budapest, 1908. évi április hó 26-án.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lukács Hazay.

Egyetemes kéve gyorskötők
 legolcsóbb árban azonnal szállítatnak.
 Nagy választék mindennemű gazdasági kötélárukban.

Helle O. műszaki kötélverőárú-gyár **Pozsony**

A bécsi állatvédőegyesület elismerő érme!
Simon C.-féle
Restitution-fluid

Simon Károly állatorvos által feltalált és így nevezett szer 1859. év óta általános kedveltségnek örvend, mint mosó- és borogatóvíz és kitűnő hatásánál fogva mindenütt csodálatot kelt. Erősíti és frissé teszi a lovat, rendkívül nagy munkára képesíti, kiegyenlíti a megerőltetéseket és megóvjaa az időelőtti kihatástól.

Arak: egy fél üveg K 2.—, egy egész üveg K 4.—, tizenkét egész üveg K 40.—

Vizzel lesz higitva, ennél fogva nagyon kiadós.
 Egyedüli készítő Ausztria és Magyarország részére
Stanislaus Simon Wien.
 Gyár és iroda: XXI., Hirschstetten 23.

Gépkészítőjével és kazánfűtőjével is közölni sziveskedjék:

Uj szakkönyv! Most jelent meg!

A stabil gőzgépek gyakorlati tankönyve.

Írta: **Naszályi József**, okleveles gépészmérnök, m. kir. ker. iparfelügyelő. : 149 ábrával.

Ez a szakkönyv népszerű nyelven, könnyen elsajátítható módon mindazt tartalmazza, a minék ismerete a stabilkazan fűtői és a legkülönbözőbb rendszerű stabil gőzgépekkel való képesítés elnyerésére szükséges. Közli a vizsgákon előforduló kérdéseket is. E munka alapján gyárosok, üzemvezetők, gazdák stb. saját személyzetük ténykedéseit ellenőrizhetik.

Ára 5 korona 20 fillér,
 mely összegnek előleges beküldése ellenében bérmentve szállítatik

Ugyanezen szerzítől megjelent:

A gőzlokomobilok szerkezete és kezelése. : 167 ábrával

Ezen minden gazdaságban nélkülözhetetlen szakkönyv a lokomobilok szerkezetéről és kezeléséről szükséges összes tudnivalókat könnyen elsajátítható módon tartalmazza.

Ára 3 korona 20 fillér,
 mely összegnek előleges beküldése ellenében bérmentve szállítatik.

Megrendelhetők a **"Patria" r.-t. gazd. szakkönyv-kereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25 sz.**

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes házi állatok **erősítésére, edzésére, azok egészségének építésben tartására** a

Brázay Kincsem-Fluid
Kincsem szesz
 minden gazdaságban és állattenyésztésben **nélkülözhetetlen.**

Felülmúlja a hasonló célra szolgáló külföldi szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségű kipróbált anyagokból készült.

Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánmészesben, katonai, polgári, és versenystállókban.

Kapható: gyógytár., drogéria- és fűszerüzletekben vagy közvetlenül a készítő:

BRÁZAY KÁLMÁN cégénél, **BUDAPESTEN**
 1 üveg ára **K 2.50.** 12 üveg ingyen csomagolás és bérmentes szállítással **24 korona.**

MEÉRNÖKI IRODA

Eivállalja uradalmak üzemtervéhez szükséges térképek készítését, parcellázási munkákat, mezei és erdei vasutak tervezését és kivitelét, alagsóvezési, öntözési munkákat, mindennemű gazdasági épületterv elkészítését.

KELL DEZSŐ okl. mérnök Keszthely (Zala m.).

OSBORNE
 elsőrendű amerikai
FÜKASZÁLÓGÉPEKET,
 kévekötő és marokrakó
ARATÓGÉPEKET,
 mindennemű
KAPÁLÓ-ESZKÖZÖKET,
 LAASS-rendszerű kapálógépeket leg-
 gondosabb kivitelben szállít:

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyára **MOSONBAN**

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.
 Fiókraktárak: Debreczen, Temesvár.

Minden gazdaságban fontos egy szakkönyvtár.

Ajánljuk a következő könyvek beszerzését:

■ Az „O. M. G. E.” könyvkiadóvállalata kiadásában megjelentek: ■

- Általános állattenyésztés.** Irta: Tormay Béla. III-ik kiadás. Vázonkötésben 7.—
- A baromfi hizlalása és a hizott baromfi értékesítése.** 45 képpel. Irta: Hreblyay Emil. 1.50
- Fajbaromfitenyésztés.** Számos művészi ábrával. Irta: Beiwinkler Vilmos. Füzve 2.—, vázonkötésben 3.—
- A vadon termő gyógynövények,** valamint a gazdasági melléktermékek gyógyszerári értékesítésének rövid ismertetése. 59 ábrával. Irta: Péter Béla. Vázonkötésben 5.—
- A mezőgazdasági gyümölcsstermelés és értékesítés.** Irta: Molnár István. 77 rajzzal Vázonkötésben 5.—
- A juhtenyésztés mult és jelen irányiról.** A szövegbe illesztett 40 ábrával és több czimképpel. Irta: Rodiczky Jenő dr. Vázonkötésben 3.—
- A kecske tenyésztése és hasznvétele.** Irta: Rodiczky Jenő dr. 1.50
- Házi és udvarkertek berendezése.** Irta: Kardos Árpád Vázonkötésben 3.—
- Egyszerű gazdasági számvitel.** Irta: Suschka Richárd. II-ik kiadás. Vázonkötésben 6.—
- A ló és tenyésztése.** Irták: Kovácsy Béla és Monostori Károly. 600 képpel, 14 műmelléklettel és 1 színes lótenyésztési térképpel. 3-ik javított és bővített kiadás. Füzve 12.—, vázonkötésben 15.—
- Takarmányozás.** Irta: Cselkó István. Bekötve 10.—
- Talajismeret.** Irta: Cserhádi Sándor. 4.—
- Tejgazdaság.** Kézikönyv gyakorlati gazdák részére. Számos képpel. Irták: Sierbán János és Kőerfer István. Füzve 4.—, vázonkötésben 5.—

- Állatgyógyászat.** Hasznos háziállataink betegségeinek megismerése és gyógyítása. Eisenmayer Sándor és Goebel Coelestin nyomán írta Monostori Károly. V-ik kiadás. 40 ábrával, bekötve 2.50
- Baromfitenyésztés.** Teljes kézikönyv a gazdaközönség számára. 115 szövegkötői ábrával. Irta: Hreblyay Emil. Vázonkötésben 5.—
- Burgonya termesztése** a mai okszerű alapon. 17 képpel. Irta: Jatkó Ferencz. 2.60
- A dohánytermelésről.** Irták: Grasselli Norbert és Berger Károly Lajos. 1.—
- Földmérés** gazdák és erdészek használatára. 206 ábrával és 1 színes rajzzal. Irta: Gerevich Emil. 2.—
- Gazdasági tanácsok** a gazdálkodás különböző ágairól. Irta: Rodiczky Jenő. Számos ábrával 3.—
- A cséplőgépek szerkezete és kezelése.** Irta: Balassa Frigyes. 316 képpel 6.—
- Gombaisme.** Irta: Cserey Adolf dr. Színes táblákkal 1.20
- A halgazdaság rövid foglalatja.** 43 képpel. Irta: Hermann Ottó. Vázonkötésben 3.—
- A háztartás könyve.** Különböző jobb-nál-jobb étek kipróbált receptjeivel. Irta: Szilassy Juliska. Diszkötésben 4.—
- Gazdasági ügyirálytan.** Utmutató a gazda üzleti és polgári életében előforduló irományok fogalmazására és készítésére. Irta: Seyfried Károly. 6.—
- A földbirtokosok kézikönyve** összes birtokjogi viszonyaira, a mezei gazdaságra és jogi szükségleteikre vonatkozó, legújabb törvények és rendeletekkel. Szerkesztette: Kassay Adolf. Vázonkötésben 5.—
- Magyar kertészkönyv.** A belterjes kertgazdaság foglalatja, számos szöveg közé nyomott metszettel. II-ik javított és bővített kiadás. Irta: Farkas Mihály. 4.—
- Konyhakertészet.** Irta: Baranyay István. 3.40
- A korai főzelék és zöldségfélék termelése.** Irta: Limbacher Károly. 1.—
- Mezőgazdasági kettős könyvvitel.** Irta: Zachár Gyula. Vázonkötés 12.—
- Mezőgazdasági lexikon.** Szerkesztette: Szilassy Zoltán és Bezeredy Adorján. 2 díszes félbörkötésben 35.—
- Egy év a méhesben.** Dióhéjba foglalja gyakorlati utasítások egy modern méhes kezelésére. Irta: Tuymér János. 1.—
- Mezőgazdasági becsléstan.** Irta: Szűts Mihály 3.—
- Mezőgazdasági kereskedelemtan.** Irta: Krolopp Hugó 10.—
- Általános növénytermelés.** Irta: Cserhádi S., 2. kiadás. 221 ábrával 9.—
- Különleges növénytermelés.** Irta: Cserhádi Sándor. 153 ábrával 9.—
- Házinyulatenyésztés és értékesítés.** Irta: Andrássovich Géza. Számos fénykép után készült képpel. II-ik kiadás 2.—
- Rét és legelőmivelés.** Irta: Károly Rezső. 103 képpel 3.40
- A gyakorlati repatermesztő.** Irta: Rodiczky Jenő dr. Számos szöveg közé illesztett ábrával 2.—
- A sertésvész gyógyítása.** Irta: Brummel Gyula. 3.—
- A sertés javítása és hizlalása gazdák és hizlalók számára.** Irta: Ruffy Pál. 2.—
- A szarvasmarha és tenyésztése.** Irta: Tormay Béla. 2 kötetben 12.—
- Mezőgazdasági szeszgyártás.** Irta: Zalka Zsigmond. A szöveg közé nyomott 69 ábrával. II-ik kiadás 7.—
- A gazdasági szeszgyár üzemének ellenőrzése.** Irta: Szilágyi Gyula dr. 9.—
- Szőlőművelés és borkezelés könyve.** Irta: Szilárd Gyula. 4.—
- A szőlőtöke helyes metszése.** Irta: Saáry Ákos. 1.30
- A Budapesti tőzsde könyve.** Irta: Félegyházi Ágost dr. A budapesti áru- és értéktőzsdére vonatkozó összes szabályzatok és törvények, az érvényben levő összes tőzsdési szokások, gyűjteménye 8.—
- Mezőgazdasági üzemtan.** Irta: Hensch Árpád. I-ső kötet Jóságkezelés és berendezéstan. II-ik kötet Mezőgazdasági becsléstan és előszámítástan 8.—
- A vadászat mestere.** Gyakorlati utmutatás a vadászat kedvelői számára. Irta: Cserszilyvass Ákos. Bekötve 2.—
- Pulykatenyésztés.** Irta: Hreblyay Emil. 3.—
- Erdészeti géptan.** Irta: Kövesi Antal. 5.—
- Szálas takarmánynövények termesztése.** Irták: Szilassy Zoltán és Grábner Emil. Vázonkötésben 10.—
- Sokszorozó szövetkezetek részére.** Összeállította: Tariczky Jenő. 2.—
- Mezőgazdaságtan** kisgazdák használatára. Irta: Szilárd Gyula. Füzve 4.— Vázonkötésben 5.—

Megrendelhetők a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, BUDAPEST, IX. ker., Üllői-ut 25. szám (Köztelek).

„JUSTITIA“ MÉRLEGGYÁR

Herczeg és Dénes

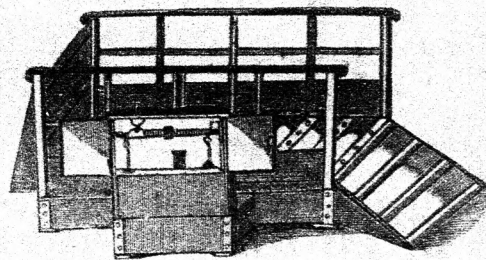
BUDAPEST, VI., Gömb-utca 32.

Gyárt mindennemű

MÉRLEGEKET

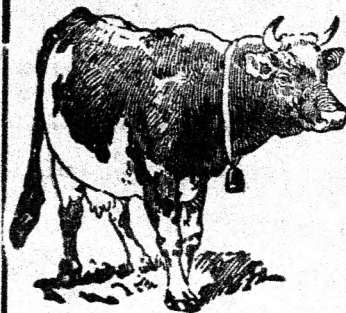
Telefon: 55-26.

Árjegyzék kívánatra bérmentve küldeték.

1900. évi párisi világiállításon „Grand Prix“.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztés, a tej javítására s a tejelés fokozására.

1 doboz ára K. 1.40, 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor
Csakis ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: TORÖK JÓZSEF gyógyszer-tára, Budapest, VI., Király-u. 12. és Andrássy-ut 26.

A világhírű és hazánkban nagy elterjedtségnek örvendő amerikai

Deering-féle fűkaszalógépeket, marokrakó aratógépeket és kévekötő aratógépeket,

valamint egészen vasból és aczélból készült szénagyűjtőgépeket

(lógereblyéket) van szerencsém a t. gazdaközönségnek akként ajánlani, hogy minden általam szállított ilyen gépek használhatóságáért és jó munkájáért, nemkülönbön anyagának jóságáért vállalom a felelősséget.

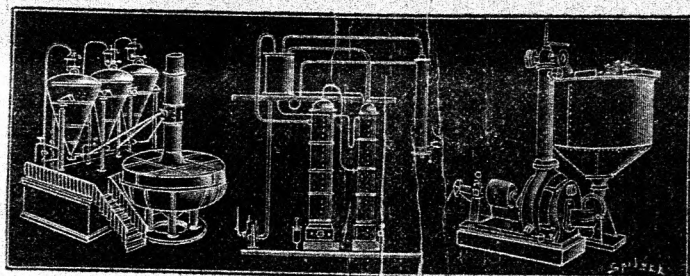
Ajánlom egyszersmind Saek Rudolf elismert kütűnő aczélekeit, kapáló és tötőgető gépeit és más egyéb talajmivelő eszközöket és gépeit is

PROPPER SAMU

az amerikai Deering-gyár kiz. képviselője

Budapest, V. ker., Váci-körut 52. sz.

— Árjegyzékekkel és elsörendű bizonyítványokkal kívánatra készséggel szolgálók. —

VIDOR KORNÉL VEGYÉSZ MŰSZAKI IRODAJA

BUDAPEST, IX. KER., CSARNOK-TÉR. 5. SZAM.

BERENDEZ:

Mezőgazdasági szeszgyárakat a legmodernebb eljárások alapján. Teljes berendezés: 20,000K-ért. Élesztő-, aether- és szénkéngyárakat. Festék-, lakk- és kenőanyaggyárakat, ozipókrémgyárakat.

Műtrágya- és kénsavgyárakat 300-3000 waggon évi termelésre, mezőgazdasági alapon is. Gyufagyárakat, mindennemű gyufának előállítására. Lugkő- és szódagyárakat. Elvállal mindennemű kibővítést.

☛ Költségvetések, jövedelmezőségi kimutatások teljesen ingyen és bérmentve. ☛

Mérnöki iroda
FEKETE BÉLA, okl. mérnök
 BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 30 sz.
 Telefon 37-35. ☞ ☞ Telefon 37-35.

Parcellázások teljes (műszaki, jogi és pénzügyi) lebonyolítása, birtokrendezések, földmérések, gazdasági vasutak, csatornázások, belvízelvezetés, öntözés, vasuti nyomjelzés, kisajátítások keresztülvitel, mindennemű :: mérnöki munkálatok. 6114

Szolő-ötöfonal rafia, szak, ponyva, szerszámok, valamint mindenféle szőlészeti, gazdasági és technikai cikkek legjutányosabban kaphatók
FRIEDMANN JÓZSEF, Budapest, VI. ker., 434. Desseffy-utca 5. szám.

1 miniszteri jóváhagyás.
 1. A berlini földm. miniszter úrtól 2/20 06.
 2. A kopenhágai belügyminiszter úrtól 12/20 06.
 3. A hercegi nagyh. hercegségnek, a belügyminiszter úrtól 4/10 07.
 4. A berlini földm. min. úrtól 10/10 07.

RATIN mint legbiztosabb egér- és patkányi tószert van elismerve. Több külföldi polgári és katonai hatóság elismerése. 1 adag patkánybaci 3 kor., 1 adag egérbaci 1-80 kor. Prospektus kívánat a ingyen. Nagyobb t. retekben az írtást garanciával elvállaljuk. — „RATIN” bakteriológiai laboratórium részvénytársaság magyarországi vezérképviselője és egyedüli képviselője **HAAN BÉLA Budapest, VII., Kottenbiller-utca 26 b.** 538

STABILIS FÉLSTABIL GÖZGÉPEK

BUDAPESTI MALOMÉPÍTÉSZET ÉS GÉPGYÁR
PODVINECZ ÉS HEISLER
 BUDAPEST, VI., VÁCZI-ÚT 141.
 — ARJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE —

VADON-ÁG! **VADON-ÁG!**

ERŐSÍTŐ VAS-ÉRTÉKESÍTŐ

Isztallo- és raktáraknak **sudrony-üveggel.**
 ELŐNYEI: törhetetlen, tűz- és betörésbiztos, csinos és olcsó!
 Megrendelhető a készítőn 610
Farkas és Társa lakatosgyárban
 Budapest, VI., Lehel-utca 10.

Buza-, rozs- zab- és árpa-szalmát, valamint szénát
 préselt állapotban bármely állomásra legolcsóbban szállít: —
Drechsler A ajos, Érsekujvár
 :: széna- és szalmakivitel. ::
 Interurban telefon 23. 524

ANTINONIN
 nem illanik el, száraz, olcsó.
Legjobb fertőtlenítő szer mezőgazdasági üzemek részére
 Száraz istálló!
 Nincs többé falmállás!
 Nincs penészképződés!
 megvédi a fát a rothadástól és gombáktól.
FARBENFABRIKEN
 vorm. Friedr. Bayer & Co., Elberfeld.
 Képvisező Ausztria részére:
 Wien, I., Biberstrasse 15, Friedr. Bayer & Co.
 Prága, II., Wenzelsplatz 43, Prochaska & Starck.
 Képvisező Lengyelország részére:
 Warschau, Marszałkowska 17., Carl Pošepny.

DRÓT-KERITES
 legolcsóbb az 1872. évben alapított

Sadler Mihály sudrony-fonató, szitaárú- és kerítés-gyárnál

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 41/t.sz.
 Arjegyzzék díjmentes.
 Megbízható!
 pontos!
 Ki szolgálás!

Már nem rongálóik többé a lozszerzám, ha azt a Lukrecia

LUKRECIA

készítményünkkel és nem mindenféle salakos zsiradékkal megken **szárazon puhítja és feketére festi a bőrt.** Ot k. l. szelencze bérmentve, utávéttel K 12-50. 12 es 4 k. l. szelencze bérmentve szállítatik. Kapható a **Magyar Mezőgazdák Szöv. nál** és minden szakbavágo jobb üzletben :: Készíti:
VAD és TAKACS BUDAPEST, :: Postafiók 151.
 Tossák prospektust kérni. 270

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete
 BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)
 Igazgatóság és központi iroda:
 Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.
 Nagy köpinczéi: **BUDAFOKON.**

CSODÁS!

A Bonodor folyadék a legbiztosabb arnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. **Elegysulyu 5 kg. csomag bérmentve 7-50 K.** (Elegendő 1 évre.) 1 kg. próbacsomag **2-50 K. csomagolással, szállítás nélkül.**
A Bonodor por vízeldek azonnali szagtalanításra kitűnő szer. 5 kilós postacsomag bérmentve 7 K., 1 kilós próbacsomag 2 K. csomagolással, szállítás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utávéttel. Számos elismeréssel.
 Vezérképviselő:
FODOR FERENCZ
 Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40 W.

A legjobb KAPTÁRAK
Meister Testvérek
 kaptárgyárában
 Budapest, VII., Dongó-u. 3-5.
 Arjegyzzék kívánatra mindenkor küldés minden szükséges felvilágosításal szívesen szolgálunk.
MEISTER TESTVÉREK faargyára. 491

Eredeti tenyészállatok
 vagy első utótenyésztet, a tiroli borzdeser marha különböző fajtába tartozó állatok, u. m. hágóbikák, üszök, tehének bármikor kaphatók 438

a holicsi es. és kir. urad. főintézőség
Holics (Nyitra m.)

„Horgony“-Csapágyfém.

Ipartelegünknek a gépgyártás terén egy félszázad óta gyűjtött tapasztalata biztosítja a minden-ori szükségletnek legjobban megfeleelő és legbiztosabb csapágyfém szállítását. ♥ ♥ ♥ ♥ ♥

Az első es. és kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság Obudai Hajó-, Kazán- és Gőparyának képviselője:
Mayer és Társa Budapest, V., Nádor-u 74.

Értékesít borsókat, baromfit, vadfaját, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és **MINDENMÉJÉLELMICZIKKÉT.** Erdőbőr-értékesítő osztály. Égetett szeszes- és ék értékesítő.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselője.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

BÉRLETET
keresek

1000—1500 magy. holdasát, lehetőleg sik fők-
véssel és vasutalomás közelében. Czím a kiadó-
hivatalban. 587

„HAMPSHIRE DOWN“ JUHOK.

Campionartalékok a rövid gyapjas osztályok számára
Smithfield, London 1904., 1906. és 1906.

Kitünő hus, jó gyapju, nagy súly.
Ezen kiválóan értékes

angol juh-fajta

bámulatosan korai fejlettsége
utólérhetetlen.

Erős szervezetűknél fogva
minden éghajlathoz alkalmasak,
és a hus minőségére, valamint annak nagy mennyisé-
gére nézve egyedül állanak. Más fajtákkal való keresz-
tezés céljából is megbecsülhetetlenek.

Közelebbi felvilágosítást nyújt
JAMES E. RAWLENCE.
a Hampshire Down juhtenyésztők szövetségén k titkárja
SALISBURY, England.

Birtokbérlet

1200 kat. holdas birtok, kellő-
számu új épületekkel, szép uri
lak, eddig házi kezelésben, okt.
hó 1-től, esetle a z o n n a l, igen
kedvező feltételek mellett bérbe
adatik. Bővebb felvilágosítással
szolgál Dr. STEINER ADOLF

■ ügyvéd, Temesvár. ■

609

Kocsigyártás

Budapesti kovács- és
kocsigyártó-ipartestület
védelmére állt

Kocsi Árucsernok Szövetkezet
Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.
Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

A bars megyei Léva városához husz percnyi
távolságra fekvő

kisebb birtok

(körülbelül 270 hold tiszta szántóföld) elő-
nyös fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet
Dr. BURGER ügyvédi irodája
Budapest, R. gi posta-ufcza 5. 571

Szeged közvetlen közelében fekvő Gyála
nagyrejtő birtokomban levő tenyésztőből
saját tenyésztésű 18—24 hónapos kora

**tiszta berni faj
tenyész bikák** eladók.

Vevőknek a vasutállomáshoz kocsi ren-
delkezésre bocsájtok.

LICHTEGGER GYULA
SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 16. SZ.

591

Eladó birtok!

Nógrád megyében, 10 perc vasutállomástól, országút mentén, 875
magyar hold, prima, többnyire sik gazdaság, igen jól kezelve,
nagyon jó karban levő és elegendő épületekkel, szép kastélyval
és parkkal, kedvező fizetési feltétel mellett 210.000 ft.

BEYER KÁROLY, Budapest, V., Báthory-utca 5. sz.
Telefon 12—85. 272

KOS-ELADÁS!

Méltóságos gróf Károlyi László ur hírneves derekegyházi
(Csongrád megye) juhászatából, mely tenyészet 100 évesnél
idősebb, az utóbbi évtizedekben közismertes, hogy minden
kiállításon a legelső díjakkal lett kitüntetve.

**52 drb Electoral-Negretti és
55 „ Hazai fésűs tenyészkos**
amíg a készlet tart mérsékelt áron eladó.

A kosok Derekegyházán egész 1908. év június hó 1-jéig
megszemlélhetők, érdeklődőknek úgy levélbeni felvilágosítással,
mint a szentesi vasutállomáshoz kocsival szívesen szolgál az

URADALMI FOTISZTSÉG, DEREKEGYHAZA
Sürgöny posta és vasutállomás Szentes, Csongrád megye. 582

Gazdák figyelmébe!

Van szerencsém tisztelt vevőim és gazdatársaim
becses tudomására hozni, hogy a 60 év óta fennálló
eredeti tisztavérű berni tehenészetemet békésmegyei
kamuti gazdaságomból somogy megyei németiadi gazda-
ságomba áttettem, ahol ezentúl is állandóan tiszta-
vérű berni bikák eladásra fel vannak állítva.

Ugyanott telivér és félvér ardenni mének és mén-
csikók eladók. Posta és távirat: **Németiad.**

Gróf Hoyos Miksa.

577

29707/908. számhoz.

Birtok örökeldési hirdetés.

A magyar vallásalapnak a zalavármegyei Kis-
vásárhely község határában fekvő és a kisvásár-
helyi 31. számú telekkönyvi betét 1. sorszáma alatt
felvett 151⁹⁶⁹/₁₆₀₀ holdnyi felmérés szerint mintegy
182¹²¹⁴/₁₆₀₀ hold területű „Fiatalos pusztá” nevű
mezőgazdasági birtokának, a rajta levő és az eladó
alaptulajdonát képező épületekkel együtt leendő
örökeldéséről a vallás- és közoktatásügyi m. kir.
miniszterium IX. ügyosztályában (Vadász-utca 33.)
1908. évi május hó 25-én déli 12 órakor zárt
ajánlati versenytárgyalást fog tartatni, mely zárt aján-
latok nyilvános felbontásánál az érdeklődők jelen
lehetnek.

Az egykoronás bélyeggel ellátott és lepecsételt
írásbeli ajánlatok az alulírott miniszterium segédhiva-
talának igazgatóságánál (Hold-utca 16.) legkésőbb
1908. évi május hó 25. napján d. e. 10 óráig
nyújtandók be. A borítékra jelzendő: „Ajánlat a kis-
vásárhelyi birtokra”. Az ajánlatban nem a holdan-
kénti, hanem az egész birtokra felajánlandó vételár
számokkal és betűkkel irandó ki és az ajánlat két
tanu előttemezésével irandó alá.

Bánatpénzül 14,000 korona készpénzben bár-
melyik állami (adóhivatali) vagy a közalapítványi köz-
ponti pénztárnál teendő le és az arról szóló letéti
nyugta az ajánlathoz csatolandó. Elkésve érkezett,
kellőleg ki nem állított avagy fel nem szerelt ajánlatok
nem fognak figyelembe vétetni. Nem tarthatnak erre
számot utóajánlatok sem. Akik gyámhatalom vagy
gondnokság alatt állanak, ugyszintén, akik az urada-
lommal szemben hátratékos tartozásban vannak, vagy
bármilyen perben állanak, a versenyből kizáratnak.

A részletes versenytárgyalási és örökeldési fel-
tételek a miniszterium segédhivatali igazgatóságánál
(Hold-utca 16.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Budapest, 1908. április hó 14-én.

A vallás- és közokt. m. kir. minisztertől.

Hizlalásra
való és mindenféle fajta
jármos ökröket,
valamint szép 1-3 éves
vöröstarka növendék
ökrörborjakat
bármely mennyiségben és
szerződéses szállítás mel-
letti eladásra ajánlanak 407
Récsey és Dukász
szarvasmarha-kereskedők
NAGYKANIZSA.

Erdélyi Kereskedelmi
Társaság
Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak
jármos ökrök, tinók,
sertések, juhok, lovak és
egyéb tenyész- vagy hasz-
nálati állatok beszerzésére
és azokat felelőség mellett
gyorsan és jutányosan di-
rekt forrásból közvetítik.
Czím: Erdélyi Kereskedelmi
Társaság Kolozsvár, Szent-
egyház-utca 2-ik szám.
Telefon 311. 424

Bonyhádi
friss fejős-tenenek
és **tenyész-bikák** jutá-
nyos áron kaphatók minden
héten kedden, szerdán és
csütörtöki napokon. Istál-
lók Kispesztén, Üllői-ut 24.
Telefon: Kispeszt 1.
Levél- és sürgőnyezim:

Flaschner Sándor
4713 tehénereskedő
Bpest, Ferencz-körút 40

Muraközi
hidegverű (nori) igás
tenyész-
lovak

és **tenyészmenek**
vásárlásánál közvetlen a
tenyésztőtől, segédkeze-
semet felajánlom s a folyó
évben Muraköz és vidékén
tartandó lóvásárok jegy-
zékét kívánatra szívesen
küldöm. Elsőrendű referen-
ciák rendelkezésre állnak!

Czímem:
idősb Heinrich Mór
lóvásárló ügynöksége
Csáktornya (Muraköz)
Sürgőnyezim:
Heinrich Senior,
Csáktornya. 5729

Frieslandi
juhok

a világ leghasznosabb
juha, eladók gazda-
sági üzem változta-
sága miatt.

Kovácsnay Zsigmond
földbirtokosnál, u. posta
Batizvasvári, Szatmár m.
3501

FARAGO ADOLF
szarvasmarha-, juh-
és sertés-ügynök
BUDAPEST, VII.,
Rákóczi-ut 32. sz.
Telefon 78-85.
Elfogadja a tisztelt
gazdaközönség meg-
bízását **hízott, hiz-**
lalni való és növendék
szarvasmar-
hák, fejős-tenenek,
juhok és sertések
adás-vételének
közvetítésére.
Sikerese elintézés!
Díjtalan felvilágosítás.

Kiválóan csontos
nemes és jófejűdésű
Bonyhádi-
Simmenthali
keresztezésből eredő
1 1/2-2 éves
tenyész-bikák

eladók.
Fedoztetés Ipróbalva.
Yorkshire tenyészet.
Puszta-Forna, posta Csákvár.
589 **Az intéző.**

Igen szép, válogatott vörös-
tarka simmenthali jellegű
1-2-3 éves
növendék - ökrök
és **üszörborjakat**
ugyszintén legprimább le-
kötni való és
jármosökreit
legjutányosabb áron
ajánlanak!

Klein Testvérek
kereskedők
CZELLDÖMÖLK.
Megrendelések egyezség
szerint bármikor is elfo-
gadtatnak.

15 drb kiváló
telivér
simmenthali
bika

1 1/2-2 éves, eladásra
felállítva
Pajzs Gyula
gazdaságában
Ráczalmás, Fejér m.
L581

Ökrök
Néhai Nagy Miklós utó-
dánál, Nagy Dénes bir-
tokosnál, mindig fiatal
erdélyi
jármos
ökrök

és 1 éves ökrök
kaphatók. Levélczim
NAGY DÉNES
birtokos, Torda, Erdély.

Szenttamási gazdaságban
(Pestvágye), varuti állomá-
s: **Kunszentmiklós-Tass,**
levél- és sürgőnyezim: **Kun-**
szentmiklós, jutányos áron
eladó legelsőrendű **hasas**
és **szopós-borjas**

bonyhádi tájfajta
tenenek és tarka
jármos-ökrök.

Az ideai tenyészállat-
kiállítás tenenek első
állami díjjal lettek kitün-
tetve.
Előzetes megkeresésre
Kunszentmiklós-Tass állomá-
sán saját kocsink áll
rendelkezésre. 583

Elsőrendű magyarfajú
erdélyi
jármosökrök,
ugyszintén 1 éves magyarfajú

erdélyi
ökrörborjuk
minden időben nagy válasz-
tékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál
Szamosújvárt
Szolnok-Doboka megye. 317

Rambouillet
tenyészkosok

kaphatók a bábólnai m.
kir. ménésbirtok igazgató-
ságánál és pedig két darab
számfeletti harmadú és
az első osztályú toklyó
kosok 150 korona, a másod-
osztályú toklyó kosok 120
korona és a harmadósztá-
lyú toklyó kosok 100
kor. darabonkénti áron.

Legelsőrendű eredeti
bonyhádi
teneneket

hasasokat vagy borjasokat
és **tenyész-bikákat**
bármely időben, bármely
mennyiségben coulánsul és
legelősebb áron szállít:
Kohn Samu és József
tenyész- és haszonállatke-
reskedők, **Budapest, VII.,**
Rottenbiller-utca 60.
Telefon 91-25.
Fiók: Újpest, Árpád-ut 99.

Ló, marha,
juh és sertés

Malomeladás. Gömör m. jó-
forgalmu pont-
ján egy gőzmalom eladó vízi jog-
gal együtt, de jelenleg 10 lóerjű
gőzmotor hajtja, 1 hó és egy hely-
gerpárral, amely géplakatos- és
kovácsműhelyre is be van ren-
dezve, mindenféle szerszámmal,
még esztergappal is. Szép lak-
ház, melléképületekkel, 1418 [1-5]
jó földdel, szép gyümölcsösökkel
hozza és egy kihasználható meleg
forrással. Czím a kiadóhivatalban.
3534

Elsőrendű eredeti
bonyhádi
teneneket
hasasokat vagy bor-
jasokat, bármely időben,
bármely mennyiségben
kuláns áron szállít
BAUER MÓR
tenyész- és haszonállat-
kereskedő, **BUDAPEST.**
Iroda: VI., Eötvös-utca 17.
Istálló Újpest, Károlyi-u. 11.
Telefon 93-95.

Vadászfegyver-örökségből
szarvas- és gyújtótemény,
egyenként is **potomaron**
számmal eladó. Kötők, modern
Hammerles 40 frt., Lankaster
damasztesövű 20 frt., Manlicher
28 frt., Drilling valódi Krupp-
acélsővekekkel 70 frt., Winchester
35 frt., Buckflinte 50 frt. Néhány
jobb revolver mint Browning
stb., ugyszintén régi pisztolyok.
Ugyanítt **egy Gőz-szánkó-**
pezőgép **elcsón eladó.**
Czím: Radó, IV., Egyetem-tér
5. l. 3683

8 lóerjű, a MAV. gépgyárból
származó, alig hasz-
nált **gőzszékőgép,** mely a
Sáberki Társulat tulajdonát ké-
pezi és Mező-Komáromban tekin-
thető meg, szabadkézből eladó.
Bővebb felvilágosítást ad Sárközy
Imre Nagy-Bajom, Somogy m.
3910

25 mmásza **kitűnő kili-**
burgonya,
mmászáknál, csak nélkül 6 kor-
ert kapható **Nyitraán,** Mérey
gazdaságánál. 3883

Eladó birtok. 1190 hold per
1200 [1-5] homok, tele
kullános, tele állföld, Debreczen-
ből vasúton fél óra. Vasúti állomá-
s helyben a birtokon alkalmas
a hullámos rész nagyon szűk-
telepítésre, holdja 300 korona.
Jelenleg 400 h. rozsvetés és 400
hold tavaszi vetés van. Parcellá-
zásra alkalmas. Kedvező tize-
tési feltételek. Értekezhetni Szőlő-
bői Rezső gazdaságosnál, Deb-
reczen. Telefon 490. sz. 3919

A legnagyobb állami és első
díjjal kiténtetve, berezgi
tiszteletidj stb.

KOEHLER
FRIGYES

kerfművész és kertéplítő

Kerttechnikai iroda:
Budapest
VII., Gizella-ut 15. szám.
(lakás: VII., Thököly-ut 46.)

TELEFON: 25-33.

Park, kert stb. terve-
zése, kivitele stb.

Tájékoztató képes utmutató
kivánatra ingyen küldetik.

Eladás

Alkalmi zongoravétel
Bösendorfer Schweighof-
fer Kern-Wirtl kiváló
 mesterek gyártmányai
200 frttól feljebb. Pianó-
ok 150 frt. új zongorák
vagy pianó 250 frttól
felébb, minden áron.
Zongora, csimbalmhan-
gólások hejben és idén-
ken, szakavatott munká-
sok által gyorsan és ol-
csón eszközöttek.
REMÉNY MIHALY a
Nagy Kir. Zeneakadémia
szállítója, BUDAPEST,
VI., Károly-u. 58. 5472

Gödöllőn közvetlen a vasút és
szép árnyas liget
mellett **2 bérház eladó.** Egyik
háza 4 szép szoba, hozzávaló
összes melléképületekkel, parkíroz-
tott udvar elkülönített gazdasági
udvarból áll. Ugyanott a másik
bérház 4 lakással, melyek évi bére
1100 korona, szintén eladó. Bővebb
értesítés „Ház” jellege alatt a
kiadóhivatalban nyerhető.

Jutányosan eladók: egy ben-
magánjáró és egy orosz tüzelő,
mindegyik egy-egy 8 lóerjű
cséplőgarnitúrával. Megtekinthe-
tők Törökzentmiklósán, Kanizser-
féle telken. Ugyanottan benzín-
hordók is eladó. Felvilágosítást
ad özv. Kanizser Gyuláné Debre-
czen, Jókai-utca 7. 3535

8 lóerjű, a MAV. gépgyáról
származó, alig hasz-
nált **gőzszékőgép,** mely a
Sáberki Társulat tulajdonát ké-
pezi és Mező-Komáromban tekin-
thető meg, szabadkézből eladó.
Bővebb felvilágosítást ad Sárközy
Imre Nagy-Bajom, Somogy m.
3910

25 mmásza **kitűnő kili-**
burgonya,
mmászáknál, csak nélkül 6 kor-
ert kapható **Nyitraán,** Mérey
gazdaságánál. 3883

Eladó birtok. 1190 hold per
1200 [1-5] homok, tele
kullános, tele állföld, Debreczen-
ből vasúton fél óra. Vasúti állomá-
s helyben a birtokon alkalmas
a hullámos rész nagyon szűk-
telepítésre, holdja 300 korona.
Jelenleg 400 h. rozsvetés és 400
hold tavaszi vetés van. Parcellá-
zásra alkalmas. Kedvező tize-
tési feltételek. Értekezhetni Szőlő-
bői Rezső gazdaságosnál, Deb-
reczen. Telefon 490. sz. 3919

6%-os pénz
II. hely Budapesti
háokra a legszolidabb alapon,
váltó nélkül és minden előzetes
költés nélkül. Jutalék csak a
pénztétel után fizetendő. Meg-
szavazott kölcsönökre díjmentesen
szerzünk előleget! Megkeresése-
ket a kiadóhivatal „Inkare-
kosság 3908” jellege alatt
továbbít. 3908

Eladó bérház!
Budapest (IX.,
Mester-u, 12. sz.)
a Ferencz-körút
közepében, 175 m.
Villamos megálló. Felvil-
ágosítással ugyanott a
háztulajdonos szolgá. —
Ügynökök kizárva.

Egy Bachrich gyártmányú
25 HP-ű „Climax” nyera-
tojomotor teljesen új állapot-
ban **egyenesen a gyárból**
szállítva és a helyszínen fel-
szerelve **olcsón eladó.** Bővebb
felvilágosítást ad **Budapest,**
VI., Nagymező-utca 66. 3884

Eladó keveset használt, újonnan
fényezett kétlételes ame-
rikai gig. Czím a kiadóhivatal-
ban. 3920

Tökmag. Sok éven át általam
zártan szűke Indiá Mammuth és
vörös kínai keresztezéséből származó
vetőmag nálam kapható.
Terménye kiválóan eltartható és
bőtermő, kilója 3 korona. Tárni
Bertalan földb. Apostag, Pest
megye. Megrendelésnél kérem e
hirdetésre hivatkozni. 3616

A szőlő trágyázása. Irta:
Jenő. Pályázaton díjazásra érde-
mesített munka. Ara bérmentes
küldéssel 2-10 K. Megrendelhető
a „Patria” r.-t. gazdasági szak-
könyvkereskedésében, Budapest,
IX., Üllői-ut 25.

Benzinlokomobil. 6 lóerjű,
egészen el-
zártan szekrényben, hozzá kör-
fűrészt, acélskorongot, transzmissió
jutányos áron eladó. Czím a ki-
adóhivatalban. 3820

Téli pörkölt szalonja, oldalon-
kint 35-55 kg. nehé, kap-
ható Rauchhauser Nándornál 126
koronánál q-ként, az vasút Új-
Szent-Anna, utánvét ellenében. 3852

Takarmány-kamrák részére
forrás kintőn alkalmas 3-as
Robey-lokomobil, 5 éves, keveset
használt, felétron eladó. Czím a
kiadóhivatalban. 3855

Tarkabab cselédeknek és ara-
gónak konvenczióval,
ugyszintén tökmag és napraforgó-
pogácsa legjutányosabban besze-
rezhető bármely mennyiségben
Klein Ferencz és Fia cégénél
Budapest, Kálmán-utca 17. 3862

Egy 6 HP és 4 HP benzinloko-
mobil minden elfogadható
áron és egy használt 8 HP gőz-
magánjáró és egy 6 HP gőz-
cséplőgarnitúra nagyon olcsón
eladó Levente-utca 8. l. 19. 3941

Géptulajdonosok figyelmébe
ajánlom
világhírű szabadalmazott törek-
rostat. Megrendelhető Bencsik
Pálnál, Tisza-Álpár. 3942

A legeltetési rendről.
A mezőgazdaságról és mezőrend-
észtől szülő 1894 évi XIX. t.-cz.
rendeletének első területeken.
Az érdekelt birtokos közönség
használatára. Ajánlja a m. kir.
földművelesügyi miniszter 98191-
1905. 01. 13105-1908. sz. rende-
letével. Irta: **Dr. Pavlik Sándor.**
Ára 2 kor. 20 fillér, mely összeg-
nek előleges kétfelét ellenében
bérmentve szállítja a „Patria”
r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése,
Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.
(Köztelek).

Istálló-
mennezetek
tökéletes páramentesítésre,
nedves falak
gyökerecs szaraztátételre,
szab. „Mosmos” hornyolt
asphaltlemezzel
Kitűnően bevált.
Felvilágosítást ad:
Greif Antal mérnök
Budapest, VIII., Salietrom-
utca 10. (Telefon.)

16 első díjjal és ezüstéremmel kitüntetett

KÁLLAI LAJOS motorgyárában
 Budapest, VI., Gyár-utca 28. sz.,
 a leghíresebb **benzinlocomobil** cséplő-
 készletek kaphatók.

Teljes jótállás kitűnő oszlopért

Ezen motorokat minden gazda hatóság engedély nélkül maga kezelheti szalmafüvel hárak között is.

Kállai Lajos motorcséplőkészletei kitűnő sikerrel működnek az ország minden részében többek között: báró Kemény József uránál Maros-Némethi, Zeykfalvi Zeyk Dániel v. főispán uránál Nagyrényed szék. Olcsó árak részleteire. Árjegyzék ingyen.

Védelem a baleset ellen!
 Nem törhet ki a ló többé, ha a szab. biztonsági zablá használjuk.

Prospektusok ingyen.

J. PFEIFFER, WIEN, III/2., Stammgasse 15.

Szivógázmotorok. Eredeti „**BENZ**” gyártmány, legolcsóbb és legbiztosabb üzemgép, továbbá **benzinlocomobilok** malom, ipar + gazdasági eszközök.

Vezérképviselek:
Kalmár és Engel BUDAPEST, V., Lipót-körút 18.
 Költségvetésel készséggel szolgálunk.

Kedvező fizetési feltételek. 6844 Kedvező fizetési feltételek.

Most jelent meg!
 Andrásovich Géza:
Házinyultenyésztés és értékesítés
 harmadik, tetemesen bővített kiadása.

Számos művészi képpel és egy műmelléklettel.

Ára hármentes küldéssel 2 kor. 20 f.

Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Új cseléd törvény. A gazda család közötti jogviszony szabályozásáról szóló törvény. Jézus-tekkel és magyarországi elhatá dr. Vantsó Gyula. 2-20 K előleges bekioldese ellenében bérmentve szállítja a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25

A peronospora leghatékonyabb ellenszere a Dr. ASCHEN-BRANDT-féle

BORDÓI POR

amint azt úgy a külföldi mint kilencz éves hazai tapasztalatok igazolják. **Nem perzsel! Jól tapad! A feeskendőket nem rontja! A burgonyavész ellen használt szerek közt is a leghatásosabb!**

A lisztharmat legbiztosabb gyógy és óvszere a **Dr. ASCHEN-BRANDT-féle**

RÉZKÉNPOR

mely a szőlőt egyttal az **antraknózis** ellen is megvédi.

A porok árai Budapesten:

50 kilogrammos zsákban kilogrammonként	bordói por 72 fillér
10 és 5	bordói por 76
2	bordói por 77
50 kilogrammos zsákban kilogrammonként	rézkenpor 45 fillér
10 és 5	rézkenpor 49
2	rézkenpor 50

Gyártás korlátolt! Tessék a szükségletet **mielőbb megrendelni.** A porok szállítása bármely időben és részletben történhet. — Ismertető füzeteket, a használati utasításokat küld, megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
 Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető: Gazdasági Egyesületnél **Arad;** Hanyu szövetkezetnél **Budapest** (Boráros-tér); Szávostz Emlénel **Budapest** (Eötvös tér 2.); Jámbor Istvánnál **Békés-Gyula;** Konstsek Gézánál **Debreczen;** Vörös Józsefnél **Esztergom;** Keleti Lászlónál **Hatvan;** Mahr Károlynál **Miskolcz;** Városi és járási gazdakörnél **Nagykanizsa;** Kis Károlynál **Nagyvárad;** Hoffmann Adolfnál **Nyíregyháza;** Rukavina Nándornál **Szabadka;** Szűcs Józsefnél **Szalmár;** Tóth Peternél **Szeged;** Kimmel Gyulánál **Temesvár;** Szemerey Jánosnál **Veszprém.**

■ TENGHERI ültetése NÉGYZETBEN ■

„Senior“
 automatikusan 24—28—32 angol hüvelykben négyzetben ültet, kívánság szerint 2—4 szemet fészkenként.

„Senior“
 megkivánt mélységben egyformán ültet, minden fészket betakar, minden fészeksort két oldalt meghengere!

Referenciák:
 Főhercegi uradalom, Főherceglak. M. kir. gazd. akadémia, Debreczen. Ungar Lajos urad., Ónora-völgy. Deutsch Sándor gazd., V. kány. báró Podmaniczky Endre urad., Ketebla. báró Hammerstein R. urad., Pusztasári. gyulai Gaál Rezső, Muzsor.

„Senior“ tengeri-ültetőgép
 autom. négyzet-ültetőkészülékkel.

Mc Cormick Harvesting Machine Comp.
 Chicago, U. S. A.
 Magyarországi igazgatósága és főraktára:
Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

„Senior“
 munkaképessége sor-
 köz és táblahossz szer-
 rint, napi 7—10 m. hold
 egy pár könnyű lóval
 és egy kocsisal.

„Senior“
 magyar gazdaságokban
 1907. évben körülbelül
 200 példányban
 kitűnő eredménnyel
 dolgozott.

Referenciák:
 gróf Eltz-féle urad., Vukovár.
 gróf Teleki Arv d urad., Drassó.
 báró Kemény József urad., Marosnémeti.
 gróf Andrassy Sándor urad., Szigetvár.
 Cséka uradalom, Cséka.
 Piukovits József gazd., Csantavér.
 Deutsch Adóif gazd., Nagyboldgány.
 Gergely Károly gazd., Gyömrő.

Hirdet...
 A leg...
 Bet...
 Földbir...
 Díjmen...
 A Mag...
 az Er...
 IX., Üll...
 birtok...
 figyelm...
 állást k...
 hol gar...
 zóbb áll...
 gyezev...
 Az áll...
 díjmen...
 eseten...
 gátóság...
 lássa me...
 tet aján...
 az illet...
 solatatt...
 sítke v...
 megküld...
 Tisztele...
 birtok...
 kol, hog...
 sok bet...
 lett a...
 kőzve...
 igénybe...
 kedjelm...
 A N. Gazd...
 Országos

Betöl
 A gróf E...
 uradalom...
 egy akad...
 tanintézet...
 egyen 100...
 haszná...
 és mással...
 tos: 1. M...
 a sorozás...
 katonal...
 sz...
 3. hogy ke...
 a gróf föld...
 kisebb tá...
 lyzint óh...
 előre lev...
 talhoz Cs...
 bizonyítvá...
 másolatát

Oklevele
 ságot ön...
 katasztrá...
 álló vezet...
 tése évi 12...
 és (mosás...
 esetén szep...
 tiszta jöve...
 is részese...
 kozás sz...
 Gyógyosm

Nagy gazd...
 föld...
 laltal bír...
 raktár keze...
 dasági kör...
 teljes jártas...
 bizonyítván...
 tési igények...
 fangl. bére...
 Nagyán...
 küldendők.

Két segéd...
 gróf Hu...
 sága ürmény...
 tes havi ötv...
 ellátás, mos...
 gazdasági b...
 küldjék be b...
 kar, melyek...
 az uradalm...
 hez, Ürmény

Egy szlavon...
 res m...
 gyakornokot...
 egy évi gya...
 és német ny...
 ban bírja. A...
 előnyben rés...
 zás 600 kor...
 tes ellátás...
 vissza nem...
 Detkovac, u...
 polje (Szlave

Urasági i...
 szlavonai...
 sek öz. B...
 kovac, u. p...
 intézendők.

Gazdatisz
 aki egy kö...
 is képes len...
 és 600 kor...
 Belépes okt...
 Családos egy...
 fizetési igen...
 Sajátkezeleg...
 nyitványmás...
 vissza nem...
 Iván, Felsőv...
 dendők.

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel min.: den szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel min.: den szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó bíróságok vagy bérleti címeknek kitételével közölünk. Kis HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Földbirtokosok figyelmébe!

Díjmentes állásajánlatok!

A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdatisztok Egyesülete (Budapest, IX., Ullői-út 25.) felhívja a t. birtokos és bérleti urak figyelmét

állást közvetítő osztályára, hol gazdatisztok a legkülönbözőbb állásokra elő vannak jelezve.

Az állásajánlatok **teljesen díjmentesek**. Megkeresés esetén az egyesület igazgatója a birtokosra a birtokosra megfelelő ajánlatot ajánl a tulajdonosnak az illetők bizonyítványát és az eddigi működésükre vonatkozó adatokat megküldi.

Tisztelettel **felkérjük a t. birtokos és bérleti urakat**, hogy gazdatiszt állások betöltése esetén **alulírott egyesület állás-közvetítő osztályára** forduljanak.

A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdatisztok Országos Egyesülete elnöksége.

Betöltendő állás

A gróf Esterházy-féle csákvári uradalomban irnoknak felvétetik egy akadémiát vagy gazdasági tanintézetet végzett intelligens egyén 1000 K készpénz, 12 m. hasábnál és lakásbél álló javadalmazással. A felveendőnek kívánatos: 1. Mielőbbi belépés, 2. hogy a sorozás vagy az önkéntességi katonai szolgálaton túl legyen, 3. hogy kedve és képessége legyen a gróf földművelésügyi osztályánál néhány kisebb tárgyak tanítására. Pályázat önjárték forduljanak egyelőre levélben a gazdatiszt hivatalhoz Csákvárra, mellevél bizonyítványt nem hiteltelt másolatát és arcfényképét. 3840

Okleveles, nőden gazdatiszt, nagyobbat önállóan már vezetett, 1500 katasztrális holdas gazdaság önálló vezetésére kerestetik. Fizetése évi 1.300 korona, teljes ellátás (mosásos kivétel) és megjelölés esetén szeptember hótól kezdve tiszta jövedelméből százalékosan is részesheti. Személyes bemutatkozás szükséges. Bérnőkösz, Gyöngyösmelék. 3937

Nagy gazdaságba kerestetik egy nőden, hosszabb gyakorlati bírói gazdatiszt, ki a magtár, raktár, kezesben, valamint a gazdasági könyvek vezetésében is teljes jártassággal bír. Ajánlatok bizonyítványokkal és fizetési igények megjelölésével nagybirtokos birtokosokhoz intézve Nagyláng (Fehér megye) címre küldendők. 3913

Köt segédtsízi állás betöltendő gróf Hunyady László önéletrajza irnok uradalomban. Fizetése havonta 800 korona és teljes ellátás, mosásos kivétel. Felsőbb gazdasági tanintézetet végzettenek küldjék be bizonyítványokat, amelyek vissza nem küldetnek, az uradalmi jószágfelügyelőseghez, Úrménybe, Nyitra m. 3912

Egy szlavoniai bér gazdaság kereset május 1-re gazdasági gyakorlatot, kinek már legalább egy évi gyakorlata van, a magyar és német nyelvet szónban és írásban bírja. A horvátul is beszélő előnyben részesülnek. Javadalmazás 600 korona évi fizetés és teljes ellátás. Ajánlatok, melyek vissza nem adandók, bér gazdaság Detkovac, u. p. Terézovac-Suhopolje (Szlavonia) címzendők. 3879a

Urasági irnok, kinek felesége a gazdaságban, kerestetik egy szlavoniai pusztára. Megkeresés 600 korona. Bátor Elemérné Detkovac, u. p. Terézovac (Szlavonia) intézendők. 3879

Gazdatiszt keresek alsóbbi gazdaságban, aki egy közepes birtok önállóan is képes lenne vezetni. Évi fizetés 600 korona és teljes ellátás. Belépés okt. 1-én vagy előbb is. Családtagok egyenként is pályázhatnak fizetési igények megjelölésével. Sajátkezűleg írt ajánlatok bizonyítványokkal, melyek vissza nem küldetnek. Betűk Iván Felsővály (Öömör m.) küldendők. 3936

Kerestetik azonnali belépésre, nőden, vállalkozó, tevékenység nélküli fiatal, erőteljes, fáradságot nem ismerő segédtsízi, ki a tevékenység terén is teljes jártassággal bír. Fizetés teljes ellátás, mosásos kivétel 40-50 korona. Ajánlatok küldendők Kárpáti Károly intézőhöz Pécs, Józsefváros. 3882

Solymosy László bíró nagybirtokos uradalomban gazdasági titkári állásra pályázatot hirdetett. Pályázhatnak gazdasági tanintézetet végzett, irnok munkához is értő, nőden egyenként. Az állás irnok mosásos kivétel teljes ellátás és 40 kor. Javadalmazás van össekötve. Az állás azonnali elfoglalható. Folyamodások bizonyítványokkal és az eddigi működésükre vonatkozó adatokat megküldi. Kiskülföldi vármegyébe. 3938

Állást keresők

Gazdatiszt, 40 éves, nő, íz., 23 év gyakorlati, melyből legnagyobb egy gazdaságban töltött 13 évet, a gazdaság minden ágában teljesen jártas, ugyiszintén az irnok teendőiben is. Junius 1-én belépésre állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3935

Gazdatiszt 12 évi praxisnal állást keres május 1-ére, egy 36 éves, román, kath. vallású, nos, gyermektelen, ki a kassai tanintézetnél **gyakorlati vizsgát jó eredménnyel tett**, beszél magyar, német és szerb nyelveken. **Teljesen megbízható, erélyes, józan életű, fáradságot nem ismerő, gazdaság önálló vezetését és könyvvitelt teljesen érti, gazdaság összes ágában teljes jártassággal bír**, ugy mint állattenyésztés, hizlalás, növény-, dohány-, szőlő-, czukor-, répatermelés, tehenészet stb. Szíves megkeresések **„Józan életű”** jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3898

A gróf Esterházy-féle földművelésügyi junius végén több, részben a katonasorozáson már tullevő növendék végzi, kiknek egy része felesleges is. Mindannyi **egyszerű földművelés**, ki a gazdaság és szőlőmivvelés minden ágában jártas. Ezeket igénybe venni önjárték forduljanak a **bér megjelölése mellett** az iskola igazgatóhoz Csákvárra. 3776

Ispáni vagy ehhez hasonló állás irnok 15 éves praxisnal, földművelésügyi végzetten, román kath., nos, gyermektelen, 34 éves, gazdaság összes ágában teljes jártassággal bír, kisigényű, józan életű, fáradságot nem ismerő egyén. Az állás azonnali elfoglalható. Cím: „Gazdatiszt” jelleg, Nagyvárad, poste restante. 3800

Ispáni állást keres 12 1/2 évi belépési gazdaságokból szerzett gyakorlati, 30 éves, nos, gyermektelen, íz., vallásos, szorgalmas, fáradságot nem ismerő ember, kinek czukorépa-, dohánytermelés, tejj gazdaságban és hizlalásban több évi gyakorlata van, állása felmondatlan, igényel szerezni, már önállóan is vezetett 1700 holdas birtokot. Cím a kiadóhivatalban. 3795

Főtiszt vagy kezelői állást keres 35 éves, okl., nos, volt uradalmi kasznár. Jelenleg saját birtokán gazdálkodik. Beszél jól magyarul, kissé németül, a gazdaság összes ágában nagy gyakorlattal bír, mikróli igen jó bizonyítványokkal rendelkezik. Szükség esetén kauzót is tehet. Elvállja gazdaságok %, kezeletét is. Szíves megkereséseket „A. B.” jelleg alatt Budapest, Ullői-út 59., I. em. ajtó 6. kér. 3869

Elsőrangú, szorgos, gazdasági és földbirtokosok 10 év óta kitünően bevezette, 1908 április 15-től állást vállal. Szíves megkereséseket **„Üzlet-szerző”** jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3925

Önálló intézői állást keres, jelenben levő, intéző okl. gazda, 14 évi mezőgazdasági gyakorlati állású oly állással cserélni fel, hol kényelmes lakása lenne és megnevelhetné. Cím a kiadóhivatalban. 3858

Gazdatiszt állást keres, földművelés, mivvelés, növénytermelés, állattenyésztés, állatgyógyászat, de különösen a sertésvesz elleni ókszeri védekezés, erdő-, szőlő- és pinczekezes, nemkülönben a gazdaság vezetésére és azoknak felügyelésére teljes jártassággal bír, 48 éves, román, kath. vallású, okleveles gazdatiszt, aki jelenleg is egy mosonmegyei hírneves uradalomban mint számvény- és ezzel kapcsolatosan mint szőlő- és pinczekezelőként van alkalmazva, uradalom vagy egy nagyobb gazdaságban mint intéző főtiszt, titkár vagy számvény- és szőlő-területtel mellet alkalmaztatni kíván. Szíves megkereséseket **„Erélyes és szorgos”** jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3933

Szaképzett főtiszt, ki jelenleg egy uradalomban bérmondattal van alkalmazva, kinek 6 évvel ezelőtt ellenében **per centuális kezelésre nagyobbat utalatt, vagy ez-irig olfogat nagyobb javadalmazással főtiszt állást**. Ajánlatok kéretnek a kiadóhivatalba **„X-Y”** jelleg alatt. 3828

14 évi gyakorlattal bíró, földművelésügyi végzetten, gyakorlati gazdatiszt vizsgát tett gazdatiszt, ki legutóbb 9 1/2 évig egy grófi uradalomban elleni minőségben működött és bizonyítványokkal rendelkezik, bármikori belépésre kezeletésére vagy számvény-állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3898

Földművelésügyi kintőni székelt, román, kath. vallású, 28 éves, nőden egyén, 7 évi jó gyakorlati. B. Ispáni, kasznár vagy ehhez hasonló állást keres bármikori belépéssel. Elvállná k gazdaság önálló vezetését is. Szíves megkereséseket **„Megbízható-jellegre** a kiadóhivatalba kéretnek. 3899

Tejszövetkezetbe keres vészi üzletvezetői állást, földművelés- és tejj gazdasági szakiskolákat jelesen végzett, mint ilyen, több évi önálló jó gyakorlati, jó bizonyítványokkal bír, jártas vaj, sajt készítésében, tejtermékek értékesítésében, közönségek, és szirpercent szerinti könyvelésekben, szorgalmas életű egyén, kívánára birtokot ad. Szíves megkereséseket **„Szorgalmas”** jelleg post restante drág, Cséktúra (Veszprém m.) kér. 3902

Földművelésügyi jó sikerrel, szorgalmas, erélyes, gazdasági teendőiben jártas, ev. ref. vallású, nőden fiatalember, írnoki, gyakorlati, nyári kisértői vagy bármilyen gazdasági állást keres azonnali vagy bármikori belépéssel. Szíves megkereséseket **„Cs.”** jelleg alatt Csánád megye, Nagy-majlát post restante kéretnek. 3901

Elmeleti seggeli képzett állást keres, ki részt nagyobbat uradalomban volt alkalmazva, részint saját birtokán és birtélt kezelte, a tejj gazdaságban, marhahizlalás, állattenyésztésben alaposan jártas, a gazdasági könyvek vezetését érti, **önálló intéző állást keres**, ha mindjárt nagyobbat uradalomban. Ajánlatok „G. G.” jel alatt Sikray hirdetés iródjába, Váci-körút 33. kéretnek. 3990

Állást keres bármikori belépésre, 43 éves, nos, gyermektelen egyén, ki egy középfokú szőlészeti, borászati szakiskolát jeles sikerrel végzett s mint vizsgázott gazdatiszt 15 évi gyakorlati bír. Emellett szakmájában bármely ágában minden tekintetben megfelel, szőlő-, pincze- és mezőgazdasággal egybekötött állást is elfoglalhat. Beszél magyarul, románul, keveset németül, állást azonnali is elfoglalhat. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba **„Szorgalmas”** gazda címen kér. 3925

Táj, vhrág-, gyümölcs- és mezőgazdasághoz is kitünően ért állást keres. Az állást azonnali is elfoglalhatja, nos, gyermektelen, németül, tótul is beszél, kauzóképes, szerény igényű, higgadt természetű, körültekintő, szorgalmas. Cím a kiadóhivatalban. 3933

Gépez több évi gyakorlattal lokomobillkezelői vagy gépápoló állást keres. Nagyobbat gazdaságokban működött, jó bizonyítványokkal rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban. 3930

Segédtsízi vagy ehhez hasonló állást keres azonnali belépésre román kath. vallású, 22 éves, gyermekkora óta gazdaságban nevelkedett, magyar, német és tót nyelvet bír, egy nagyobb intenzív kezelt uradalomban 4 évi gyakorlatilag képzett, a gazdaság összes ágazatában, valamint a czukorépa, növénytermelés, állattenyésztés, hizlalásban, nagyobbat tehenészetben, sertésenyésztésben, magtár-, raktárkezelésben és irnok munkában teljesen jártas, szíves megkereséseket cím A. B. restante Aszód, Pest megye. 3932

Könyvelői, Ispáni, segédtsízi, szőlőkezelői vagy hasonló állást keres 29 éves, nőden, józan életű, tapasztalt hizlaló, kertész, méhészt, mezőgazdaság összes ágában és irnok munkálatokban. Ajánlatok ker fizetési feltételek közlésevel **„Szaképzett”** jellegre a kiadóhivatalba. 3927

Gépez állást keres azonnali belépésre 40 éves, nos, 17 évi gyakorlati, érti az összes gazdasági gépek kezeletét és javítását, kevékötő és marokrák aratógépek ókszeri kezeletét és a szakszerű lovaslást, elvállná kövácsmunkát is, van saját műhelyberendezése, több évig volt nagyobbat uradalomban. Szíves megkereséseket **„Lajos”** jellegre Mező-Szent-Márton, u. p. Mező-Rács. 3928

Gazdasági hivatalnok okleveles, 16 éves, nos, izraelita, ki 1 1/2 évig, 2 nagyobbat gazdaságban praktikusnak működött, állandó alkalmazást keres, szabad lakás és kis fizetés ellenében. Családi csatlakozás megkötött. Ajánlatok „B. O. 2279” alatt Házstein és Voglerhez Budapest, Dorottya-utca 2. 3924

Kertész állást keres, ki igen jó bizonyítványokkal bír, több uradalomban volt kertész. Papp József Lajos, Templon-utca, német oldal, 33/28. szám. 3945

Földművelésügyi végzett, írno, jelen fiatalember, több évi gyakorlatilag rendelkezik, 50-60 korona havi fizetéssel és teljes ellátással segédtsízi vagy hasonló állást keres azonnali belépésre. Cím: Roth Mátyás Közbány, Alsó vas-pálya-utca 5. sz., ajtó 8. 3943

Egy gazdasági gézgépez, 30 éves, nos, 1 gyermekkel, gözzantógépen egyformán működő okleveles és előbbi működő bizonyítványokkal ellátva azonnali belépésre állást keres. Cím: Szántó Pál Kisláng, Fehér m. 3944

18 éves felső kereskedelmi iskolai végzetten fiatal ember, szívesen keresek olyan gazdaságban gyakorolni állást, ahol 2 évet eltolthatna. Cím: Silberstein Samu, Pusztá-Alsóbesnyő, u. p. Felsőtabas. 3946

32 éves, román, kath. egyén keres azonnali belépésre felügyelői, esetleg vadonőri állást, Szerény igényekkel. Beszél magyar, német, szerb és horvát nyelven, némileg franciául, jó bizonyítványokkal rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban. 3949

Gazdasági tanintézetet jó sikerrel végzett, ev. ref. vallású, 23 éves, hadkötelezettségnek eleget tett okl. gazdász, mint kezdő, szerény díjazás mellett írnoki állást keres. Ajánlatokat **„Szorgalmas”** jelleg alatt a kiadóhivatalba továbbít. 3961

Ispáni vagy segédtsízi állást keres azonnali belépésre 6 és fél évi gyakorlati bíró, 28 éves, keresztény, földművelésügyi végzetten, nőden ember, ki a bel- és kül gazdaságban, valamint minden irnok teendőben teljes jártassággal bír, egy nagyobb grófi uradalomban 4 évig segédtsízi minőségben volt. Szíves megkereséseket kér Papp Károly Szigetvár. 3950

Állatok

Sovány és hizott sertéseket legjobban értékesít és beszeres — BAUER B. GYULA sertésbizományos Bpest, VIII., Rákóczi-út 73. TELEFON 79-41. Minden fővilágítás díjtalanul készségei adatik

Yorkshirei választott malacok főnyúlban 1 korona 20 fillérré eladók a kértornyulaki gazdaságban Pápa mellett. 3894

Megvét:re keresek néhány darab összes rambouillet foherszőrű tiszta fajú mangalica felgubogott anyasertést és egy kant. Szíves értesítést kér Zempling István kasznár Királyfia, u. p. Egeg, Hont megye. 3916

Eladó 2 darab kocsi, 6 évesek, vasderez, 160 cm. magas, herét, hizlatlanok. Árak 1400 kor. Megtekinthető: Somogyi Albert gazdasági intézőségénél Áttár, Vámosgyörk vasútállomás mellett. Budapestről 1 1/2 óra. 3905

Normandiai nyulak, leginkább mezei nyulszínek, eladók. Ahány hónapos, ára annyi korona. 3699

Cselédhiány miatt eladom összes rambouillet birki, elsősorban a 10 db teliver törzs kóst. Lózerit Kálmán Kls-Igmánd, (posta és vasut Nagy-Igmánd). 3860

36 db 1 1/2 éves elsőrendű magyar fajú erdélyi ökrörborjú van eladó Klein Jakab nagybirtokos színel gazdaságában, u. p. Alapért, vasútállomás Kés-Erdély. Az összes megvét:teléni páronként 320 korona értékért. 8891

2 db három éves mén, 150 cm., kocsiha betanítva, elsőrendű, erdélyi jukeer kancazó, előzáró és Careless után. Bővebb fölvilágítást ad K. Tompa Arthur dr. gazdasági Kr.-Horvát, Szilagy m. 3907

Eladó kb. 500 drb választott zambouillet fésis kos és nőstény hársny. Ujhely József és Sándor Pta-Dóc, u. p. Csongrád-Sövényháza. Vasut Kistelek. 3892

Rambouillet tenyészkosok, kiálló rambouillet vőlo szép példányok eladó a jakabszállás uradalomban, Borsod-Abaúj-Egyházmegye Ugyanott kerestetnek megvét:re 6 db vészen átment, fehér, kondorszörű mangolicea tenyészkosok. 3896

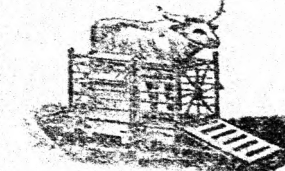
Beállítani való és hizott sertéseket veszünk. Ajánlatokat az ár, súly és mennyiség megjelölésével alant címlere kértük: Csorna sertés-telep Csorna. 3953

Yorkshirei tenyész sertés- és állomány egyzerre vagy egyenként, minden áron eladó, ingatlan eladása folytán. Ugyanott fajbaromfi eladó. Cím: Erhardt Sándor Köbánya, előjáróság íz. 2. 3940

1 éves, tinó nagyobb mennyiségben eladó Bogdányffy Gábor esztényi gazdaságában, posta: Esztény, vasútállomás: Választ-Bonczháza, sírgönczím: Xp. Bogdányffy Péterhez Esztény. Kívánatra állomásra kocsit küldetnek. 3939

50 drb 1 1/2 éves jöltartott sertés, 70 drb 2-3 hónapos mangalicea malac, 150 drb merinói jörében levő tojó és 150 drb választott bárány eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3947

Eladó polandchnai tenyészsertés k! A tisztavérű polandchnai kamuti tenyészében 30 db fiatal föllinggott tenyészkosca és 15 db fiatal tenyészkan van eladó. Megtekinthető és megvehető Kamut-pusztán, Békés megye, posta és vasut állomás B.-Csaba. 3952

Marhamérlegek!

Erős vaskoriállal 1500 kilogramm horderőre a leg-erősebb szerkezettel.

Szekér-Hidmérlegek

szekerek és állatok mérlegelésére! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4 m. hosszú, 2 m. széles, a leg-erősebb kivitelben.

Raktári-mérlegek!

pontos kivitelben minden mérleg törv. hitelesítve, 2 évi jókabantartás mellett.

DÉNES MANÓ

gazdasági szekérhidmérleg-és marhamérleg-gyáros

Budapest,

Iroda és raktár:

VII., Dohány-u. 92.

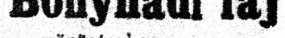
Gyártelep:

Gizella-út 53-55.

(Csömöri-út sark). 318

Javitások eszközzése czöljából szerelők azonnali küldők.

Telefon és Interurbán 88-30.

Bonyhádi faj

vöröstarka

ökr- és üszöborjúkat

1-2-3 éves korban, továbbá hizlatásra vagy járomba való tarka ökrök, friss, ugyiszintén hasas vagy friss fejős teheneket a legjutányosabb árban megvásárolhat bármi mennyiség szállítására vállalkozik

Neizer Antal, Dobovár

Tolna megye.

Vöröstarka

tinó és üsző

teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olasz Áron. Későbbi, ugyiszintén jármos és vállalkozom ökrök szállítására vállalkozom.

Kitünő

friss fejős tehenek

előleges jelentés után, nálam mindenkor megtekinthető költségettséggel nélkül. Vevő tetszése szerint választhat. 3684

Henrik Ignác fia

Szalónak (Vas m.).

A „KIS HIRDETÉSEK” folytatása 983. oldalon van.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. BUDAPEST—KELENFÖLD

a budaörsi-úton, a vasútállomással szemben.

A Szegedi kenderfonógyár r.-t. Szegeden

felhívja a t. gazdaközönség figyelmét minden szerkezetü aratógéphez használható

manila kévekötőfonalára,

melyet mint egyedüli hazai gyártmányt, garantált 45 kg. minimális hordképességgel, a külföldinél jelenté-
kenyen olcsóbb árban szállít.

Múlt évben több mint 1000 mmázsát adott el a gyár és számos nagy uradalom elismerő-levele bizonyítja a fonál kifogástalan minőségét.

Ugyanott **gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötélárak, kenderzsákok** legelőnyösebben beszerezhetők.

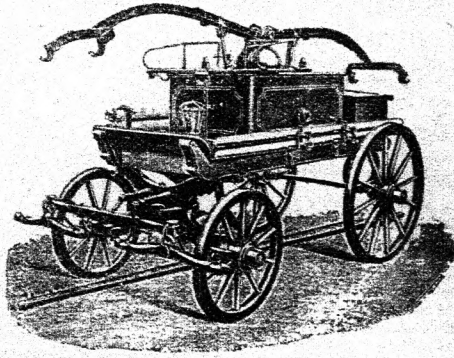
Sürgönyezim: „Szivattyár Budapest”
Telefonszám: 72-08 v. 72-09
Alapított: 1858. évben
Gyártott fecskendők száma: 17,000

BUDAPESTI SZIVATTYU- és GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

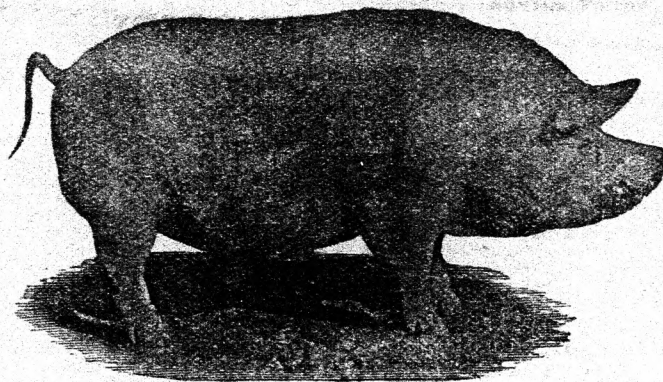
BUDAPEST, VI. ker., Váci-ut 69. szám.

Gyártási ágazatok:

Gőzgépek, légsűrítők, vacuum-szivattyúk, kerettűrészek. Gőzkazánok, tartányok, előmelegítők. Vashidak, fedélszerkezetek, szegcselt oszlopok. Vas- és fémöntvények. Vasúti fordítókorongok. Mindennemű forgó- és futódaruk k. z. és villamoshajtásra. Rostélyvasak acélezott felülettel. Közle-
művek. Szivattyúk. Tűzfecskendők. Tűzoltósági segéd-
eszközök. Közegészségügyi szerek. Köztisztasági eszközök. Árjegyzéket, valamint „Gyártási ágazatok-ról” prospektust kívánatra. 525

Nagy fehér nemesített Yorkshire fajsertés.

erőmat van zereném ez-
ufon tudatni,
hogy becses ren-
deléseiket most
megújítani ké-
rem, miután a
vész elmúltával
az állomány tel-
jesen rendben
van. Jelenleg
készletben van-
nak 3 hónapostól
kezdve 1 éves
koczák és kanok.
Továbbá eladásra
kerül több szám-
feletti 2 és 3 éves

tenyészkocza látható hasas állapotban súly szerint napi árban. Ezekre elő-
jegyezni szükséges. — **Berni törzstenyészetéből** van csak 10-12 hóna-
pos bika. A tenyészetek országos törzskönyvele vannak és az eddigi kiállítás-
kon I. díjat nyertek.

Eckstein Fülöp Lugos, bolduri gazdaság.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.-T.

vasöntöde, gép- és rézműgyár. BUDAPEST, V., Csáklya-u. 3.

**SPECIÁL-
GÉPGYÁR:** szeszgyárak és szeszfinomítók
élesztőgyárak
keményítő-syrup- és dextrin-gyárak

teljes gépészeti berendezése.

Atalakat meglevő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.
Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs 1904. Nagy állami érem. Legnagyobb kitüntetés.

Tavaszi trágyázásra legalkalmasabb a Cséry-féle szemétrágya,

mely a legolcsóbb phosphort, kálit és nitrogént tartalmazó természetes trágya. Az istállótrágyát
tartalomban és hatásban jóval felülmúlja. Rövid idő alatt rengeteg népszerűsége tett szert.

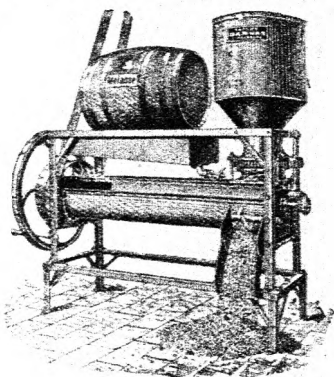
Ismertetések, analizisek és árajánlatok kaphatók a központi eladási telepen:

BAYERTHAL és LEVY cégnél Budapest, V. ker., Bálvány-utca 26.

„Pátria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása. Budapest, IX., Dülö-ut 25. szám. — Az Kis Magyar Papír-Ipar r.-t. papírján.

„AGRIKULTURA“
MEZŐGAZDAKAT ELLÁTÓ
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

Telefon: 99—43. Sürgőnyezim: OXYGÉN.

Minden haladó gazdát érdekel!
Kérjük elolvasni.

Budapest, postabélyeg kelte.
V. ker., Zoltán-utca 12. sz.

T. CZ.

Magyarországot egyoldalú szemtermelő irányba a kiviteli kereskedelemre kényszerítette, ami által termőtalajunknak leglényegesebb tápanyagait is évtizedeken át a külföldre szállította. Ez egyenlő a hazárdjátékos könnyelmű tékozlásával, mert évtizedeken át tudva — és tudatlanul — raboltuk meg éltető termőtalajunkat a ma csak drágán pótolható legbecesebb foszfor s más ásványi lényeges alkotórészeitől. Természetes következménye annak, hogy az így kiszivattyuzott termőtalajban a rajta termelt növények folyton gyengül és szűkebb tápanyagu takarmányfeleslegeket és szalmát nyerhetünk. Trágyánk elégtelensége a takarmányok rendszeres elégtelensége mellett oda vezetett, hogy a talajtól elvont legbecesebb és a külföldre kivitt ásványi anyagokat visszapótolni nem — vagy csak drágán tudjuk, a miért a termőtalaj sem nyújthatja ama tapdus és fejlesztő takarmányokat, melyekre állatainknak a forszirozott mai több termelés és több munka mellett feltétlenül szüksége van.

Oda jutottunk már, hogy nagyobb uradalmaink és gazdaságaink elegendő szalmát sem képesek termelni, szemtermelésünk pedig felényi, mint Németország tetemesen gyengébb talaján a valóban okszerű trágyázással produkál. Állatállományunknál, főleg a magyar marhánál és a felvidéken egy állandó visszafejlődést látunk, mely a takarmány foszfor, foszforsavas mész és ásványi anyagainak szakadatlan elszegényülésének a következménye. A piros tarkáknál sem látunk mindenütt elegendő csontot. A napirenden lévő alföldi gazdálkodás reformjának tanácskozásai vezettek reá, hogy több takarmányt és több trágyát kell termelni. Mi hozzá tesszük még, hogy nem csak több, hanem több ásványi anyagot tartalmazó takarmányt kell termelni és ezen irányt egész Magyarországon mint új rendszert kell meghonosítani.

Eme nagy mezőgazdasági — sőt — nemzetgazdasági cél érdekében alakítottuk meg:

„AGRIKULTURA“ Mezőgazdákat Ellátó Részv.-Társaságunkat

mely feladatául tűzte olyan speciális erőtakarmányokat előállítani és forgalomba hozni, mely a talajból kivitt ama lényeges tápláló anyagokat magába foglalva, másképen pótolhatatlan.

A németországi példák igazolták, sőt már nálunk is praktizáltattuk, hogy az erőtakarmányokba jórészt értéktelen anyagokat kevertek s a gazdákat ezzel megkárosították.

Ezen is okulva „Agrikultura“ részvénytársaságunk, a saját tulajdonát képező Darvas-, továbbá Elkán és Fodor-féle szab. melassze erőtakarmány-készítő gépeit bocsátja a gazdák rendelkezésére. azt forgalomba hozva, amelylyel minden gazda otthon keverheti össze a saját és vett takarmányműit s így egy általa kívánt tartalmu erőtakarmányt önmaga készít.

Üzleti körünkbe felvettük a legelsőrendű magyar és külföldi gyárakkal való összeköttetéseink révén: mindennemű erőtakarmányok, melassze, korpa, szárított répaszelet, malátacsira, olajpogácsa, szárított moslék, sörtörköly stb. nagyban beszerzését és forgalomba hozatalát, valamint mindennemű műtrágya, mint a szárított sertétrágya, szuperfoszfát, enyvtelen csontlisztfoszfát, tabakkó trágya, chilisalétrom, thomassalak, kainitnek s más e nembe tartozó anyagoknak a legjobb minőségben és legolcsóbb árakban való szállítását.

Erőtakarmányok és műtrágyák kontroll-vegyvizsgálatát jutányosan eszközöljük.

Mint saját különlegességünket: az „Agrikultura“ organikus trágyát — ajánljuk a gazdaközönség figyelmébe. Mintagazdáink a műtrágyák okszerű alkalmazásával a gyenge talajokon is állandó bő termést nyernek. Az „Agrikultura“ organikus trágya nem azonos, sőt teljesen más és önálló, mint a hasonlónevű külföldi értéktelen foszfát-trágya. Az „Agrikultura“ organikus trágya 16—18% foszfort, 1½—2% nitrogént és 1—1½% kálit tartalmaz. Ezen organikus trágya egyesíti a természetes istállótrágya tulajdonságait a műtrágyák erőteljes hatásával. „Agrikultura“ organikus trágya a növény összes szükséges tápanyagait tartalmazza, amint ezt analysise is bizonyítja. Mindezeknél fogva egy a foszforsavtartalmu erőtakarmányok, valamint a műtrágyák — a legbecesebb — és eddig nélkülözött legfőbb anyagai a gazdának, amelyekkel szemben minden állásfoglalás a műtrágyagyárak kartelljének érdekében történik és ezért igyekeznek ellene hangulatot kelteni.

Valamint a szuperfoszfát, egy az organikus „Agrikulturatrágya“ 100 klgmja is a gabonaféléknél átlagban 100 klgm szemterméstöbbletet eredményez.

Üzleti tevékenységünket kiterjesztettük mindenféle mezőgazdasági termények és termékek bizományi adás-vételére, nemkülönben az újabbkori és legújabb mezőgazdasági gépekre, hogy a munkásnehézségek miatt a termelés zavarokba ne jusson, sőt hogy a termelés ezen genialis új gépek alkalmazásával ócsábbá legyen.

Igazgatóságunk tagjai: Darvas József, Szerb Henrik urak, mint a melasszetakarmányiparnak megteremtői Magyarországon, továbbá Adler Manó, Elkán Sándor és Jaulusz I. János urak, akik mint kiváló üzlet- és szakemberek idáig is ezen üzletágakban működtek és sok éven át szerzett s elismert szakismereteiket egyesítették a mezőgazdaság eme nagy ezéjainak elérésére.

Igazgatóságunk elnökévé LÖHERER ANDOR urat, országsszerte ismert kiváló közigazdasági írókat — az OMGE. és a Magyar Gazdaszövetség lelkes, tevékeny igazgató-választmányi tagját — ny. uradalmi kormányzót sikerült megnyernünk, amia gazdaközönségre nézve a legnagyobb megnyugtató szolgálhat legszolidabb üzleti irányunkra nézve, mert eddig is mindenütt a nagy gazdaközönség érdekeiért küzdök között az első sorba haladt.

Mindezek alapján tiszteletteljesen ajánljuk magunkat a gazdaközönség szives támogatásába és pártfogásába, melyet mindenkor a legjobb és szolid eljárásunkkal kívánunk és remélünk kiérdemelni.

Megbizottaink személyesen is fel fogják a nagyobb gazdákat keresni.

Kiváló tisztelettel

Az „AGRIKULTURA“ Mezőgazdákat Ellátó Részvénytársaság.

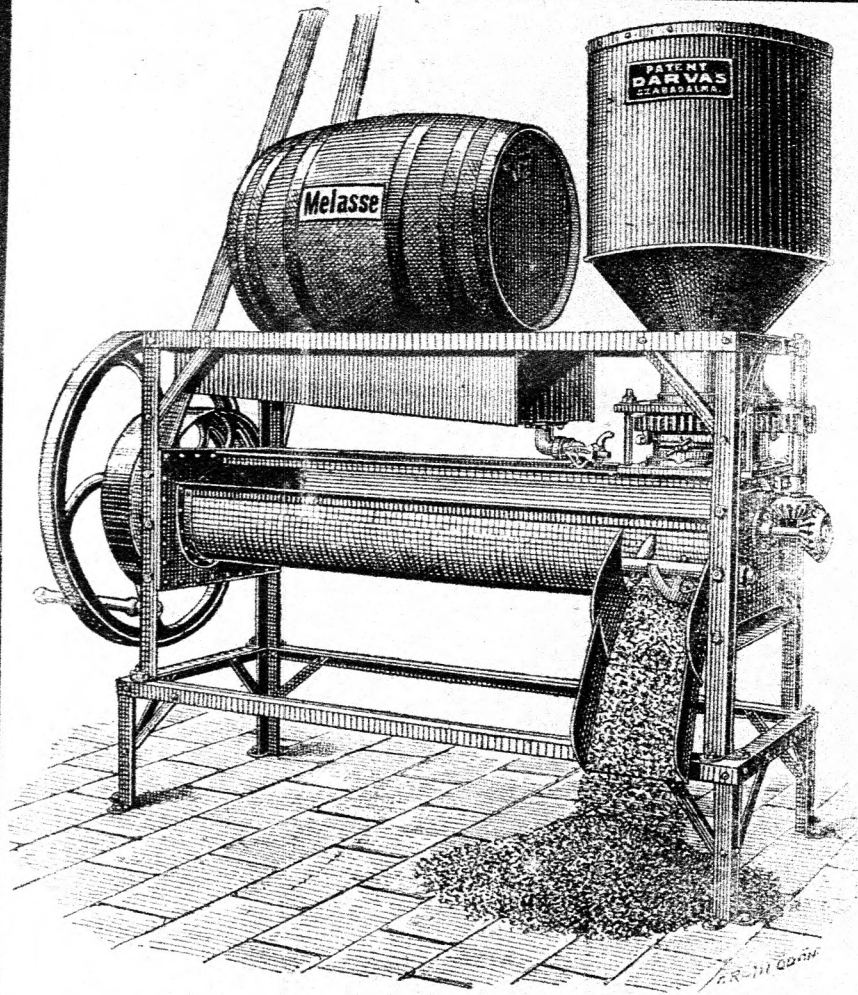
„AGRIKULTURA“ Mezőgazdák Ellátó Részvény-Társaság

Sürgőnyczim: OXYGEN.

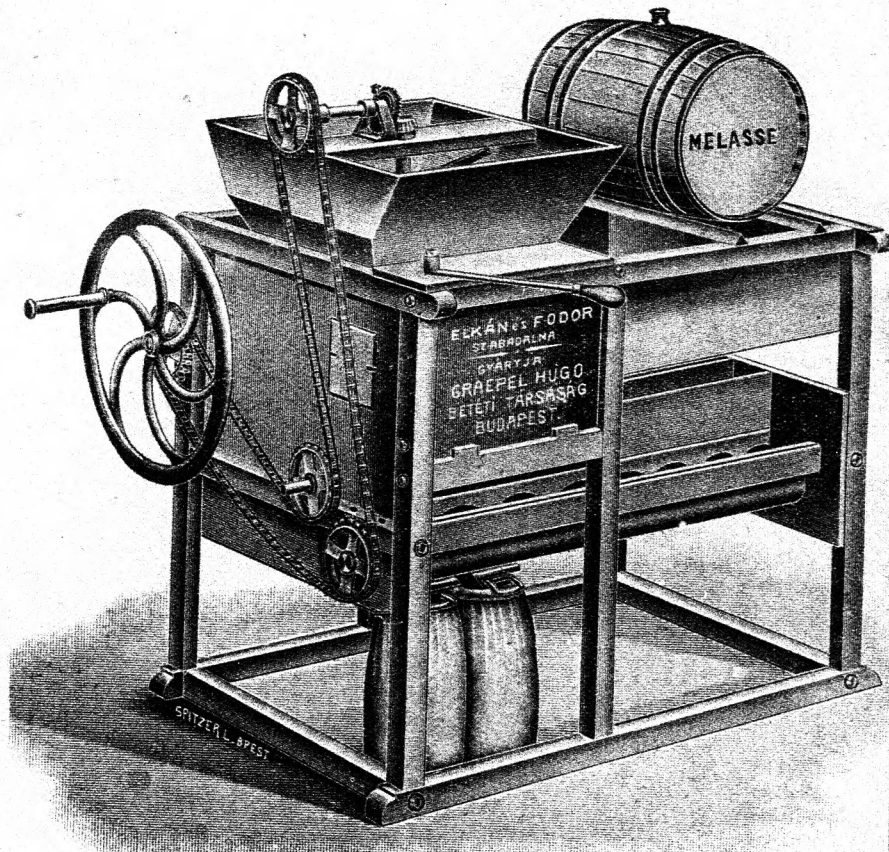
Budapest, V., Zoltán-utca 12.

Telefon 99—43.

Az egyedül megbízható melasszetakarmány az, melyet a gazda maga állít elő.

„AGRIKULTURA D.“ teljesen vasszerkezetű.

„AGRIKULTURA E.“ fa- és vasszerkezetű.

Kézi- és hajtóerőre berendezve. : Az összes kulturállamokban szabadalmazva!

A gazdák ismerik már és kedvelik a melassze nagy tápértékét, de mindaddig nem tudták otthon a keveréket kellő módon előállítani, mert legtöbb esetben a keverésben oly hiányok mutatkoztak, melyek rendszerint a takarmányok aránytalanságát és gyors romlását idézték elő. Ezen körülmény, valamint a legtöbb erőtakarmánygyár gyártmányának megbízhatatlansága, végül, hogy a gazda mindenkor a rendelkezésére álló takarmányát felhasználva olyan helyes és a takarmánytáblázatoknak megfelelő összetételű melasszetakarmányt állíthasson elő, amilyent ő maga kíván, indított bennünket arra, hogy e célzatra teljesen megfelelő, fenti ábrákban látható kitűnő melasszeerőtakarmánykészítő gépeket hozzunk forgalomba, amelyek alkalmasak a fenti bajokat teljesen kiküszöbölni.

A cukorgyárak tudvalevőleg a melasszet hordókban szállítják a gazdáknak, de hogy miképpen keverjék ilyen gép hiányában a melasszet korpával, szárított répaszelettel, szárított moslékkal, pelyvával, szecskával vagy ezeket is egymással stb. stb., az a legtöbb gazdának nagy gondot okozott. Pedig a jó és megbízható melassze erőtakarmány készítésének sikere éppen az egyenletes keveréstől függ. Hogy ezt elérhessük s hogy a gazda mindenkor tisztában legyen azzal, hogy mit etet állatjaival, egy gazda se mulassza el a melasszeerőtakarmánykészítő gép beszerzését, melylyel minden szükségletét a legnagyobb gazdaság is előállíthatja s melynek előállításához két ember munkája teljesen elegendő, mivel ugy a folyékony melassze, valamint a száraz anyagok összekeverése teljesen automatikusan történik, akár 50:50, 60:40, vagy akár 70:30 arányban. Az így készített melasszeerőtakarmány egy teljesen egyenletes keveréket képez, azonnal zsákolható, adagolható és száraz helyen raktározva bármeddig is eltartható; nem erjed s nem romlik!

Cselkó István, a magyaróvári gazdasági akadémia igazgató-tanára azt ajánlja az 1907. évben kiadott „Takarmányozás” című könyvében, hogy minden gazda szerezzen be egy keverőgépet, mely a mai belterjes gazdálkodásnál alig nélkülözhető.

A kezelés költségei métermázsánként alig kerülnek 10—15 fillérbeesalapos számítás szerint szemben a különféle hangzatos nevű melasszeerőtakarmány vételénél waggonként 2—300 koronát, sőt többet is takaríthat meg. A gazda eddig a drága pénzért vett erőtakarmányban a legtöbb gyárostól igazán sok, teljesen értéktelen anyagokat kapott a takarmányban s így már 3—4 waggon gyártásával az egész gép csekély beszerzési ára megtérül.

A gépek kifogástalan működéséért szavatolunk; bárminemű szakszerű felvilágosítással a legnagyobb készséggel szolgálunk és kívánatra személyesen is teszünk tiszteltetnket.

Ezen gépek forgalombahozatalával a gazdaközönségnek nagy szolgálatot vélünk tenni, azért legyen szabad reménylenünk, hogy bennünket nagybecsű pártfogásukban részesíteni fognak.

Kitűnő tisztelettel

„AGRIKULTURA“ Mezőgazdák Ellátó Részvénytársaság.

A gépek Budapest, V., Zoltán-utca 12. sz. telepünkön működésben is megtekinthetők.

Gépeinkkel szecska és polyva is melasszirozható!

Vidéki képviselőik kerestetnek,